

РЕШЕНИЕ НА ПЪРВОИНСТАНЦИОННИЯ СЪД (пети състав)

26 април 2007 година *

По съединени дела T-109/02, T-118/02, T-122/02, T-125/02, T-126/02, T-128/02, T-129/02, T-132/02 и T-136/02

Bolloré SA, установено в Puteaux (Франция), представлявано от адв. R. Saint-Esteben и адв. H. Calvet, avocats,

жалбоподател по дело T-109/02,

Arjo Wiggins Appleton Ltd, установено в Basingstoke (Обединеното кралство), представлявано от адв. F. Brunet, avocat, г-н J. Temple Lang, solicitor, и г-н J. Grierson, barrister,

жалбоподател по дело T-118/02,

подпомаган от

Кралство Белгия, представлявано от г-жа A. Snoecx и г-н M. Wimmer, в качеството на представители,

встъпила страна по дело T-118/02,

* Езици на производството: испански, немски, английски и френски.

Mitsubishi HiTec Paper Bielefeld GmbH, по-рано известно като **Stora Carbonless Paper GmbH**, установено в Bielefeld (Германия), представлявано от адв. I. van Bael, avocat, и г-н А. Kmiecik, solicitor,

жалбоподател по дело Т-122/02,

Papierfabrik August Koehler AG, установено в Oberkirch (Германия), представявано от адв. I. Brinker и адв. S. Hirsbrunner, avocats,

жалбоподател по дело Т-125/02,

M-real Zanders GmbH, по-рано известно като **Zanders Feinpapiere AG**, установено в Bergisch Gladbach (Германия), представлявано от адв. J. Burrichter и адв. M. Wirtz, avocats,

жалбоподател по дело Т-126/02,

Papeteries Mougéot SA, установено в Laval-sur-Vologne (Франция), представявано първоначално от адв. G. Barsi, адв. J. Baumgartner и адв. J.-P. Hordies, впоследствие от адв. Barsi и адв. Baumgartner, avocats,

жалбоподател по дело Т-128/02,

Torraspapel, SA, установено в Барселона (Испания), представлявано от адв. О. Brouwer, адв. F. Cantos и адв. C. Schillemans, avocats,

жалбоподател по дело T-129/02,

Distribuidora Vizcaína de Papeles, SL, установено в Derio (Испания), представлявано от адв. E. Pérez Medrano и адв. I. Delgado González, avocats,

жалбоподател по дело T-132/02,

Papelera Guipuzcoana de Zicuñaga, SA, установено в Hernani (Испания), представлявано от адв. I. Quintana Aguirre, avocat,

жалбоподател по дело T-136/02,

срещу

Комисия на Европейските общности, представлявана: по дела T-109/02 и T-128/02, от г-н W. Mölls и г-н F. Castillo de la Torre, в качеството на представители, подпомагани от адв. N. Coutrelis, avocat, по дела T-118/02 и T-129/02, от г-н Mölls и г-н A. Whelan, в качеството на представители, подпомагани от адв. M. van der Woude, avocat, по дело T-122/02, първоначално от г-н R. Wainwright и г-н Mölls, впоследствие от г-н Wainwright и г-н Whelan,

в качеството на представители, по дела T-125/02 и T-126/02, от г-н Mölls и г-н Castillo de la Torre, подпомагани от адв. H.-J. Freund, avocat, по дела T-132/02 и T-136/02, от г-н Mölls и г-н Castillo de la Torre, подпомагани от адв. J. Rivas Andrés и адв. J. Gutiérrez Gisbert, avocats,

ОТВЕТНИК,

с предмет отмяната на Решение 2004/337/ЕО на Комисията от 20 декември 2001 година относно процедура по прилагане на член 81 от Договора за ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП (преписка СОМР/Е-1/36.212 — Самокопираща хартия) (ОВ L 115, 2004 г., стр. 1), или евентуално намаляване на размера на глобата, наложена на жалбоподателите с това решение,

ПЪРВОИНСТАНЦИОННИЯТ СЪД НА
ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ (пети състав),

състоящ се от: г-н М. Vilaras, председател, г-н F. Dehousse и г-н D. Sváby, съдии,

секретар: г-н J. Palacio González, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебните заседания от 2 юни (T-132/02 и T-136/02), 7 юни (T-109/02 и T-128/02), 14 юни (T-122/02), 16 юни (T-118/02 и T-129/02) и 21 юни 2005 г. (T-125/02 и T-126/02),

ПОСТАНОВИ НАСТОЯЩОТО

Решение

Обстоятелства, предхождащи спора

- 1 През есента на 1996 г. групата производители на хартия Sappi, чието дружество майка е Sappi Ltd, предоставя на Комисията сведения и документи, които дават основания на последната да се усъмни, че е или е бил налице таен картел за определяне на цени в сектора на самокопиращата хартия, в който Sappi участва като производител.
- 2 С оглед на предоставените от Sappi обстоятелства, Комисията извършва проверки сред определен брой производители на самокопираща хартия на основание член 14, параграфи 2 и 3 от Регламент № 17 на Съвета от 6 февруари 1962 година, Първи регламент за прилагане на членове [81] и [82] от Договора (ОВ 13, 1962 г., стр. 204). Съответно на 18 и 19 февруари 1997 г. в помещенията на Arjo Wiggins Belgium SA, на Papeteries Mougeot SA (наричано по-нататък „Mougeot“), на Torraspapel, SA, на Sarriopapel y Celulosa, SA (наричано по-нататък „Sarrió“) и на Grupo Torras, SA са извършени предвидени в член 14, параграф 3 от Регламент № 17 проверки. Освен това между юли и декември 1997 г. в съответствие с член 14, параграф 2 от Регламент № 17 са извършени проверки на Sappi, Arjo Wiggins Appleton plc (наричано по-нататък „AWA“), Arjo Wiggins Europe Holdings Ltd, Arjo Wiggins SA и неговото дъщерно дружество Guérinand SA, Mougeot, Torraspapel, Sarrió, Unipapel, Sociedade Comercial de Celulose e Papel L^{da}, Stora Carbonless Paper GmbH (наричано по-нататък „Stora“, по-рано известно като Stora-Feldmühle AG) и Papierfabrik August Koehler AG (наричано по-нататък „Koehler“).

- 3 През 1999 г. Комисията отправя искания за сведения въз основа на член 11 от Регламент № 17 и до AWA, до Mougeot, до Torraspapel, до Cartiere Sottrici Binda SpA (наричано по-нататък „Binda“), до Carrs Paper Ltd (наричано по-нататък „Carrs“), до Distribuidora Vizcaína de Papeles, SL (наричано по-нататък „Divipa“), до Ekman Iberica, SA (наричано по-нататък „Ekman“), до Papelera Guipuzcoana de Zicuñaga, SA (наричано по-нататък „Zicuñaga“), до Koehler, до Stora, до Zanders Feinpapier AG (наричано по-нататък „Zanders“) и до Copigraph SA. В тези искания засегнатите предприятия са поканени да предоставят данни за своите обяви за повишаване на цени, обеми на продажби, клиенти, оборот и срещи с конкуренти.
- 4 В своя отговор на искането за сведения AWA, Stora и Copigraph признават участието си в многостранни заседания за съгласуване, провеждани между производителите на самокопираща хартия. Те предоставят на Комисията различни документи и сведения.
- 5 Mougeot от своя страна се свързва с Комисията на 14 април 1999 г., като заявява, че е готово да сътрудничи на разследването съгласно Известие на Комисията относно освобождаването от глоби или намаляването на техния размер по преписки във връзка с картели (ОВ С 207, 1996 г., стр. 4; наричано по-нататък „Известие относно съдействието“). То признава съществуването на картел с предмет определянето на цените на самокопиращата хартия и предоставя на Комисията данни за структурата на картела, и по-конкретно за различните заседания, на които са присъствали негови представители.
- 6 На 26 юли 2000 г. Комисията започва производството по настоящото дело и приема известие за нарушенията (наричано по-нататък „ИН“), което отправя до 17 предприятия, сред които AWA, Bolloré SA и неговото дъщерно дружество Copigraph, Carrs, Zicuñaga, Divipa, Mitsubishi HiTech Paper Bielefeld GmbH (наричано по-нататък „МНТР“), по-рано известно като Stora, Mougeot, Koehler, Sappi, Torraspapel и Zanders. Те имат достъп до преписката по разследването на Комисията под формата на копие на CD-ROM, изпратено им на 1 август 2000 г.

- 7 Всички предприятия, адресати на ИН, освен Binda, International Paper и Mitsubishi Paper Mills Ltd, представят писмени становища в отговор на твърденията на Комисията за нарушения.
- 8 На 8 и 9 март 2001 г. е проведено изслушване.
- 9 След допитване до Консултативния комитет по ограничителни практики и господстващо положение и предвид окончателния доклад на служителя по изслушването, на 20 декември 2001 г. Комисията приема Решение 2004/337/ЕО относно процедура по прилагане на член 81 от Договора за ЕО и на член 53 от Договора за създаване на Европейското икономическо пространство (ЕИП) (преписка СОМР/Е-1/36.212 — Самокопираща хартия) (ОВ L 115, 2004 г., стр. 1, наричано по-нататък „решението“).
- 10 В член 1, първа алинея от решението Комисията установява, че единадесет предприятия са нарушили член 81, параграф 1 ЕО и член 53, параграф 1 от Договора за ЕИП, като са участвали в група от споразумения и съгласувани практики в сектора на самокопиращата хартия.
- 11 В член 1, втора алинея от решението Комисията установява, че AWA, Bolloré, МНТР, Koehler, Sappi, Torraspapel и Zanders са участвали в нарушение от януари 1992 г. до септември 1995 г., Carrs — от януари 1993 г. до септември 1995 г., Divipa — от март 1992 г. до януари 1995 г., Zicuñaga — от октомври 1993 г. до януари 1995 г., а Mougeot — от май 1992 г. до септември 1995 г.
- 12 В член 2 от решението е разпоредено на споменатите в член 1 предприятия да прекратят визираното в посочения член нарушение, ако все още не са направили това, и да се въздържат от всякакви споразумения или съгласувани практики в рамките на своите дейности, свързани със самокопиращата хартия, които биха могли да имат еднакъв или сходен предмет или последици с тези на нарушението.

13 Съгласно член 3, първа алинея от решението на засегнатите предприятия са наложени следните глоби:

- AWA: 184,27 милиона евро,
- Bolloré: 22,68 милиона евро,
- Carrs: 1,57 милиона евро,
- Divipa: 1,75 милиона евро,
- МНТР: 21,24 милиона евро,
- Zicuñaga: 1,54 милиона евро,
- Mougeot: 3,64 милиона евро,
- Koehler: 33,07 милиона евро,
- Sappi Ltd: 0 евро,
- Torraspapel: 14,17 милиона евро,
- Zanders: 29,76 милиона евро.

- 14 По смисъла на член 3, втора алинея от решението глобите трябва да бъдат заплатени в срок от три месеца, считано от уведомлението за решението. Член 3, трета алинея от решението гласи, че след изтичането на този срок автоматично се начисляват лихви въз основа на лихвения процент, прилаган от Европейската централна банка относно нейните основни операции по рефинансиране към 1 декември 2001 г., увеличен с 3,5 процентни пункта, т.е. 6,77 %.
- 15 Единадесетте посочени в член 1 и в член 2 от решението предприятия са негови адресати.
- 16 От решението (съображение 77) е видно, че страните по картела са приели с общо съгласие глобален антиконкурентен план, с който по същество се цели да се подобри доходността на участниците чрез колективни увеличения на цените. Според решението основната цел на картела в рамките на глобалния план се състои в съгласуване относно ценови повишения и в графика за изпълнението им.
- 17 За тази цел били организирани заседания на различни равнища — общо, национално или регионално. Според съображение 89 от решението след общите заседания на картела последвали поредица от национални или регионални заседания, които имали за предмет да гарантират прилагането, пазар по пазар, на ценовите повишения, договорени по време на общите заседания. В хода на тези заседания участниците обменяли подробни и индивидуални сведения за своите цени и обеми на продажби (съображение 97). За да се гарантира прилагането на договорените ценови повишения, по време на някои национални заседания на картела на всеки участник били предоставяни квоти за продажби и за всеки от тях били определяни пазарни дялове (съображение 81).
- 18 Комисията е приела, че всички основни икономически оператори от ЕИП са участвали в учредителните договорености на картела и че последните били замислени, ръководени и насърчавани на високо ниво в йерархията на всяко

участващо предприятие. По самата си същност въвеждането на този вид картел автоматично предизвиквало тежко нарушаване на конкуренцията (съображение 377). Като се има предвид естеството на разглежданото поведение, неговото конкретно въздействие върху пазара на самокопиращата хартия и фактът, че то е визирало общия пазар в неговата цялост, а след неговото създаване — ЕИП в неговата цялост, Комисията преценява, че предприятията, адресати на решението, са извършили много тежко нарушение на член 81, параграф 1 ЕО и на член 53, параграф 1 от Споразумението за ЕИП (съображение 404).

- 19 За определяне на началния размер на глобата в зависимост от тежестта на нарушението Комисията класира засегнатите предприятия в пет категории според тяхната относителна значимост на съответния пазар (съображения 406—409). С цел да се гарантира достатъчно възпиращ ефект на глобата, понататък тя увеличава със 100 % така определения начален размер за AWA, Bolloré и Sarpi (съображения 410—412). Впоследствие, за да определи основния размер на наложените глоби, Комисията взема предвид продължителността на извършеното от всяко предприятие нарушение (съображения 413—417).
- 20 Поради отегчаващи обстоятелства Комисията увеличава с 50 % основния размер на наложената на AWA глоба поради неговата ръководна роля (съображения 418—424). В дадения случай Комисията не приема наличието на никакво смекчаващо обстоятелство.
- 21 Комисията адаптира окончателните суми, за да вземе предвид разпоредбите на член 15, параграф 2 от Регламент № 17 (съображение 434), след което прилага Известие относно съдействието, което обосновава намаляване на размера на глобите с 50 % за Mougeot, с 35 % за AWA, с 20 % за „Bolloré (Copigraph)“ и с 10 % за Carrs, МНТР и Zanders (съображения 435—458).

Производство и искания на страните

22 Между 11 и 18 април 2002 г. в секретариата на Първоинстанционния съд постъпват поотделно настоящите жалби, подадени от Bolloré (T-109/02), AWA (T-118/02), МНТР (T-122/02), Koehler (T-125/02), Zanders (T-126/02), Mougeot (T-128/02), Torraspapel (T-129/02), Divipa (T-132/02) и Zicuñaga (T-136/02).

23 Bolloré моли Първоинстанционния съд:

- като главно искане, да отмени членове 1, 2 и 3 от решението, доколкото тези членове го засягат,
- при условията на евентуалност да намали твърде значително размера на наложената му в член 3 от решението глоба,
- да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

24 AWA моли Първоинстанционния съд:

- да отмени или евентуално да намали значително размера на наложената му по силата на решението глоба,
- да осъди Комисията да заплати съдебните разноски,
- да вземе всички други мерки, които би счел за подходящи.

25 Кралство Белгия, което е встъпило в подкрепа на исканията на AWA, моли Първоинстанционния съд да намали значително размера на наложената на последното глоба.

26 МНТР моли Първоинстанционния съд:

- да отмени член 1 от решението, доколкото от него е видно, че то е участвало в нарушение преди 1 януари 1993 г.,
- да намали размера на наложената му глоба,
- да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

27 Koehler моли Първоинстанционния съд:

- да отмени решението,
- при условията на евентуалност да намали размера на наложената му в член 3 от решението глоба,
- да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

28 Zanders моли Първоинстанционния съд:

- да отмени член 3 от решението, доколкото с него му е наложена глоба от 29,76 милиона евро,
- при условията на евентуалност да намали размера на наложената му в член 3 от решението глоба,
- да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

29 Mougéot моли Първоинстанционния съд:

- като главно искане, да отмени решението,
- при условията на евентуалност да намали значително размера на наложената му от Комисията глоба,
- да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

30 Torraspapel моли Първоинстанционния съд:

- да отмени член 1 от решението, доколкото в него е прието, че жалбоподателят е нарушил член 81, параграф 1 ЕО между 1 януари 1992 г. и септември 1993 г., и в резултат на това да намали размера на глобата,

- да намали значително размера на глобата, наложена на жалбоподателя в член 3 от решението,
- да осъди Комисията да заплати съдебните разноски, включително разноските и лихвите, свързани с депозирането на банкова гаранция или с плащането на цялата глоба или на част от нея.

31 Divira моли Първоинстанционния съд:

- да отмени решението, доколкото в него е прието, освен неговото участие в картел относно испанския пазар, и участието му в картел, обхващащ целия пазар на ЕИП, и евентуално да намали размера на наложената му с това решение глоба,
- да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

32 Zicuŋaga моли Първоинстанционния съд:

- като главно искане, да отмени членове 1, 3 и 4 от решението, доколкото тези членове го засягат,
- при условията на евентуалност, да намали размера на наложената му от Комисията глоба по следния начин:
 - да отмени увеличението на размера на глобата с 10 % поради това, че неговото участие в нарушението не надвишава една година;

— да намали значително, поне до 60 %, основния размер на глобата поради наличието на смекчаващи обстоятелства;

— да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

33 По всяко от тези дела Комисията иска жалбата да се отхвърли и жалбоподателят да бъде осъден да заплати съдебните разноски.

34 По дела T-109/02, T-118/02, T-122/02, T-125/02, T-128/02, T-132/02 и T-136/02 Първоинстанционният съд е поставил писмени въпроси, на които засегнатите страни са отговорили в дадения им срок.

35 С писмо от 14 юни 2005 г., включващо становищата по доклада за съдебното заседание, жалбоподателят по дело T-126/02 уведомява Първоинстанционния съд за промяна на наименованието на дружеството и на неговия устав, като Zanders Feinpapiere AG става M-real Zanders GmbH (също наричано по-нататък „Zanders“).

36 Пledoариите на страните и техните отговори на въпросите на Първоинстанционния съд са изслушани отделно на проведените на 2, 7, 14, 16 и 21 юни 2005 г. съдебни заседания.

37 Тъй като по време на съдебното заседание по всяко дело страните са били поканени от Първоинстанционния съд да представят становищата си по евентуалното съединяване на всички дела за целите на съдебното решение и тъй като не са повдигнали възражения, Първоинстанционният съд намира, че съгласно член 50 от неговия процедурен правилник настоящите дела следва да бъдат съединени за целите на съдебното решение.

От правна страна

- 38 Със своите искания жалбоподателите целят отмяната на решението и/или отмяната или намаляването на размера на глобата.

I — По правните основания, целящи отмяната на решението

- 39 Според случая жалбоподателите целят цялостната отмяна на решението или на определени негови разпоредби, които ги засягат. Тези искания за отмяна се основават на формални правни основания, свързани с хода на административното производство и на правни основания по същество, насочени срещу констатациите и съображенията на Комисията относно участието на определени предприятия в нарушението.

A — По правните основания, свързани с хода на административното производство

1. По първото правно основание, изведено от нарушение на правото на изслушване, произтичащо от неразкриването в хода на административното производство на документи, квалифицирани от Комисията като поверителни

а) Доводи на страните

- 40 Zісіпага поддържа, че както от доктрината, така и от член 19 от Регламент № 17 следва, че пълният достъп до преписката по разследването съставлява процесуална гаранция, предназначена да гарантира ефективното упражняване

на правото на защита, и по-конкретно на правото на изслушване. То подчертава, че тази гаранция цели да позволи на засегнатата страна не само да оспорва уличаващите документи, на които Комисията се позовава, но и да има достъп до оневиняващите документи, които биха могли да бъдат от полза за неговата защита.

41 Колкото до поверителните документи, по негово мнение на Комисията била вменено задължението да съвмести законния интерес на засегнатото предприятие по отношение на поверителността, от една страна, с правото на защита, от друга страна. Все пак Комисията не можела в окончателното решение да се основава на документи, относно които на уличения не е била предоставена възможност да изрази своята позиция. Отказът на Комисията да предостави даден документ в хода на административното производство съставлявал освен това нарушение на правото на защита, щом като е възможно в случай на предоставяне на този документ на заинтересувания административното производство да е можело да достигне до различен резултат. Според Ziciņaga от това следва, че неразкриването на документи, квалифицирани от Комисията като поверителни, е нарушило правото на защита на жалбоподателя.

42 Комисията подчертава, че проучването, което е направила, спазва всички изисквани гаранции и не нарушава никой правен принцип. Тя преценява впрочем, че доколкото Ziciņaga не уточнява какви уличаващи документи е използвала Комисията, неговият довод е недопустим.

б) Съображения на Първоинстанционния съд

43 Следва предварително да се подчертае двусмисленият характер на доводите на Ziciņaga. Заглавието на разглежданото правно основание („Нарушение на правото на изслушване. Непредоставяне на уличаващи документи“) оставя впечатлението, че жалбоподателят оспорва единствено непредоставянето от Комисията в течение на административното производство на уличаващи

документи, използвани в решението. Други откъси от жалбата свидетелстват, че той се оплаква и от неразкриването по време на посочената процедура на документи, за които се твърди, че може да съдържат оневиняващи доказателства.

44 Доколкото Zisuiŋaga се оплаква от факта, че Комисията не била предоставила по време на административното производство документи, за които се твърди, че са използвани като уличаващи в решението, следва да се отбележи, както прави Комисията в писмените си изявления, че Zisuiŋaga не посочва нито един документ от такова естество. Понеже по никакъв начин не е подкрепено, неговото твърдение трябва да се отхвърли.

45 Доколкото Zisuiŋaga се оплаква, че по време на административното производство Комисията му била отказала достъп до документи, за които се твърди, че са от полза за неговата защита, тъй като може да съдържат оневиняващи доказателства, трябва да се припомни, че според съдебната практика, за да позволи на разглежданите предприятия да се защитят ефективно срещу формулираните против тях в ИН твърдения за нарушения, Комисията е длъжна да им предостави достъп до цялата преписка по разследването, с изключение на документите, съдържащи търговски тайни на други предприятия или други поверителни сведения, както и вътрешни документи на Комисията (Решение на Първоинстанционния съд от 20 март 2002 г. по дело LR AF 1998/Комисия, T-23/99, Recueil, стр. II-1705, точка 170 и цитираната съдебна практика).

46 По-нататък, правото на предприятията и сдруженията на предприятия на защита на техните търговски тайни трябва да се съизмери с гарантирането на правото на достъп до цялата преписка. При това положение, ако счита, че определени документи от нейната преписка по разследването съдържат търговски тайни или други поверителни сведения, Комисията трябва да изготви или да възложи на предприятията или сдруженията на предприятия, от които изхождат въпросните документи, изготвянето на неуповителни варианти на същите. Ако изготвянето на неуповителни варианти на всички документи се окаже трудно, тя трябва да изпрати на засегнатите страни достатъчно точен списък на поставящите проблем документи, за да им позволи да преценят възможността да поискат достъп до определени

документи (вж. в този смисъл Решение на Първоинстанционния съд от 29 юни 1995 г. по дело Solvay/Комисия, T-30/91, Recueil, стр. II-1775, точки 88—94).

47 В конкретния случай от писмените изявления на Zīsiņaga следва, че то се оплаква по-конкретно от факта, че Комисията му била отказала достъп до посочените в съображение 288 от решението подробни сведения относно реализираните от редица обвинени предприятия, сред които Zīsiņaga, продажби по страни на територията на ЕИП през референтния период на картела. Според последното тези сведения вероятно съдържат доказателства, които биха му позволили да докаже, че не е прилагало съгласувана с европейските производители на самокопираща хартия ценова политика.

48 В това отношение представеният от Комисията в отговор на поставен от Първоинстанционния съд въпрос списък на документите, от които се състои преписката по дело T-136/02, показва, че по време на административното производство Комисията е предоставила на разположение на страните неуповителен вариант на документите, съответстващ на посочените в съображение 288 сведения, при положение че тези документи били класирани като такива, до които достъпът бил забранен. Zīsiņaga е можело следователно да прецени възможността да поиска достъп до определени документи.

49 Следва да се припомни в това отношение, че в процедура за установяване на нарушение на член 81 ЕО Комисията не е задължена да предоставя по своя инициатива достъп до документи, които не се съдържат в нейната преписка по разследването и които тя няма намерение да използва срещу засегнатите страни в окончателното решение. Страна, която узнава по време на административното производство, че Комисията разполага с документи, които биха могли да бъдат от полза за нейната защита, е задължена да представи на институцията изрично искане за достъп до тези документи. Пропускът да се действа по този начин по време на административното производство преклудира правото на жалба за отмяна, която евентуално ще бъде подадена срещу окончателното решение (Решение на Първоинстанционния съд от 15 март 2000 г. по дело Cimenteries CBR и др./Комисия, T-25/95, T-26/95,

Т-30/95—Т-32/95, Т-34/95—Т-39/95, Т-42/95—Т-46/95, Т-48/95, Т-50/95—Т-65/95, Т-68/95—Т-71/95, Т-87/95, Т-88/95, Т-103/95 и Т-104/95, Recueil, стр. II-491, наричано по-нататък „Решението „Цимент“, точка 383).

- 50 По време на административното производство обаче Zicuñaga не е направило никакво формално искане за достъп до поверителния вариант на горепосочените сведения. Действително, макар в отговора си на поставен от Първоинстанционния съд въпрос то да се позовава на писмено искане за достъп до тези сведения и да представя писмото за отхвърляне на искането от Комисията, следва да се установи, че това искане е с дата 3 април 2002 г., т.е. е последващо спрямо приключването на административното производство и спрямо приемането на решението. При това положение неформулирането на подобно искане от Zicuñaga по време на административното производство има преклудиращо действие по отношение на жалбата за отмяна.
- 51 Следователно това правно основание, изтъкнато от Zicuñaga, трябва да се отхвърли.

2. По второто правно основание, изведено от нарушение на правото на достъп до преписката поради непредоставяне на документи, които не са включени в предоставената на CD-ROM преписка по разследването

а) Доводи на страните

- 52 Koehler упреква Комисията, че не му е осигурила достъп до определени документи, които не са част от преписката по разследването, предоставена на CD-ROM на адресатите на ИН на 1 август 2000 г. Дружеството визира в частност отговорите на ИН от другите адресати, както и приложенията към тези отговори, по-конкретно посочения в бележката под линия на стр. 365 от решението експертен доклад, който бил представен от AWA на Комисията. То

поддържа, че многобройните позовавания на посочените в решението отговори на ИН удостоверяват, че Комисията се е основала на тези отговори в анализа си на фактите и при изчисляването на глобите. Koehler добавя, че отговорът на Mougeot на ИН показва, че преписката очевидно е съдържала и сведения, които биха били от полза за неговата защита.

- 53 Комисията отговаря, че макар да е вярно, че тя може да се основава единствено на факти, по които заинтересуваните предприятия са имали случай да вземат становище, то отговорите на ИН не са част от преписката по разследването, до която трябва да бъде предоставен достъп. Административното производство трябва да се счита за приключило от получаването на тези отговори и не би могло да продължи до безкрай, тъй като всяко предприятие желае да вземе позиция по становищата на другите. Koehler не било посочило уличаващо доказателство, на което Комисията да е основала твърдение за нарушение срещу него, без то да е можело да се произнесе в това отношение.

б) Съображения на Първоинстанционния съд

- 54 Може да се каже, че доводите на Koehler съдържат два аспекта. От една страна, определени документи, които не са част от преписката по разследването, до която то е имало достъп, били използвани от Комисията като уличаващи доказателства в решението, без Koehler да е имало достъп до тях по време на административното производство и да е можело да се произнесе по отношение на тях. От друга страна, Комисията не била предоставила на Koehler документи, несъдържащи се в преписката по разследването, до която то е имало достъп, които е можело да съдържат оневиняващи го доказателства. Тези две точки трябва да бъдат анализирани поотделно.
- 55 Що се отнася, на първо място, до непредоставянето на твърдените уличаващи доказателства, които не се съдържат в преписката по разследването, до която Koehler е имало достъп, следва в самото начало да се припомни, че един документ може да се счита за уличаващ по отношение на даден жалбоподател единствено когато е използван от Комисията в подкрепа на констатацията на

нарушение, в което се счита, че този жалбоподател е участвал (Решението „Цимент“, точка 284).

56 Като се има предвид, че непредоставени на засегнатите страни по време на административното производство документи не представляват противоположими доказателствени средства (вж. в този смисъл Решение на Съда от 3 юли 1991 г. по дело AKZO/Комисия, C-62/86, Recueil, стр. I-3359, точка 21, Решение на Първоинстанционния съд от 10 март 1992 г. по дело Shell/Комисия, T-11/89, Recueil, стр. II-757, точки 55 и 56 и Решение на Първоинстанционния съд от 10 март 1992 г. по дело ICI/Комисия, T-13/89, Recueil, стр. II-1021, точки 34 и 35), следва, ако се установи, че Комисията се е основала в спорното решение на документи, които не се съдържат в преписката по разследването и не са предоставени на жалбоподателя, последните да не се вземат предвид като доказателствени средства (Решението „Цимент“, точка 382; вж. в този смисъл и Решение на Съда от 25 октомври 1983 г. по дело AEG/Комисия, 107/82, Recueil, стр. 3151, точки 24—30, Решение по дело Solvay/Комисия, точка 46 по-горе, точка 57 и Решение по дело ICI/Комисия, посочено по-горе, точка 36).

57 От това следва, че ако Комисията цели да се основе на един откъс от отговор на известие за нарушенията или на документ, приложен към подобен отговор, за да установи наличието на нарушение в процедура по прилагане на член 81, параграф 1 ЕО, на останалите участващи в производството страни трябва да се даде възможност да се произнесат по подобно доказателство (вж. в този смисъл Решение по дело AKZO/Комисия, точка 56 по-горе, точка 21, Решение по дело Shell/Комисия, точка 56 по-горе, точка 55 и Решение по дело ICI/Комисия, точка 56 по-горе, точка 34).

58 В конкретния случай в жалбата си жалбоподателят най-общо твърди, че „[поради] многобройните препращания в бележките под линия не би могло да има съмнение, че Комисията е използвала становищата на останалите страни в производството, за да подкрепи както своето изложение на фактите, така и изчисляването на размера на глобата“. Едно толкова общо твърдение обаче не позволява да се определи за кои конкретни документи се предполага, че са били използвани в решението като уличаващи Koehler доказателства. Освен това на съдебното заседание Koehler е признало, че не е имало уличаващ документ, до който то да е нямало достъп.

- 59 Що се отнася, на второ място, до непредоставянето на твърдяните оневиняващи доказателства, които не се съдържат в преписката по разследването, до която е имало достъп, Koehler посочва отговорите на другите адресати на ИН на последното, както и приложения към тези отговори. То не доказва обаче да е искало изрично от Комисията предоставяне на тези доказателства; дори по време на съдебното заседание признава, че не е подало искане за достъп до тези документи. Следователно е недопустимо Koehler да оспорва пред Първоинстанционния съд обстоятелството, че не е имало достъп до тях (вж. в този смисъл Решението „Цимент“, точка 383; вж. и точка 49 по-горе).
- 60 За изчерпателност Koehler не е доказало, че ако е имало достъп до отговорите на другите адресати на ИН на последното и до приложенията към тези отговори, то е можело да се позове на доводи от естество да засегнат резултата, до който достига решението (вж. в този смисъл Решение на Съда от 10 юли 1980 г. по дело Distillers/Комисия, 30/78, Recueil, стр. 2229, точка 26 и Решение на Първоинстанционния съд от 27 ноември 1990 г. по дело Kobor/Комисия, T-7/90, Recueil, стр. II-721, точка 30).
- 61 Доколкото Koehler изтъква, че приложеният към отговора на AWA на ИН експертен доклад не се съдържал в преписката по разследването, до която дружеството е имало достъп, и можел да бъде от полза за неговата защита, от решението (съображения 390, 392 и 396) е видно, че по време на административното производство Комисията изрично е отхвърлила доводите, свързани с твърдяната липса на конкретно въздействие на нарушението върху пазара и развити от AWA въз основа на този доклад. Доводът на Koehler, изведен от факта, че липсата на достъп до този доклад по време на административното производство е навредила на неговата защита, не би могъл да бъде приет.
- 62 Що се отнася по-нататък до отговора на Mougeot на ИН, Koehler твърди в репликата си, че посоченият отговор показва, че преписката очевидно е съдържала полезни за неговата защита сведения. В това отношение то се позовава на откъс от този отговор, цитиран в съображение 293 от решението, в който Mougeot, като се позовава на направено пред Комисията предходно изявление, твърди, че „[ИН] не доказва, че заседанията на АЕПСХ [Асоциация

на европейските производители на самокопираща хартия] са служили за рамка на съглашателски механизми преди реструктурирането на асоциацията през септември 1993 г.“ Въпреки това в съображение 295 от решението Комисията отхвърля изрично този довод, като отбелязва, че свързаните изявления на Sappi, на Mougeot и на AWA установяват, че общите заседания на картела са започнали най-късно през 1992 г. Като препраща към съображения 112 и 113 от решението, тя добавя, че представените от Sappi доказателства потвърждават, че е съществувало съглашателство в рамките на заседанията на Асоциацията на европейските производители на самокопираща хартия (АЕПСХ) или на заседанията, провеждани по повод на последните преди септември 1993 г. Откъсът от отговора на Mougeot на ИН, цитиран от Koehler, следователно не доказва, обратно на поддържаното от последното, че отговорите на ИН и приложените към тях документи биха позволили на това предприятие да развие доводи, годни да доведат административното производство до различен резултат.

- 63 Предвид всички гореизложени съображения, настоящото правно основание следва да се отхвърли.

3. По третото правно основание, изведено от нарушение на правото на защита и на принципа на състезателност, произтичащо от несъгласуваност между ИН и решението

а) Доводи на страните

- 64 Bollore поддържа, че на етапа на ИН Комисията е приела, че то е участвало в нарушението единствено поради отговорността му като дружество майка за личните действия на неговото дъщерно дружество Copigraph. За сметка на това решението съдържащо ново твърдение за нарушение срещу него, изведено от неговото лично и самостоятелно участие в картела. То твърди, че като не му е дала възможност да вземе становище по това твърдение за нарушение по време на административното производство, Комисията е нарушила неговото правото на защита.

- 65 Комисията оспорва, че в решението било прието, че Bolloré лично е участвало в нарушението. На жалбоподателя били вменени действията на неговото дъщерно дружество, поради това че образувал с последното едно и също предприятие. При това положение настоящото правно основание би могло да бъде уважено само ако бъде доказано, че в ИН не е било налице вменяването на нарушението на жалбоподателя поради това съображение или ако бъде установено, че в решението Комисията е основала своята преценка на факти, по които Bolloré не е могло да вземе становище по време на досъдебното производство. Случаят обаче не бил такъв.

б) Съображения на Първоинстанционния съд

- 66 По тази точка следва да се припомни, че зачитането на правото на защита, което представлява основен принцип на общностното право и трябва да се спазва при всякакви обстоятелства, по-конкретно във всяко производство, което може да доведе до санкции, дори ако става въпрос за административна процедура, изисква заинтересуваното предприятие да е било в състояние да изрази ефективно своето становище по действителността и релевантността на фактите, твърденията за нарушения и твърдените от Комисията обстоятелства (Решение на Първоинстанционния съд от 16 декември 2003 г. по дело *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied и Technische Unie/Комисия, T-5/00 и T-6/00, Recueil, стр. II-5761, точка 32 и цитираната съдебна практика*).
- 67 Според съдебната практика ИН трябва да съдържа изложение на твърденията за нарушения, написано достатъчно ясно, макар и обобщено, за да позволи на заинтересуваните действително да разпознаят поведението, в което ги упреква Комисията. Наистина само при това условие ИН може да изпълни функцията, която му е предоставена от общностните регламенти и се състои в това да достави всички необходими сведения на предприятията и на сдруженията на предприятия, за да могат те да упражнят ефективно своята защита, преди Комисията да приеме окончателно решение (Решение на Съда от 31 март 1993 г. по дело *Ahlström Osakeyhtiö и др./Комисия, C-89/85, C-104/85,*

C-114/85, C-116/85, C-117/85 и C-125/85—C-129/85, Recueil, стр. I-1307, точка 42 и Решение на Първоинстанционния съд от 14 май 1998 г. по дело Mo och Domsjö/Комисия, Т-352/94, Recueil, стр. II-1989, точка 63).

68 По-нататък, едно нарушение на правото на защита по време на административното производство се преценява в светлината на приетите от Комисията в ИН и в решението твърдения за нарушения (Решение на Първоинстанционния съд от 29 юни 1995 г. по дело ICI/Комисия, Т-36/91, Recueil, стр. II-1847, точка 70 и Решение по дело Solvay/Комисия, точка 46 по-горе, точка 60). При тези условия констатацията на нарушение на правото на защита предполага, че твърдението за нарушение, което според предприятието не му е било вменено в ИН, е било прието от Комисията в обжалваното решение.

69 Предвид припомнената в трите предходни точки съдебна практика, в настоящия случай следва да се провери най-напред на каква основа Комисията е приела в решението, че Bolloré е отговорно за нарушението. Релевантните данни се съдържат в съображения 353—356 от решението (част II (Правна преценка), точка 2.3 (Отговорност за нарушението 2) (Corigraph и Bolloré).

70 Тези съображения гласят, както следва:

„(353) Дъщерно дружество, 100 % собственост на [Bolloré] (по-рано известно като Bolloré Technologies SA) през периода на нарушението, Corigraph е било погълнато от AWA през ноември 1998 г. Corigraph поставя край на своята дейност на 2 февруари 2000 г., с действие от 30 декември 2000 г. Bolloré преценява, че не би могло да бъде прието, че то е отговорно за поведението на Corigraph, тъй като последното има пълна икономическа самостоятелност. Според Bolloré тази самостоятелност се корени в следните фактори: структурите на управление на Corigraph и на Bolloré били напълно отделни, Corigraph разполагало със своя собствена инфраструктура и неговата

търговска политика била независима, тъй като то купувало практически 35 % от нужните си количества суровини извън групата Bolloré, по-конкретно при неин конкурент.

(354) Copigraph било част от отдела „[C]пециални хартии“ на Bolloré и тогавашният ръководителят на този отдел [г-н V.] бил същевременно генерален директор на Copigraph. По-нататък, търговският директор на Copigraph тогава, [г-н J. B.], заемал и длъжност, свързана с продажбите в хартиената фабрика в Thonon от 1994 г. Следователно [Bolloré] непременно било информирано за участието на дъщерното му дружество в картела.

(355) Съществуват и доказателства, които сочат, че дружеството майка [Bolloré] е било пряко замесено в дейностите на картела. Bolloré е било член на АЕПСХ, чиито официални заседания са служили и като заседания на картела от януари 1992 г. до септември 1993 г. Представителят на Bolloré, [г-н V.], началник на неговия отдел „[C]пециални хартии“, участвал в тези заседания на картела заедно с търговския директор на Copigraph. Той е взел участие и в посветеното на френския пазар заседание на картела на 1 октомври 1993 г. На всички последващи заседания на картела, на които са забелязани индивидуални представители на Copigraph, е присъствал търговският директор на Copigraph. Всички тези заседания са проведени през 1994 г. и както вече беше посочено, търговският директор на Copigraph едновременно изпълнявал в Bolloré длъжност, свързана с продажбите.

(356) На тази основа Комисията преценява, че във връзка с картела трябва да бъде прието, че Bolloré е отговорно не само за своето собствено поведение, но и за това на Copigraph през целия посочен период.“ [неофициален превод]

71 От възпроизведения по-горе откъс от решението следва, че на Bolloré е вменена отговорността за нарушението, поради това че, от една страна, то трябвало да се счита отговорно за участието на неговото дъщерно дружество Copigraph в картела, а от друга страна, имало доказателства за неговото пряко участие в дейностите на картела.

- 72 Bollore не оспорва, че ИН му е позволило да разбере и да вземе становище по факта, че в посоченото ИН Комисията му е вменила нарушението поради отговорността му, като 100 % дружество майка на Corigraph към момента на нарушението, за участието на Corigraph в картела. Неговото възражение се отнася до непосочването в ИН на намерението на Комисията да му вмени нарушението и по причина на неговото пряко участие в дейностите на картела.
- 73 Релевантните откъси от ИН се съдържат в точки 240—245 и 248 (част II (Правна преценка), точка Б (Прилагане правилата на конкуренция), 8 (Отговорност за нарушението).
- 74 Следва най-напред да се отбележи, че в тези точки от ИН Комисията изобщо не е изтъквала, че Bollore е било пряко замесено в картела, за разлика от данни относно други визирани в ИН дружества майки като AWA и Torraspapel, за които Комисията споменава, що се отнася до AWA, че „[то] е участвало по пряк и самостоятелен начин в незаконното споразумение посредством своя отдел Arjo Wiggins Carbonless Paper Operation“, а що се отнася до Torraspapel — че „съществуват и доказателства, които сочат, че дружеството майка е било пряко замесено в съгласителските дейности.“
- 75 По-нататък, както основателно подчертава Bollore, от точка 243 от ИН е видно, че Комисията е направила разлика между два вида положения:

„Що се отнася до отношенията между дружествата майки и дъщерните дружества, Комисията адресира настоящото известие за нарушенията до дружеството майка, ако

— две или повече от неговите дъщерни дружества са участвали в нарушението,

— дружеството-майка е замесено в нарушението.

В останалите случаи на участие на дъщерно дружество известието е адресирано до него и до дружеството майка.“

76 Колкото до образуваната от Bolloré и от Corigraph група, ИН е било изпратено не само на Bolloré, но и на Corigraph, което, предвид посочените в точка 243 от ИН критерии, е било от естество да потвърди идеята на Bolloré, че на етапа на ИН Комисията не е смятала, че Bolloré, дружество майка на групата, е било пряко замесено в нарушението.

77 Следователно е уместно да се установи, че по смисъла на ИН Комисията е имала намерение да вмени отговорността за нарушението на Bolloré единствено поради факта, че в качеството на дружество майка на групата, състояща се към момента на извършване на нарушението от Bolloré и от неговото 100 % дъщерно дружество Corigraph, Bolloré трябвало да бъде считано за отговорно за незаконното поведение на Corigraph. При прочита на ИН Bolloré не е могло да предвиди, че за да му вмени нарушението, Комисията е имала намерение да се основе и на факта, че то е било пряко замесено в дейностите на картела, както прави тя в решението.

78 Следва да се добави, че посочените от Комисията в съображение 355 от решението факти в подкрепа на нейната теза, че Bolloré е пряко замесено в нарушението, а именно членството на Bolloré в АЕПСХ и неговото представляване от г-н V. и г-н J. B. на множество заседания на картела, не са били споменати в ИН. Действително, дори да се приеме, съгласно тезата на Комисията, че членството на Bolloré в АЕПСХ е било видно от приложенияте към ИН документи, следва да се установи, че в него Комисията е посочила сред членовете на АЕПСХ единствено Corigraph и в нито един момент Bolloré. Колкото до г-н V. и г-н J. B., в ИН те били постоянно посочвани като

представители на Corigraph, а не на Bolloré, на заседанията на картела. Освен това в никой откъс от ИН Комисията не е посочвала Bolloré сред предприятията, представявани на подобни заседания.

79 Така ИН не е позволило на Bolloré да се запознае твърдението за нарушение, изведено от това, че е пряко замесено в нарушението, нито дори фактите, на които Комисията се позовава в решението си в подкрепа на това твърдение за нарушение, така че Bolloré, както се вижда при прочита на неговия отговор на ИН, по време на административното производство не е могло да осигури ефективно защитата си по това твърдение за нарушение и по тези факти.

80 Следва обаче да се подчертае, че дори ако решението съдържа нови фактически или правни твърдения, по които засегнатите предприятия не са били изслушани, установеният порок ще доведе до отмяната на решението в тази му част само ако съответните твърдения не могат да бъдат установени в достатъчна степен на основата на други приети в решението доказателства, по които засегнатите предприятия са имали възможност да изразят своята позиция (Решение на Първоинстанционния съд от 30 септември 2003 г. по дело Atlantic Container Line и др./Комисия, T-191/98, T-212/98—T-214/98, Recueil, стр. II-3275, точка 196; вж. в този смисъл и Решение на Първоинстанционния съд от 28 февруари 2002 г. по дело Compagnie générale maritime и др./Комисия, T-86/95, Recueil, стр. II-1011, точка 447). Впрочем нарушението на правото на защита на Bolloré е могло да засегне действителността на решението по отношение на него само ако решението е било основано единствено на обстоятелството, че Bolloré е било пряко замесено в нарушението (вж. в този смисъл Решение по дело Mo och Domsjö/Комисия, точка 67 по-горе, точка 74). В този случай, понеже новото твърдение за нарушение, изведено в решението от обстоятелството, че Bolloré е било пряко замесено в дейностите на картела, действително не може да бъде прието, нарушението не би могло да бъде вменено на последното.

81 Напротив, ако при разглеждането по същество се беше оказало (вж. точки 123—150 по-нататък), че Комисията основателно е приела, че Bolloré е отговорно за участието на дъщерното му дружество Corigraph в картела, допуснатата от Комисията незаконосъобразност не би могла да е достатъчна, за да обоснове отмяната на решението, защото не би могла да има определящо влияние, що се отнася до разпоредителната част на приетото от институцията решение (вж. в

този смисъл Решение на Първоинстанционния съд от 14 май 2002 г. по дело Graphischer Maschinenbau/Комисия, Т-126/99, Recueil, стр. II-2427, точка 49 и Решение на Първоинстанционния съд от 14 декември 2005 г. по дело Honeywell/Комисия, Т-209/01, Recueil, стр. II-5527, точка 49). Действително според утвърдената съдебна практика, доколкото определени мотиви на едно решение са сами за себе си от естество да го обосноват в достатъчна степен, пороците, от които биха могли да бъдат засегнати други мотиви на акта, са във всеки случай без влияние върху неговата разпоредителна част (Решение на Първоинстанционния съд от 21 септември 2005 г. по дело EDP/Комисия, Т-87/05, Recueil, стр. II-3745, точка 144; вж. в този смисъл и Решение на Съда от 12 юли 2001 г. по дело Комисия и Франция/TF1, C-302/99 Р и C-308/99 Р, Recueil, стр. I-5603, точки 26—29).

4. По четвъртото правно основание, изведено от нарушение на правото на защита, на правото на справедлив процес и на принципа на презумпцията за невиновност

а) Доводи на страните

- 82 Zisuiņaа поддържа на първо място, че Комисията е нарушила принципа на презумпцията за невиновност, като на основата на обикновени презумпции и на косвени изявления е приела, че то е участвало в картела. То изтъква, че липсата на достатъчно ясна санкция в случай на предоставяне на неточни или непълни сведения може да мотивира предприятията да предадат на Комисията неточни или непълни сведения, за да подчертаят своето съдействие. Zisuiņaа добавя, че докато в началото дадено предприятие е можело да се надява да се ползва от снизходителността на Комисията само, ако предостави решаващи доказателства, Комисията впоследствие е смекчила позицията си. То твърди, че при тези условия изявленията на Sappi трябва да бъдат разглеждани с предпазливост и биха могли да се считат за надеждни само ако са подкрепени с други доказателства.

- 83 На второ място Zicuñaga изтъква, че Комисията не може да основава своите преценки върху свидетелските показания на лице, чиято самоличност е неизвестна, за да не накърни правото на защита, като не позволи оборването на твърденията на този свидетел в рамките на изслушването му. Като препраща към съдебната практика на Европейския съд по правата на човека, то твърди, че е абсолютно необходимо да може на свидетеля да се противопоставят неговите твърдения, за да се прецени степента на достоверност на свидетелските показания и на съответното лице, както и да бъде предоставена на уличения възможността да оспори уличаващи свидетелски показания и да разпита техния автор, когато ги дава или след това.
- 84 Комисията оспорва квалифицирането на доказателствата, на които се опира, за да установи участието на Zicuñaga в нарушението, като обикновени предположения или косвени изявления. Тя подчертава, че общностните юрисдикции никога не са поставяли под съмнение законосъобразността на Известието относно съдействието, нито доказателствената стойност на изявленията, направени от предприятията на това основание. Впрочем Регламент № 17 не предвиждал възможност за разпит на свидетели в рамките на административното производство и жалбоподателят не бил направил никакво искане в този смисъл пред Първоинстанционния съд.

б) Съображения на Първоинстанционния съд

- 85 Доколкото чрез тези доводи Zicuñaga цели да отрече доказателствената стойност на изявленията на неидентифицирани лица, на които се позовава Комисията в подкрепа на твърденията за нарушения, формулирани срещу Zicuñaga в решението, посочените доводи спадат към разглеждането по същество, към което ще се пристъпи впоследствие и което се изразява в проверка на достатъчно установения характер на тези твърдения за нарушения.
- 86 Доколкото с разглежданите доводи се прави оплакване, свързано с нарушение на правото на защита и на правото на справедлив процес, поради това че непосочването в ИН на самоличността на автора или на авторите на изявленията, които подкрепят отнасящите се до Zicuñaga преценки на

Комисията, е попречило на последното да оспори тези преценки, като поиска изслушване на посочения автор или автори в хода на административното производство, следва да се припомни, че макар, разбира се, член 6, параграф 3, буква г) от Европейската конвенция за защита на правата и основните свободи (ЕКПЧ) да предвижда, че „Всяко лице, обвинено в извършване на престъпление, има право [...] да участва в разпита или да изисква разпит на свидетелите, свидетелстващи против него, и да изисква призоваването и разпита на свидетелите на защитата да се извършват при същите условия“, то от постоянната съдебна практика е видно, че Комисията не е съд по смисъла на член 6 от ЕКПЧ (Решение на Съда от 29 октомври 1980 г. по дело Van Landewyck и др./Комисия, 209/78—215/78 и 218/78, Recueil, стр. 3125, точка 81 и Решение на Съда от 7 юни 1983 г. по дело Musique diffusion française и др./Комисия, 100/80—103/80, Recueil, стр. 1825, точка 7). Впрочем член 15, параграф 4 от Регламент № 17 предвижда изрично, че решенията на Комисията за налагане на глоби за нарушение на правото на конкуренцията нямат наказателноправен характер (Решение на Първоинстанционния съд от 6 октомври 1994 г. по дело Tetra Pak/Комисия, T-83/91, Recueil, стр. II-755, точка 235).

87 Разбира се, Комисията винаги е длъжна да спазва общите принципи на общностното право в хода на административното производство (Решение по дело Musique diffusion française и др./Комисия, точка 86 по-горе, точка 8). Въпреки това следва да се подчертае, от една страна, че макар да може да изслушва физически или юридически лица, когато намери за необходимо, Комисията няма правото да призовава свидетели, които дават показания против провиненото лице, без да е получила тяхното съгласие, а от друга страна, фактът, че разпоредбите на общностното право на конкуренцията не предвиждат задължение за Комисията да призовава свидетели в тяхна защита, чиито показания биха били поискани, не противоречи на горепосочените принципи (Решение на Първоинстанционния съд от 20 март 2002 г. по дело HFB и др./Комисия, T-9/99, Recueil, стр. II-1487, точка 392).

88 В конкретния случай въпреки това се оказва, че Ziciñaga не предоставя никакви данни, които да показват, че в хода на административното производство е поискало от Комисията уточнения относно самоличността на лицата, направили изявленията, на които Комисията се позовава в подкрепа на твърденията за нарушения, формуирани спрямо него в ИН, за да бъдат изслушани тези лица в негово присъствие. То не установява и че в хода на административното производство е поискало призоваването и разпита на свидетели на защитата.

- 89 Предвид изложеното, доколкото настоящото правно основание е изведено от нарушение на правото на защита и на правото на справедлив процес, то трябва да се отхвърли. Доколкото има за предмет оспорване на доказателствената стойност на доказателствата, изтъкнати от Комисията в подкрепа на формулираните в решението срещу Zісіñаgа твърдения за нарушения, неговият анализ не може да бъде отделен от разглеждането по същество.

5. По петото правно основание, изведено от нарушение на принципа на добра администрация при разследването по преписката и от липса на мотиви на решението

а) Доводи на страните

- 90 Zanders упреква Комисията, че е разследвала преписката единствено срещу него. То поддържа, че Комисията е трябвало да вземе предвид данните относно неговата определяща роля в преустановяването на картела, които ѝ дало през декември 2000 г. и март 2001 г., или е трябвало да пристъпи към допълнителни разследвания в случай на съмнение относно стойността на тези данни. То се оплаква и от факта, че Комисията не е взела предвид експертния доклад, който ѝ представило през март 2001 г., за да докаже незначителното и дори несъществуващо въздействие на опитите за ценови картели. Впрочем Решението не съдържа никакви мотиви за невземането предвид на тези две обстоятелства. Освен това не съдържа нито един откъс, в който да се разглежда индивидуалната роля на Zanders.

- 91 Комисията твърди, че Zanders не подкрепя своето твърдение, според което е играло особена роля в преустановяването на нарушението. Колкото до въздействието на ценовите споразумения върху пазара, Комисията му била посветила цял раздел от решението (съображения 382—402) в рамките на разглеждането на конкретните последици от нарушението. Решението напълно спазвало задължението за мотивиране, като в съображения 263—271 раз-

глеждало поведението на жалбоподателя съвместно с това на пет други предприятия. Впрочем Zanders не било изтъкнало в отговора си на ИН, че е играло чисто пасивна роля.

б) Съображения на Първоинстанционния съд

⁹² Следва да се припомни, че в случаи като настоящия, когато институциите разполагат с право на преценка, за да бъдат в състояние да изпълнят своите функции, спазването в административните производства на предоставените от общностния правов ред гаранции разкрива още по-съществено значение; сред тези гаранции е по-конкретно задължението на компетентната институция да разгледа грижливо и безпристрастно всички релевантни обстоятелства по конкретния случай (Решение на Съда от 21 ноември 1991 г. по дело Technische Universität München, C-269/90, Recueil, стр. I-5469, точка 14, Решение на Първоинстанционния съд от 24 януари 1992 г. по дело La Cinq/Комисия, T-44/90, Recueil, стр. II-1, точка 86 и Решение на Първоинстанционния съд от 11 юли 1996 г. по дело Métropole télévision и др./Комисия, T-528/93, T-542/93, T-543/93 и T-546/93, Recueil, стр. II-649, точка 93).

⁹³ Впрочем съгласно постоянната съдебна практика изискването от член 253 ЕО мотивиране трябва да покаже по ясен и недвусмислен начин мотивите на общностния орган, автор на разглеждания акт, така че да позволи на заинтересуваните да узнаят обосновките на взетата мярка, а на компетентната юрисдикция — да упражни своя контрол. Изискването за мотивиране трябва да се преценява в зависимост от обстоятелствата по дадения случай, по-конкретно от съдържанието на акта, от естеството на изтъкнатите мотиви и от интереса, който могат да имат адресатите или други лица, пряко и лично засегнати от акта, да получат обяснения (Решение на Съда от 2 април 1998 г. по дело Комисия/Sytraval и Brink's France, C-367/95 P, Recueil, стр. I-1719, точка 63 и Решение на Първоинстанционния съд от 20 март 2002 г. по дело Lögstör Rör/Комисия, T-16/99, Recueil, стр. II-1633, точка 368).

- 94 В това отношение следва да се установи, че в решението по ясен и недвусмислен начин се излагат съображенията на Комисията и че то позволява на Zanders да узнае обосновките на взетата мярка, а на Първоинстанционния съд — да упражни своето право на контрол. Действително в съображения 263—271 от решението Комисията разглежда участието на Zanders в картела съвместно с това на AWA, на Koehler, на Sappi, на Stora и на Torraspapel.
- 95 Zanders изтъква по-конкретно невземането предвид на предоставената от него експертиза и на ролята му в преустановяването на нарушението.
- 96 Относно ролята на Zanders в преустановяването на нарушението следва да се отбележи, че в отговора си от 12 декември 2000 г. на ИН Zanders се позовава на писмото от 1 април 1996 г. на генералния директор на International Paper до всички служители на групата, с което се привлича вниманието им върху обстоятелството, че групата придава най-голямо значение на спазването на законите и на етиката в рамките на контактите с клиентите, търговските партньори, администрациите и другите инстанции. То споменава и проведеното в неговите помещения заседание, предназначено да гарантира спазването на правото на конкуренцията от неговите ръководни служители и на което да се приеме програма за привеждане в съответствие с това право. То впрочем припомня, че председателят на неговия управителен съвет, станал председател на АЕПСХ на 1 януари 1996 г., след заемането на длъжността председател на асоциацията бил заявил открито и недвусмислено, че предприятието се е отказало от съглашателските дейности.
- 97 Следва да се установи, че посочените в предходната точка доказателства са представени от Zanders в отговора му на ИН в подкрепа на неговото становище, целящо да обори формулираното от Комисията в ИН твърдение за нарушение, свързано с продължаването на съглашателските контакти след есента на 1995 г. По-точно представянето на посочените доказателства отговаря на развитите от Zanders доводи, които имат за цел да се установи, че от есента на 1995 г. то повече не е участвало в тайни заседания на картела, нито в съгласувани ценови практики с конкуренти, че неговата ценова политика се е отличавала със самостоятелен характер, и в частност че повишаването на цените, което е приложило през септември 1996 г., не е било резултат от съглашателско заседание.

- 98 Не може да се отрече обаче, че изложените в предходната точка доводи на Zanders са били взети предвид от Комисията в хода на административното производство. В действителност приетият в решението край на периода на нарушение по отношение на Zanders е септември 1995 г., а не както в ИН — март 1997 г.
- 99 Напротив, нито отговорът от 12 декември 2000 г. на Zanders на ИН, нито допълнителното становище, изпратено от Zanders на Комисията на 2 март 2001 г., показват, че посочените в точка 96 по-горе или други доказателства са били сочени от Zanders в хода на административното производство, с цел да се докаже, както Zanders се стреми да направи понастоящем, че то е играло определяща роля в преустановяването на незаконния картел, която е от естество да обоснове приемането в негова полза на наличието на смекчаващо обстоятелство при определянето на глобата. При тези условия Zanders не би могло да упрекне Комисията в нарушение на принципа на добра администрация с мотива, че последната била пропуснала да вземе предвид горепосочените доказателства като такива, за които се предполага, че са предназначени да установят неговия решаващ принос за преустановяването на съглашателството преди първите разследвания на Комисията.
- 100 Следва също да се отбележи, че в своя отговор на ИН Zanders не твърди, че е играло чисто пасивна роля в картела. Следователно то не би могло да се позовава на липса на мотивиране на решението в това отношение. Впрочем относно периода от 1992 г. до есента на 1995 г. то оспорва в своя отговор на ИН да е играло централната или първостепенна роля, която му се вменява с точки 187 и 199 от ИН. Следователно то е изтъквало липсата на отегчаващо обстоятелство. Комисията обаче не я е приела по отношение на Zanders.
- 101 Що се отнася впрочем до експертния доклад, поръчан от Koehler, МНТР и Zanders на дружеството PricewaterhouseCoopers, той е с дата 2 март 2001 г. и е озаглавен „Състоянието на конкуренцията на европейския пазар на самокопираща хартия от лятото или есента на 1995 г. до февруари или март 1997 г.“ (наричан по-нататък „докладът PricewaterhouseCoopers“).

102 От придружителното писмо към изпратения доклад PricewaterhouseCoopers е видно, че последният е имал за основен предмет да обори твърденията, формулирани от Комисията в ИН относно функционирането на картела на пазара на самокопираща хартия през периода между лятото или есента на 1995 г. и февруари или март 1997 г. включително. Освен това в заключението на този доклад изрично се споменава фактът, че според икономическия анализ поведението на тримата разглеждани производители между лятото или есента на 1995 г. и февруари или март 1997 г. не е било съгласувано.

103 Следва да се установи, че докладът PricewaterhouseCoopers се отнася за период, който е извън приетия като период на нарушение в решението. Доколкото това е така, той не би могъл да се счита за релевантен.

104 Все пак прочитът на жалбата показва, че Zanders се оплаква от факта, че Комисията била пропуснала да вземе предвид и данните в доклада на PricewaterhouseCoopers, целящи да докажат незначителното и дори несъществуващо въздействие на опитите за споразумения относно цените през периода между януари 1992 г. и есента на 1995 г. включително.

105 В това отношение, дори като се приеме, че следва да се вземат предвид допълнителните данни, предоставени в подкрепа на лишено от релевантност доказване, Комисията не би могла да бъде упрекната, че не е взела предвид доводите на Zanders относно твърдяното ограничено въздействие на картела.

106 Действително в съображение 388 от решението е посочено, както следва:

„AWA, Carrs, МНТР (Stora), Koehler, Sappi и Zanders поддържат, че реалното въздействие на картела върху пазара на самокопираща хартия в ЕИП е било много ограничено и дори че картелът не е имал никакво отрицателно въздействие. В това отношение предприятията изтъкват главно факта, че въздействието върху цените е било ограничено или несъществуващо, тъй като действително постигнатите цени на пазара са били по-ниски от решените или обявени повишения. Според тези членове на картела това доказва, че договорените ценови повишения не са били приложени на практика. Те представят многобройни доводи в подкрепа на това твърдение, по-конкретно следните: цените и търговските надценки на производителите са се понижали значително; цените на самокопиращата хартия отразяват главно измененията на разходите и на търсенето на хартиена каша и, по време на последните етапи на картела, ограниченията на капацитета; конкуренцията между производители е продължила да се упражнява; производителите е трябвало индивидуално да преговарят ценови повишения с клиентите.“ [неофициален превод]

107 Макар и да не споменава изрично изпратения от Zanders на Комисията в хода на административното производство доклад PricewaterhouseCoopers, този откъс от решението удостоверява неопровержимо факта, че в посочената процедура Комисията е взела предвид предоставените данни, по-конкретно от Zanders, с оглед да се докаже незначителното и дори несъществуващо въздействие на опитите за ценови споразумения през периода на нарушението. Отхвърлянето от Комисията на подкрепените с тези данни доводи на предприятията означава, че Комисията е счела, че тези доводи не са от естество да променят нейната позиция, изразена в съображения 382—387 от решението, относно конкретното въздействие на нарушението върху пазара. Напротив, този откъс не би могъл да се тълкува като установяващ, че Комисията била пропуснала в своята преценка на преписката да вземе надлежно предвид доказателствата, представени от Zanders в негова защита (вж. в този смисъл Решение на Първоинстанционния съд от 11 март 1999 г. по дело Thyssen Stahl/Комисия, T-141/94, Recueil, стр. II-347, точка 118).

108 Вследствие на предходния анализ петото правно основание следва да се отхвърли.

6. По шестото правно основание, което се опира на нарушение на принципа на добра администрация, на правото на достъп до преписката и на правото на защита, произтичащо от трудно установимото местонахождение на определени документи в преписката по разследването и от неизползваемия характер на списъка на документи, съставляващи посочената преписка

а) Доводи на страните

¹⁰⁹ AWA поддържа, че списъкът на документи, приложен от Комисията към връчения му в хода на административното производство CD-ROM, бил неизползваем. Действително, твърди то, в този списък нямало съдържание, нито описание на съответните документи, а в него само се посочват мотивите, свързани с твърдения поверителен характер на някои от тях и местонахождението на евентуалния неповерителен вариант.

¹¹⁰ Koehler твърди, че преди изпращането на CD-ROM на адресатите на ИН Комисията е изтегляла от преписката определени поверителни документи и ги е подменила с неповерителни варианти, които били вмъкнати на други места в преписката. Нито в ИН, нито в решението Комисията си била направила труда в резултат на това все пак да измени позоваванията на така преместените документи. По-нататък, тя не била споменала съществуването на тези неповерителни варианти, нито посочила как да бъдат намерени в преписката. Що се отнася до съставения от Комисията списък на документи, той позволявал единствено приблизителна идентификация на визираните документи. Понякога дори било невъзможно да се намери въпросният документ.

¹¹¹ Комисията преценява, че не може да бъде упрекната в никакво нарушение на правото на защита. От една страна, тя била оставила на разположение на предприятията, едновременно със CD-ROM, списък на различни документи от преписката, като прибегнала до обичайната класификация относно степента на

достъп до документите. От друга страна, цитираните в ИН документи вече били приложени към него със списък, установяващ съответствието между поверителните и неповерителните варианти.

б) Съображения на Първоинстанционния съд

- 112 От предоставените от Комисията по двете разглеждани дела (Т-118/02 и Т-125/02) данни е видно, че на 26 юли 2000 г. тя е изпратила до адресатите на ИН, едновременно с последното и с визираните в него документи, списък на приложените към ИН документи. Този списък е бил съставен от Комисията като приложение към нейната писмена защита по дело Т-125/02. По искане на Първоинстанционния съд Комисията е представила посочения списък и по дело Т-118/02.
- 113 Следвайки реда на цитиране в съответното ИН, за всеки посочен в ИН документ въпросният списък включва обобщено описание на документа, самоличността на предприятието, при което документът е бил открит или което го е предоставило, и номера на документа, а при необходимост и номера на неговия неповерителен вариант.
- 114 Впрочем на 1 август 2000 г., едновременно със CD-ROM, съдържащ цялата ѝ преписка по разследването, адресатите на ИН получават от Комисията списък, озаглавен „Списък на документи“, който, като следва реда на номериране в преписката, уточнява за всеки документ кода за достъп до документа (А за документи, достъпът до които е разрешен; РА за документи, достъпът до които е ограничен; НА за документи, достъпът до които е забранен). Що се отнася до документите, класирани като такива, до които достъпът е забранен, както и за документите, достъпът до които е ограничен, той съдържа данни за местонахождението в преписката на неповерителния вариант на документа или на частта от съответния документ и/или обобщено описание на съдържанието на документа или на частта от съответния документ. Комисията

направила това при пълно спазване на разпоредбата на точка II А 1.4 от нейното Известие относно правилата на вътрешната процедура за обработка на исканията за достъп до преписката в случаите на прилагане на членове [81] и [82] от Договора за ЕО, на членове 65 и 66 от Договора за ЕОВС и на Регламент (ЕИО) № 4064/89 на Съвета (ОВ L 395, стр. 1).

115 Като разполагали от една страна със списъка на приложенияте към ИН документи, а от друга страна с посочения в предходната точка „Списък на документи“, AWA и Koehler били напълно в състояние, както останалите адресати на ИН, да намерят в преписката по разследването търсените документи в оригиналния или в неуповителния им вариант, в зависимост от посочения в тези списъци код на достъп.

116 Разбира се, както самата Комисия твърди в писмените си изявления, свързани с дело T-125/02, що се отнася до документите — по-точно до конкретизираниите от Koehler, цитирани в ИН — които били класирани като документи със забранен достъп или такива с ограничен достъп, адресатите на ИН не са открили незабавно на съответстващото на техния номер в преписката място техния неуповителен вариант или обобщеното описание на съдържанието им и е трябвало да направят справка в даден списък, за да открият в преписката неуповителния вариант или обобщеното описание. Въпреки това незначителните неудобства и малката загуба на време, които подобно положение е можело да причини на адресатите на ИН, очевидно не биха могли да се разглеждат като такива, които са от естество да засегнат законосъобразността на решението.

117 От това следва, че шестото правно основание трябва да се отхвърли.

7. По седмото правно основание, което се извежда от нарушение на принципа на добра администрация и на правото на защита поради късния характер на уведомлението за решението

а) Доводи на страните

118 AWA изтъква, че макар приемането на решението очевидно да е с дата 20 декември 2001 г., то е било уведомено за същото едва на 8 февруари 2002 г. Това дружество добавя, че каквито и да са причините за това закъснение, в продължение на месец и половина след приемането на решението то е било в невъзможност да обясни, по-конкретно на клиентите си, причините, поради които е получило най-голямата индивидуална глоба, която някога е налагана.

119 Комисията отговаря, че на 5 февруари 2002 г. е приела кратка поправка на решението си от 20 декември 2001 г. поради промяна в наименованието на дружеството жалбоподател. Уведомлението на 8 февруари 2002 г. за решението, придружено от обясняваща направените промени поправка, не би могло при това положение да се счита за закъсняло.

б) Съображения на Първоинстанционния съд

120 От писмото от 7 февруари 2002 г., с което отговарящият за въпросите на конкуренцията член на Комисията е уведомил за решението неговите адресати, сред които и AWA, следва, че посоченото решение е било прието на 20 декември 2001 г. и е било поправено на 5 февруари 2002 г. в писмена процедура E/177/2002. Наличието на тази поправка обяснява обстоятелството, че адресатите на решението са уведомени за него месец и половина след приемането му. Колкото до срока между приемането на решението и неговата поправка, той не би могъл да се счита за прекомерно дълъг.

- 121 Доколкото доводите на AWA трябва да бъдат разбирани и като съдържащи оплакване от факта, че Комисията оповестила решението, преди да го доведе до знанието на неговите адресати, което попречило на AWA да даде обяснения на трети лица относно мотивите на това решение, следва да се отбележи, че AWA не сочи никакво доказателство от естество да установи, че Комисията е разкрила съдържанието на решението, преди да изпрати уведомление на неговите адресати. Във всички случаи, дори да се предположи, че случаят е бил такъв, следва да се подчертае, че колкото и неприятно да е подобно действие, решението вече е било прието и действителността му не може да бъде засегната от действия, извършени след приемането му (Решение на Съда от 8 ноември 1983 г. по дело IAZ и др./Комисия, 96/82—102/82, 104/82, 105/82, 108/82 и 110/82, Recueil, стр. 3369, точка 16).

Б – По правните основания, изведени от нарушение на член 81 ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП, както и от грешки в преценката на Комисията, свързани с участието на определени предприятия в нарушението

- 122 Три предприятия, а именно Bolloré, Divipa и Zicuñaga, оспорват основателността на преценките на Комисията, свързани с тяхното участие в нарушението.

1. Положението на Bolloré

- 123 В самото начало следва да се припомни, че в решението (съображения 353—356) Комисията приема, че Bolloré носи отговорност за нарушението, от една страна поради факта, че със собствени действия е било пряко замесено в дейностите на картела, а от друга страна поради отговорността му за участието на неговото дъщерно дружество Copigraph в картела. Въпреки това е било постановено (вж. точки 66—81 по-горе), че ИН не е позволило на Bolloré да се запознае с твърдението за нарушение, изведено от обстоятелството, че последното със собствени действия е било замесено в картела, нито фактите в подкрепа на това твърдение за нарушение, твърдени от Комисията в

решението. Този извод прави безпредметно разглеждането по същество на развитите от Bolloré доводи за оспорване на основателността на неговото лично и пряко участие в картела.

- 124 Следователно трябва да се разгледат доводите на Bolloré, изведени от това, че Комисията неоснователно му е вменила противоправното поведение на неговото дъщерно дружество Copigraph в картела.

а) Доводи на страните

- 125 Bolloré подчертава, че в решението Комисията се опира на две обстоятелства, за да приеме, че то е отговорно за поведението на Copigraph, а именно, от една страна, обстоятелството, че Copigraph е било негово 100 % дъщерно дружество към момента на нарушението, а от друга страна — факта, че то непременно е било информирано за участието на Copigraph в картела.

- 126 То поддържа, че първото обстоятелство не е достатъчно, за да му бъде вменено противоправното поведение на Copigraph. Действително би било необходимо допълнително обстоятелство, за да може Комисията да презюмира съществуването на определящо влияние на дружеството майка върху действията на неговото дъщерно дружество. Все пак в дадения случай подобно допълнително обстоятелство липсвало. Bolloré наистина било изложило в отговора си на ИН, че Copigraph се ползвало с голяма самостоятелност в провеждането на своята търговска политика, което Комисията впрочем не оспорва. Освен това на Copigraph се падала само една трета от оборота на хартиената фабрика Bolloré в Thonon-les-Bains и тези делови връзки между Bolloré и Copigraph не включвали ограничение на търговската самостоятелност на Copigraph.

- 127 Колкото до второто обстоятелство, Bolloré отбелязва, че Комисията го извежда от три факта, а именно принадлежността на Copigraph към неговия отдел „Специални хартии“, факта, че г-н V., директор на този отдел, бил също така генерален директор на Copigraph и генерален директор на хартиената фабрика Bolloré в Thonon-les-Bains, и факта, че г-н J. В., тогава търговски директор на Copigraph, от 1994 г. изпълнявал и длъжност по продажбите в хартиената фабрика в Thonon-les-Bains. Тези три факта обаче не позволявали да се приеме, че Bolloré непременно е било информирано за участието на Copigraph в картела.
- 128 Според Комисията не се оспорва, че между 1990 г. и 1998 г. Copigraph е било 100 % дъщерно дружество на Bolloré, което по силата на съдебната практика било достатъчно, за да се презюмира, че последното упражнявало определящо влияние върху поведението на дъщерното си дружество. Тази презумпция била потвърдена и от изложените в съображения 353—355 от решението обстоятелства.

б) Съображения на Първоинстанционния съд

- 129 В самото начало следва да се подчертае, че макар да оспорва продължителността на нарушението, Bolloré все пак не отрича, че Copigraph действително е било замесено в дейностите на картела.
- 130 По същество неговите доводи се състоят в това да поддържа, че обстоятелствата, изтъкнати от Комисията в решението, не позволяват да бъде прието, че то носи отговорност за участието на дъщерното му дружество Copigraph в картела.
- 131 Следва да се припомни, че според постоянната съдебна практика обстоятелството, че дъщерното дружество има отделна правосубектност, не е достатъчно, за да изключи възможността неговото поведение да бъде вменено на дружеството майка, по-конкретно когато дъщерното дружество не определя по самостоятелен начин своето поведение на пазара, а прилага главно

указанията, които са му дадени от дружеството майка (Решение на Съда от 14 юли 1972 г. по дело ICI/Комисия, 48/69, Recueil, стр. 619, точки 132 и 133, Решение на Съда от 14 юли 1972 г. по дело Geigy/Комисия, 52/69, Recueil, стр. 787, точка 44 и Решение на Съда от 16 ноември 2000 г. по дело Stora Kopparbergs Bergslags/Комисия, C-286/98 P, Recueil, стр. I-9925, точка 26).

132 В това отношение обстоятелството, свързано с притежаването на целия капитал на дъщерното дружество, макар да съставлява убедителна улика за съществуването в полза на дружеството майка на определяща възможност за влияние върху поведението на дъщерното дружество на пазара, не е достатъчно само по себе си, за да позволи да се вмени отговорността за поведението на дъщерното дружество на дружеството майка (вж. в този смисъл Решение по дело Stora Kopparbergs Bergslags/Комисия, точка 131 по-горе, точки 27—29 и заключението на генералния адвокат г-н Mischo по това дело, Recueil, стр. I-9928, точки 17—62). По отношение на размера на участието е необходим допълнителен елемент, но той може да се състои от улики. При това не трябва наличието на действително дадени от дружеството майка на дъщерното дружество указания непременно да бъде доказано, за да участва последното в антиконкурентни действия (вж. в този смисъл горепосоченото заключение, точки 40, 48 и 51).

133 В настоящия случай от съображения 353 и 354 от решението е видно, че за да вмени на Bolloré отговорността за участието на Copigraph в картела, Комисията не се е основала изключително на неоспорваното притежаване на целия капитал на Copigraph от Bolloré към момента на нарушението, но и на други изтъкнати в точка 127 по-горе фактически обстоятелства, целящи да установят, че Copigraph е прилагало главно указанията, които са му били давани от Bolloré.

134 Като доразвива доводите, изложени в отговора му от 28 ноември 2000 г. на ИН (съображение 353 от решението), Bolloré изтъква различни обстоятелства, с които цели да докаже, че към момента на нарушението Copigraph се е ползвало с пълна търговска самостоятелност. При тези условия трябва да се изследва дали тези различни твърдения са основателни или, напротив, съществуват данни за определящо влияние, упражнявано от Bolloré върху неговото дъщерно дружество.

135 На първо място, Bolloré изтъква по време на административното производство, че неговият управителен орган и този на Copigraph били напълно отделни.

136 Все пак бележката под линия на стр. 1 от отговора на Bolloré на ИН съдържа следните данни:

„До 1993 г. Bolloré и Copigraph са имали общ директор, г-жа [G.], която е била представител на Bolloré Participation в Съвета на Bolloré Technologie и постоянен представител на Copigraph Holding в Copigraph. Тя напуска тези длъжности на 25 октомври 1993 г.“

137 Така под условие за последващо разглеждане на основателността на доводите на Bolloré, целящи да оспорят участието на Copigraph в нарушението преди септември или октомври 1993 г., през част от приетия от Комисията период на нарушението управителният орган на Copigraph е включвал един член на съвета на директорите на Bolloré.

138 По-нататък, от данните, предоставени от Bolloré в отговора му на ИН, следва, че макар и да не са били членове на съвета на директорите на Bolloré, всичките четири лица, съставлявали съвета на директорите на Copigraph от септември 1993 г. до март 1997 г., са били главно на ръководни длъжности (финансови, счетоводни или управленчески) в Bolloré. Освен това, както основателно установява Комисията в съображение 354 от решението, г-н V., който е бил генерален директор на Copigraph през периода на нарушението, според отговора на Bolloré на ИН бил наето от последното дружество лице, на което е било възложено управлението на неговата фабрика за хартия в Thonon-les-Bains. Съгласно съдържащите се в същото съображение от решението данни — които Bolloré потвърждава в писмените си изявления — г-н V. е бил впрочем

директор на отдела „Специални хартии“ на Bolloré. Това масивно присъствие на членове на ръководството на Bolloré начело на Copigraph свидетелства за значимостта на участието на Bolloré в управлението на неговото дъщерно дружество. То неминуемо е поставило Bolloré в положение, позволяващо му да влияе по определящ начин на търговската политика на Copigraph на пазара.

139 Този анализ се подсилва още повече, що се отнася до периода на нарушението между февруари и септември 1995 г. включително, от данните, съдържащи се в приложеното към жалбата удостоверение, издадено на 2 април 2002 г. от г-н J. В., според които лицето, което е било търговски директор на Copigraph от края на септември 1992 г. до март 1997 г., същевременно е изпълнявало в Bolloré длъжност, свързана с продажбите, считано от февруари 1995 г.

140 Следва да се добави в това отношение, че фактът, че Първоинстанционният съд е постановил в Решение от 14 май 1998 г. по дело KNP BT/Комисия (T-309/94, Recueil, стр. II-1007, точки 47 и 48), че участието на един член на управителния съвет на дружеството майка в съглашателските заседания е обстоятелство от естество да докаже, че дружеството майка непременно е знаело и е одобрявало участието на своето дъщерно дружество в нарушението, не би могло да се тълкува като означаващо, че членът или членовете на дружеството майка, които изпълняват ръководна длъжност в дъщерното дружество, непременно трябва да е представител на дружеството майка, за да може да се приеме, че липсва търговска самостоятелност на дъщерното дружество спрямо дружеството майка (вж. в този смисъл заключението на генералния адвокат г-н Mischo по дело Stora Kopparbergs Bergslags/Комисия, точка 132 по-горе, точка 58). Действително фактът, че едно лице, член на дружеството майка, не е довереник на същото, не го възпрепятства да следи, в рамките на упражняването на своите ръководни функции в дъщерното дружество, линията на поведение на дъщерното дружество на пазара да съответства на определените от ръководните инстанции на дружеството майка насоки.

141 На второ място, Bolloré е подчертало в хода на административното производство, че Copigraph разполага със собствена инфраструктура.

142 Разбира се, както Bolloré изтъква в своя отговор на ИН, обстоятелството, че дъщерното дружество не е нито собственик на производствените инсталации, нито работодател на своя персонал, и че оборотът му се осчетоводява в годишните финансови отчети на дружеството майка, може да допринесе за доказването на липсата на независимост на дъщерното дружество по отношение на дружеството майка (вж. в този смисъл Решение по дело *Mo och Domsjö/Комисия*, точка 67 по-горе, точки 89—94). Въпреки това фактът, че в дадения случай Copigraph разполагало, както Bolloré посочва в отговора си на ИН, без това да е било поставено под съмнение от Комисията, със свои собствени производствени инсталации и със свой собствен персонал и че осчетоводявало оборота си в своите собствени годишни финансови отчети, само по себе си не доказва, че Copigraph е определяло своето поведение на пазара напълно самостоятелно от своето дружество майка Bolloré.

143 На последно място, Bolloré описва в хода на административното производство поредица от обстоятелства, удостоверяващи според него независимостта на търговската политика на Copigraph. От една страна, свързаните с хартията дейности били незначителни и оборотът на Copigraph представлявал много малка част от оборота на групата. От друга страна, дори след като било погълнато от Bolloré, Copigraph продължило да купува близо 35 % от нужните си количества суровини извън групата Bolloré, по-конкретно от пряк конкурент на Bolloré.

144 Въпреки това, дори ако се предположи, че са точни, твърденията на Bolloré относно несъщественото значение на неговите дейности в сектора на хартията, от една страна, и на оборота на Copigraph в рамките на групата Bolloré, от друга страна, по никакъв начин не доказват, че Bolloré е оставило на Copigraph пълна самостоятелност при определянето на поведението му на пазара. Никакъв извод в този смисъл не може да се направи от частичното снабдяване на Copigraph по време на периода на нарушението със суровини от доставчици, които не са в групата Bolloré. Действително тази констатация изобщо не изключва, че като е участвало в картела, Copigraph е прилагало главно дадените от неговото дружество майка указания.

145 В това отношение следва впрочем да се подчертае, че както показва съображение 354 от решението, без това да е било оспорено от Bolloré, Copigraph е било част от отдела „Специални хартии“ на Bolloré.

146 По-нататък, отговорът на Bolloré на ИН включва следните данни, що се отнася до обстоятелствата по придобиването на Copigraph от Bolloré:

„През 1990 г. фабриката за хартия на Bolloré в Thonon-les-Bains (Haute-Savoie), срещнала много силна конкуренция на пазара на хартията, беязан с четири последователни години на повишаване на цените на хартиената каша.

[Copigraph] от своя страна извършвало дейности по преработка и дистрибуция на самокопираща хартия и на това основание било сред основните клиенти на фабриката в Thonon. На Copigraph се падала повече от [една трета] от оборота на това предприятие и повече от половината от мощностите на същото.

Дружеството Bolloré следователно придобило всички акции на [Copigraph], за да осигури пазари на фабриката в Thonon и да гарантира просъществуването на това промишлено предприятие (което тогава било работодател на 340 души).

Тогава тази вертикална интеграция изглеждала толкова разумна, тъй като фабриката в Thonon трябвало да се изправи пред деликатно положение, предвид състоянието на свръхкапацитет на пазара.“

147 Както Комисията основателно подчертава в писмените си изявления, от възпроизведения по-горе откъс е видно, че прикрепването на Copigraph към отдела „Специални хартии“ е било част от схема на вертикална интеграция, в която разположената в Thonon-les-Bains фабрика на Bolloré е била отговорна за производството на самокопираща хартия, а Copigraph — за преработката и за дистрибуцията на продукта. Същият този откъс по-нататък показва, че придобиването на Copigraph от Bolloré е целяло по същество да осигури пазари и просъществуването на фабриката на Bolloré в Thonon-les-Bains в период на икономически затруднения, свързани със съществуването на силна конкуренция на пазара. Комисията основателно вижда в тези данни обстоятелство, допринасящо да се установи, че участието на Copigraph в ценовия картел е произтичало от прилагането на обща политика, определена от Bolloré с оглед по-конкретно на стремежа да запази положението на пазара на своята фабрика в Thonon-les-Bains.

148 От гореизложеното следва, че изтъкнатите от Bolloré обстоятелства не позволяват да се подкрепят неговите твърдения относно самостоятелността на Copigraph. Тъкмо обратното, отбелязаните в точки 136—140 и 145—147 по-горе обстоятелства, разгледани съвместно с обстоятелството, свързано с притежаването от Bolloré на целия капитал на Copigraph през периода на нарушението, позволяват да се приеме, че участието на Copigraph в ценовия картел е следвало от упражняването от Bolloré на определящо влияние върху неговото поведение. Следователно Комисията основателно е приела, че Bolloré е отговорно за участието на Copigraph в картела.

149 Впрочем обстоятелството, че Copigraph е било погълнато от AWA през ноември 1998 г., не е от естество да освободи Bolloré, което все още съществува, от неговата отговорност за противоправните деяния, извършени от Copigraph преди това поглъщане (вж. в този смисъл Решение на Съда от 8 юли 1999 г. по дело Комисия/Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, стр. I-4125, точка 145 и Решение на Съда от 16 ноември 2000 г. по дело SCA Holding/Комисия, C-297/98 P, Recueil, стр. I-10101, точка 25).

- 150 Предвид всичко гореизложено, следва да се отхвърли правното основание на Bolloré, изведено от нарушение на член 81 ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП, доколкото Комисията му вменява противоправното поведение на неговото дъщерно дружество Sorigraph. По този начин отговорността на Bolloré за нарушението е установена, независимо че е било пряко замесено в него — факт, който Съдът не приема (вж. точки 66—81 по-горе).

2. Положението на Divira и на Zicuñaga

а) Доводи на страните

- 151 Divira и Zicuñaga поддържат, че Комисията погрешно е установила съответното им участие в заседания на картела на испанския пазар. Те оспорват доказателствената стойност на множество документи, на които Комисията се основава. Също така според тези дружества не би могло да се приеме, че те са знаели или са били длъжни да знаят, че картелът е имал европейски обхват.
- 152 Двете дружества изтъкват по-нататък, че Комисията не е взела предвид техните характеристики. И двете подчертават, че не са членове на АЕПСХ. Divira добавя, че е семейно предприятие със скромен размер, действащо изключително на испанския пазар, и че е не производител, а преработвател и дистрибутор на самокопираща хартия. Неговите цени зависели от тези на основния му доставчик Koehler и на техните конкуренти. Zicuñaga от своя страна подчертава, че никога не е продавало самокопираща хартия.
- 153 Zicuñaga впрочем твърди, че Комисията неоснователно е приела неговото участие в глобален план, включващ съгласувани практики на ценови повишения и споразумения за определяне на квоти за продажби и на пазарни дялове.

154 Комисията оспорва оплакванията на жалбоподателите относно доказателствената стойност на документите, които тя изтъква в подкрепа на своята теза. Тя посочва, че доказателствата трябва да се преценяват в тяхната съвкупност и като се вземат предвид всички релевантни фактически обстоятелства. Тези доказателства установявали участието на Diviра и на Ziciñaga в картела на испанския пазар. За да може да им се вмени участието в европейския картел, било достатъчно Комисията да докаже не знанието за всички подробности и обстоятелства по този картел, а наличието на поредица от обективни обстоятелства, позволяващи да се приеме, че те са знаели или са могли разумно да предвидят европейското измерение на картела. Комисията добавя, че в решението статутът на член на АЕПСХ като такъв не е бил счетен за конститутивен елемент на нарушението. Впрочем размерът или статутът на търговец на едро, на дистрибутор или на преработвател не би могъл да освободи разглежданото предприятие от неговата отговорност в случай на нарушение на правилата на конкуренция. Обстоятелството, че картелът невинаги е постигал успех или че засегнатото предприятие не е спазвало постоянно разпоредбите на споразумението, не му пречело да запази своето участие в него. Не било необходимо да се доказва участието на предприятието във всяка от проявите на картела.

б) Съображения на Първоинстанционния съд

155 В самото начало следва да се припомни, че доказателствата за участието в картела трябва да се преценяват в тяхната съвкупност и като се вземат предвид всички релевантни фактически обстоятелства (вж. в този смисъл заключението на съдията Vesterdorf в качеството му на генерален адвокат пред Първоинстанционния съд от 24 октомври 1991 г. по дело Rhône-Poulenc/Комисия, T-1/89, Recueil, стр. II-867, II-956 — общо заключение по решенията, известни като „polypropylène“). Необходимо е Комисията да се позове на точни и съвпадащи доказателства, за да мотивира твърдото убеждение, че нарушението е било извършено. Важно е да се подчертае все пак, че не е необходимо всяко от представените от Комисията доказателства да отговаря на тези критерии по отношение на всеки елемент на нарушението, достатъчно е съвкупността от изтъкнати от институцията улики, глобално преценена, да отговаря на това изискване (вж. Решение на Първоинстанционния съд от 8 юли 2004 г. по дело JFE Engineering/Комисия, T-67/00, T-68/00, T-71/00 и T-78/00, Recueil, стр. II-2501, точки 179 и 180 и цитираната съдебна практика).

- 156 По смисъла на член 1, първа и втора алинея от решението Комисията упреква Divira и Zicuñaga, че в нарушение на член 81, параграф 1 ЕО и на член 53, параграф 1 от Споразумението за ЕИП са участвали в „свкупност от споразумения и от съгласувани практики в сектора на самокопиращата хартия“. За Divira нарушението било започнало през март 1992 г., а за Zicuñaga — през октомври 1993 г., като и за двете било завършило през януари 1995 г.
- 157 От съвместния прочит на съображения 77—81, 252, 253, 327, 328, 333 и 334 от решението е видно, че Комисията е установила, че тази свкупност от споразумения и съгласувани практики е представлявала глобален антиконкурентен план, който по същество се е състоял в това да се споразумяват за ценови повишения и за графика за въвеждането им, а в някои случаи — да се определят съвместно квоти за продажби и пазарни дялове и да се обменят сведения за улесняване на сключването на споразумения за ценови повишения или за гарантиране на прилагането на договорените ценови повишения.
- 158 В съображения 153—176 от решението Комисията изтъква поредица от обстоятелства, според нея свидетелстващи за провеждането на съглашателски заседания на испанския пазар между февруари 1992 г. и октомври 1994 г. и за участието на Divira и на Zicuñaga в много от тези заседания.
- 159 По-нататък, в съображение 286 от решението Комисията твърди, че макар и да било установено, че Divira и Zicuñaga са присъствали само на засягащи испанския пазар заседания на картела, те е нямало как да не знаят, че картелът се е отнасял за цялата територия, която през 1994 г. е станала ЕИП. В подкрепа на това твърдение тя изтъква в съображение 287, като препраща към съображения 89—94 и към съображения 197, 211, 277 и 280 от решението, по-конкретно факта, че двете нива на заседания били тясно свързани и че никой участник в националните заседания не е можело да не знае, че тези заседания са допълвали общите заседания на картела.

160 При това положение следва да се провери най-напред основателността на твърденията на Комисията, свързани със съществуването на картел на испанския пазар и с участието на Divíra и на Zicuñaga в него. Ако тези твърдения се окажат основателни, ще трябва по-нататък да се изследва дали доказателството за подобно участие, съвместно с изложените в съображения 286—289 от решението обстоятелства, позволява да се установи, че Divíra и Zicuñaga са участвали и в установения в член 1, първа алинея от решението общ картел.

По съществуването на съглашателски заседания, отнасящи се до испанския пазар

161 Следва да се установи, че редица обстоятелства допринасят да се установи съществуването на картел на испанския пазар на самокопираща хартия от февруари 1992 г. до 1995 г.

162 На първо място, Sappi признава своето участие в заседанията на картела относно испанския пазар, считано от февруари 1992 г., и представя различни сведения в това отношение. В отговора си на Комисията от 18 май 1999 г. (документи № 15193—15206) Sappi се позовава на различни съглашателски заседания относно испанския пазар, които се провели на 17 и 27 февруари 1992 г., на 30 септември и 19 октомври 1993 г., както и на 3 май и 29 юни 1994 г. Що се отнася до периода 1993—1995 г., един служител на Sappi заявява (документи № 15179 и № 15180), че е присъствал на шест или седем заседания в Барселона с други доставчици. Тези заседания се провеждали около четири или пет пъти годишно. Той смятал, че е присъствал на тях за първи път на 19 октомври 1993 г. а за последен път — през 1995 г. Според него целта на тези заседания била да се определят цените на испанския пазар. Те продължавали около два часа и като общо завършвали с решение за ценово повишаване в проценти. Участниците били Copigraph, Arjo Wiggins, Torraspapel, Zicuñaga, Koehler, Stora-Feldmühle (по-късно МНТР), Zanders и Divíra. Откъсите от съдържащите се в различните документи изявления на Sappi били част от приложените към ИН документи, така че всички жалбоподатели имали достъп до тях. Комисията ги представя и пред Първоинстанционния съд.

163 На второ място, AWA признава своето участие в многостранни заседания за съгласуване между производителите на самокопираща хартия и предава на Комисията списък на заседания между конкуренти, проведени между 1992 г. и 1998 г. Документ № 7828, който представлява извлечение от изпратен от AWA на Комисията отговор от 30 април 1999 г., съдържа общо твърдение на AWA за организирането на редица заседания, по-конкретно в Лисабон и в Барселона между 1992 г. и 1994 г., на които според него са присъствали представители на Sarrió, на Binda, на Stora-Feldmühle (по-късно МНТР) и на Divipa или на някои от тези предприятия, както и, вероятно само на едно заседание, на Zicuñaga. Съглашателският характер на някои от тези заседания произтича от последващите възпроизведени в документ № 7829 изявления на AWA, според които някои от тези заседания били „неуместни“ (improper), поради това че са послужили за рамка на обсъждания на цените на самокопиращата хартия, както и на обмен на намерения относно обявления за повишения на цени. Съдържащите се в тези два документа (№ 7828 и № 7829) изявления на AWA, представени пред Първоинстанционния съд, са били също част от приложението към ИН документи, до които Divipa и Zicuñaga са имали достъп.

164 Впоследствие в отговора си на ИН AWA е предоставило списък на „неуместните“ заседания между конкуренти, за установяване на чието съществуване AWA твърди, че е допринесло. Само за испанския пазар този списък включва заседанията от 17 февруари и 5 март 1992 г., 30 септември 1993 г. и 3 май, 29 юни и 19 октомври 1994 г. Посоченият в съображение 170 от решението списък, чието представяне Първоинстанционния съд е разпоредил по дело T-132/02, не посочва присъстващите на тези заседания предприятия. Нито Divipa, нито Zicuñaga, нито който и да било друг жалбоподател е идентифицирал този списък като уличаващ документ, до който те не са имали достъп или не са предявили искане за предоставяне на достъп.

165 На трето място, в декларациите си от 14 април 1999 г. (документи № 7647—7655) Mougeot, което също е признало своето участие в многостранни заседания за съгласуване между производители на самокопираща хартия, изброява редица заседания, като посочва за всяко неговия предмет, съдържанието му и участвалите в него лица. Сред тези заседания, що се отнася до испанския пазар, е заседанието от 19 октомври 1994 г., на което Copigraph, Stora, Torraspapel, Divipa, Ekman, Zicuñaga, Koehler, AWA и Mougeot, по думите на последното, са имали представител. Според тези документи предметът на заседанието е бил организацията на испанския пазар и в рубриката

„Съдържание на заседанието“ е било уточнено: „Определяне на цените на испанския пазар в зависимост от размера на клиентите [...]“. Декларациите на Mougeot също са били част от приложенияте към ИН и представени пред Първоинстанционния съд документи.

166 Разбира се, тези изявления на Mougeot са последващи спрямо фактите и са направени с цел прилагането на Известието относно съдействието. Въпреки това те не биха могли да се считат за лишени от доказателствена стойност. Действително изявленията, направени против интересите на автора им, трябва по принцип да бъдат разглеждани като особено надеждни доказателства (Решение по дело JFE Engineering/Комисия, точка 155 по-горе, точка 211).

167 Все пак според съдебната практика на Първоинстанционния съд изявлението на обвинено в участие в картел предприятие, точността на което е оспорена от редица други обвинени предприятия, не може да се счита за достатъчно доказателство за съществуването на извършено от последните нарушение, без да е подкрепено с други доказателства (Решение по дело JFE Engineering/Комисия, точка 155 по-горе, точка 219; вж. в този смисъл и Решение на Първоинстанционния съд от 14 май 1998 г. по дело Enso-Gutzeit/Комисия, T-337/94, Recueil, стр. II-1571, точка 91).

168 В това отношение следва да се отбележи, от една страна, че изявленията на Sarri, на AWA и на Mougeot съвпадат по много точки и взаимно се потвърждават. От друга страна, в дадения случай се оказва, че техните изявления са подкрепени с други доказателства от времето на спорните факти. По този начин съществуването на всяко от споменатите от AWA съглашателски заседания е потвърдено с друг документ, датиращ от момента на нарушението и изхождащ от друго участвало в него предприятие.

169 Първо, що се отнася до заседанието на 17 февруари 1992 г., в един факс с дата 17 февруари 1992 г. (документ № 4588, цитиран в съображение 157 от решението и в точка 61 от ИН) г-н W. (Sarri) уведомява своя началник г-н J., че

поради поведението на Koehler и на Sarrió положението остава най-малкото несигурно и че същия ден е проведено заседание на заинтересуваните лица.

170 Второ, относно заседанието на 5 март 1992 г. в една бележка от 27 февруари 1992 г. (документ № 4589, възпроизведен в съображение 158 от решението и в точка 60 от ИН) г-н W. (Sappi) уведомява същото лице, че е взел мерки, за да присъства на следващата седмица в Барселона на заседание с други заинтересувани лица, за да обсъдят случилото се в последно време на испанския пазар. Той добавя, че заседанието щяло се проведе на 5 март 1992 г. Този документ, както и предходният, е бил приложен към ИН.

171 Бележката от 9 март 1992 г. (документи № 4703 и № 4704, възпроизведени в съображение 156 от решението и в точка 60 от ИН) на испанския търговски представител на Sappi в Sappi Еуропа, макар и да не изглежда като протокол от заседание, е много точна относно поведението на посочените предприятия, сред които Divipa. В нея става въпрос за ценово повишаване с 10 испански песети (ESP), изразяващо поставената от дистрибуторите цел, която не е била напълно постигната. Авторът на тази бележка твърди, че Divipa изобщо не е повишило цените си. Според него е очевидно, че Sappi Еуропа не може да предизвика ценови повишения, ако другите доставчици не го последват. Той споменава по-нататък обстоятелството, че Zicuñaga е обявило началото на проект за производство на самокопираща хартия на испанската граница, в близост до Франция, което трябвало още повече да засили конкуренцията.

172 Трето, относно заседанието на 30 септември 1993 г. в Барселона, съставена на тази дата от представителя на Sappi бележка (документи № 5 и № 9972, цитирани в съображение 163 от решението) посочва декларираните за 1992 г. и 1993 г. от AWA, Binda, Copigraph, Sappi, Divipa, Stora-Feldmühle, Koehler, Sarrió и Zanders продажби, както и една квота за четвъртото тримесечие на 1993 г. Участниците са се съгласили да обявят ценово повишаване с 10 % за рулата и листовите хартия. Те са се договорили и да се съберат отново, за да потвърдят спазването на квотите. Тази бележка е изцяло възпроизведена в точка 80 от ИН.

173 Четвърто, що се отнася до заседанието на 19 октомври 1993 г., според съставена на испански от служител на Sappi бележка (документ № 4474, посочен в съображения 165 и 192 от решението), озаглавена „Доклад за посещение“ (informe vista), на 19 октомври 1993 г. е проведено заседание, в което са участвали всички дистрибутори освен Copigraph. На това заседание участниците са определили, че за рулата повишаването на фактурираната на крайния потребител цена щяло да бъде 8 %. Те са се договорили и да уведомят производителя, че ще приемат от него повишаване само със 7,5 %, което щяло да доведе до повишаване с 0,5 % на търговската надценка на дистрибутора. Макар че тази бележка няма дата, следва да се подчертае, че позоваването на „днешните цени“ свидетелства, че тя е от периода на обсъжданите факти. В обстоятелството, че тя не е подписана, нито ѝ е поставена дата, няма нищо изненадващо, щом като става въпрос за бележка, свързана със заседание, с оглед на чийто антиконкурентен предмет е било в интерес на автора ѝ да остави възможно най-малко следи (вж. в този смисъл Решение по дело Shell/Комисия, точка 56 по-горе, точка 86). От друга страна, езикът, на който е съставена, както и другите предоставени от Sappi данни, не оставят съмнение, че посочената бележка се отнася до испанския пазар. С изключение на последното изречение, тази бележка е била възпроизведена в точка 84 от ИН.

174 Пето, колкото до заседанието на 3 май 1994 г., преписката включва паметна бележка (документ № 14535) със същата дата, също съставена от служител на Sappi и озаглавена „Доклад за посещение“. Тази паметна бележка е с подзаглавие „Заседание на производители за анализ на състоянието на цените“. В нея за всяко участващо предприятие, а именно Copigraph, AWA, Torraspapel, Zicuñaga, Koehler, Stora, Zanders, Sappi и Divipa, се посочва името на лицето, което го е представлявало. Тази паметна бележка съдържа и таблица с цените за деня и по-високите, предвидени за 16 май цени, като уточнява, че те са резултат от съгласие между дистрибуторите. Паметната бележка е била приложена към ИН, а нейното съдържание — конкретизирано в точки 110—112 от него.

175 Шесто, колкото до заседанието на 29 юни 1994 г., паметната бележка (документ № 4476, посочен в съображения 164 и 166 от решението) с дата от същия ден е озаглавена „Заседание на производителите на самокопираща хартия“. Тя уточнява и името на лицето, представляващо всяко от участващите предприятия, а именно Torraspapel, Reacto, Divipa, Stora, AWA, Sappi, Zicuñaga. Тази паметна бележка започва с понятието „[p]ула“, следвано от уточнението „[в]сички снабдени с пълни регистри за поръчки и с квоти“. В нея

се посочва повишаване на цената с 10 % за рулата, приложимо от 1 септември. Посочени са различни индикативни цени за преките продажби на печатарите, като се разграничават по три категории клиенти и по вид продукти. Колкото до цената на листовите, в паметната бележка се посочва, че тя се е върнала на предишното си ниво, като договорената цена не е била спазена. Било е решено тази цена да се повиши на два етапа, на 1 юли и на 1 септември 1994 г., с 5 % всеки път. Тази паметна бележка завършва с думите: „Следващо заседание на 23 септември в 12,30 ч.“ Този документ е бил приложен към ИН, а съдържанието му — конкретизирано в точки 121—123 от него.

176 Впрочем в един вътрешен факс (документ № 4565, посочен в съображение 166 от решението) на Sarrí с дата 4 ноември 1994 г. се споменава фактът, че лидерът на испанския пазар Torrasparel е обявил ценово намаление с 10 ESP и по всичко личи, че повишенията от ноември няма да бъдат приложени, тъй като нито един дистрибутор не ги е обявил досега. Този факс е посочен в точка 130 от ИН и е приложен към него.

177 Накрая, на седмо място, що се отнася до заседанието на 19 октомври 1994 г., от ръкописната бележка (документ № 1839, посочен в съображения 167, 222 и 223 от решението) от 21 октомври 1994 г., съставена от Mougeot и засягаща испанския пазар, е видно, че участниците са се споразумели относно цените, приложими от 3 януари 1995 г. На Zicuñaga и Mougeot е било „разрешено да продават [по-малко от] 5 [ESP]/kg“. Авторът на бележката посочва, че му е „изглеждало утопично да иска от Zicuñaga да продава 2 % под големите производители, без да се говори за обемите“. Следващото заседание е било насрочено за 24 ноември 1994 г. по същото време и на същото място. Тази ръкописна бележка е приложена към ИН.

178 Установява се следователно, че сред посочените от Sarrí, но непосочени от АВА заседания, а именно това на 27 февруари 1992 г. и това на 19 октомври 1993 г., само първото не е подкрепено с никакъв друг документ. Не следва обаче да се проверяват констатациите на Комисията относно провеждането на заседанието на 27 февруари 1992 г., което във всеки случай би попаднало извън периода на нарушението, в което са упрекнати Divipa и Zicuñaga.

- 179 Накрая, освен заседанията на 17 февруари и 5 март 1992 г., на 30 септември и 19 октомври 1993 г. и на 3 май, 29 юни и 19 октомври 1994 г., Комисията също така посочва в съдържащата се в съображение 129 от решението и в приложение II към същото таблица 3 заседание, проведено в Барселона на 16 юли 1992 г. и засягащо испанския и португалския пазар, и заседание на 23 септември 1994 г. само относно испанския пазар.
- 180 Колкото до заседанието на 16 юли 1992 г., от съображение 159 от решението се вижда, че констатациите на Комисията относно неговото провеждане и антиконкурентен предмет почиват върху данните в документи № 4484, № 4501—4503 и № 4520, посочени в бележките под линия на стр. 167 и стр. 168 от решението и приложени към ИН.
- 181 В рамките на устното си изявление (документ № 4484) г-н В. Г. от Unipapel, представител на Sappi в Португалия, твърди, че на 16 юли 1992 г. е отишъл в Барселона за едно заседание, чиято цел е била да „се обсъди състоянието на пазара на самокопираща хартия в Португалия и в Испания“.
- 182 Това изявление е потвърдено с копията от разписките за пътни разноски (документи № 4501—4503), които удостоверяват, че г-н В. Г. е пътувал с двупосочен билет Лисабон—Барселона на 16 юли 1992 г.
- 183 В рамките на друго устно изявление (документ № 4520) г-н В. Г. твърди, че целта на заседанието на 16 юли 1992 г. е била да се обсъдят ценовите повишения и пазарните дялове. Той добавя, че споразуменията са се отнасяли основно за рулата. Също така признава, без да може да го потвърди, за съществуването на споразумения от същия вид за листовите. Той твърди впрочем, че по време на това заседание е имало обмен на сведения за продадените количества и прилаганите от всяко предприятие цени.

184 Предвид възпроизведените в трите предходни точки данни, Комисията основателно е установила, че на 16 юли 1992 г. в Барселона е проведено заседание, по време на което са сключени споразумения за ценови повишения и за разпределяне на пазарни дялове за Испания и за Португалия, поне що се отнася за рулата. Следва обаче да се подчертае, че Комисията не твърди, че Divira е присъствало на това заседание, тъй като г-н В. Г. не е бил посочен сред участниците.

185 Колкото до заседанието на 23 септември 1994 г. (документ № 4476), посочената в точка 175 по-горе бележка със сигурност потвърждава факта, че това заседание е било предвидено. Въпреки това нито един документ или изявление не потвърждава действителното провеждане на това заседание на тази дата. Следователно трябва да се приеме, че Комисията не е установила, че свързано с испанския пазар заседание е било проведено на 23 септември 1994 г.

186 Истина е обаче, че на основата на тази съвкупност от точни и съвпадащи улики Комисията е доказала в достатъчна степен съществуването на картел на испанския пазар поне от март 1992 г. до януари 1995 г. Действително картелът е продължил своето действие след формалното приключване на съглашателските заседания през октомври 1994 г., тъй като предвидените по време на заседанието на 19 октомври 1994 г. ценови повишения (вж. точка 177 по-горе) е трябвало да се прилагат от 3 януари 1995 г. (вж. в този смисъл Решение на Съда от 3 юли 1985 г. по дело Binon, 243/83, Recueil, стр. 2015, точка 17 и Решение на Първоинстанционния съд от 10 март 1992 г. по дело Montedipe/-Комисия, T-14/89, Recueil, стр. II-1155, точка 231).

187 Този картел е приел формата на повтарящи се заседания между конкурентни предприятия, по време на които те са се договаряли главно за ценовите повишения и за техния график. В един случай, а именно на заседанието на 30 септември 1993 г. (вж. точка 172 по-горе), са били определени квоти.

По участието на Divipa и на Zisuiþaga в картела на испанския пазар

188 Според съдебната практика е достатъчно Комисията да докаже, че засегнатото предприятие е участвало в заседания, по време на които са били сключени антиконкурентни по естеството си споразумения, без явно да се е противопоставило на това, за да се докаже в достатъчна степен участието на посоченото предприятие в картела. Когато участието в подобни заседания е било установено, върху това предприятие пада тежестта да посочи улики, годни да установят, че неговото участие в посочените заседания е било лишено от всяко антиконкурентно намерение, като докаже, че е посочило на своите конкуренти, че е участвало в тези заседания с цел, различна от тяхната (Решение на Съда от 8 юли 1999 г. по дело Hüls/Комисия, C-199/92 P, Recueil, стр. I-4287, точка 155, Решение на Съда от 8 юли 1999 г. по дело Комисия/Anic Partecipazioni, точка 149 по-горе, точка 96 и Решение на Съда от 7 януари 2004 г. по дело Aalborg Portland и др./Комисия, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P и C-219/00 P, Recueil, стр. I-123, точка 81).

189 Действително, като е участвало в посоченото заседание, без да се е разграничило публично от неговото съдържание, предприятието е оставило у други участници впечатлението, че е съгласно с резултата от заседанието и ще се съобразява с него (Решение по дело Aalborg Portland и др./Комисия, точка 188 по-горе, точка 82).

190 В дадения случай се установява, на първо място, че посочената в точка 162 по-горе таблица (документ № 15199) в отговора на Sappi от 18 май 1999 г., която съдържа данни за различните заседания и техните дата, предмет и участници, споменава Divipa и Zisuiþaga като участвали в съглашателското заседание на 19 октомври 1993 г. Тези данни са потвърдени от споменаването в посочената в точка 173 по-горе бележка на факта, че всички дистрибутори освен Copigraph са участвали в него.

191 На второ място, от изявленията на служителя на Sappi, посочени в точка 162 по-горе, е видно, че Divipa и Zisuiþaga са присъствали на заседанията, но които той е присъствал между октомври 1993 г. и 1995 г. За заседанията на 3 май и

29 юни 1994 г. този служител дори посочва, че Divira е било представявано от г-н А. и г-н С., а Zicuñaga — от г-н Е. Тези изявления се потвърждават, за всяко от въпросните заседания, от посочените в точки 174 и 175 по-горе бележки на служителя на Sappi от времето на спорните факти.

192 На трето място, според посочените в точка 163 по-горе изявления на AWA Divira е участвало в заседанията за испанския пазар, проведени между 1992 г. и 1994 г., или поне в някои от тях. Zicuñaga, напротив, вероятно е участвало само в едно от тези заседания. В това отношение следва да се подчертае, че това изявление, формулирано с предпазлив тон няколко години след спорните факти, не би могло да засегне доказателствената стойност на точните данни, съдържащи се в съставените от Sappi документи към момента на извършване на нарушението, които споменават изрично присъствието на Zicuñaga на заседанията на 19 октомври 1993 г. и 3 май и 29 юни 1994 г.

193 На четвърто място, от посочените в точка 165 по-горе изявления на Mougeot следва, че Divira и Zicuñaga са присъствали на заседанието на 19 октомври 1994 г. Участието на Zicuñaga в това заседание е удостоверено и от споменатата в точка 177 по-горе ръкописна бележка на Mougeot от 21 октомври 1994 г., която съдържа посочването „на Zicuñaga и Mougeot разрешено да продават [по-малко от] 5 [ESP]/кг“. Свързани с визираните в предходната точка изявления на AWA, точните изявления на Mougeot относно присъствието на г-н А. (Divira) на това заседание позволили на Комисията да направи извод за участието на въпросното предприятие в заседанието.

194 Твърдяното от Divira обстоятелство, че в отговора си от 18 май 1999 г. Sappi не споменава за провеждането на заседание относно испанския пазар на 19 октомври 1994 г., се обяснява с факта, че Sappi не е присъствало на това заседание, както удостоверява съставеният от Mougeot списък на участниците в него. Във всеки случай това обстоятелство не би могло да изключи съвкупността от съвпадащи улики, установяващи провеждането на това заседание и участието на Divira в него.

195 От всички предходни сведения следва, че Комисията е установила в достатъчна степен участието на Divipa и на Zicuñaga в съгласителските заседания, провеждани редовно между 19 октомври 1993 г. и 19 октомври 1994 г.

196 Освен това, дори и тези предприятия да не били участвали във всички заседания, вписващи се в системата от периодични заседания, за които твърди Комисията, нито Divipa, нито Zicuñaga са се позовали на обстоятелства, свързани с евентуално публично разграничаване по отношение на съдържанието на заседанията, на които те са присъствали. Следователно те продължавали да се считат за извършители на нарушението. След като се установи, че жалбоподателите са взели участие в тези заседания и че последните са имали за предмет по-конкретно определянето на ценови цели, жалбоподателите са създали у конкурентите си поне впечатлението, че са участвали със същата цел като тях (вж. в този смисъл Решение на Първоинстанционния съд от 17 декември 1991 г. по дело Hercules Chemicals/Комисия, T-7/89, Recueil, стр. II-1711, точка 232 и Решение на Първоинстанционния съд от 10 март 1992 г. по дело Solvay/Комисия, T-12/89, Recueil, стр. II-907, точка 98). Трябва да се подчертае, че тази система от заседания се вписва в поредица от действия на разглежданите предприятия, преследващи една-единствена икономическа цел, а именно да нарушат нормалното развитие на цените на пазара на самокопираща хартия. Следователно би било изкуствено да се подразделя това продължавано поведение, характеризиращо се с една-единствена крайна цел, като се виждат в него няколко отделни нарушения (Решение Rhône-Poulenc/Комисия, точка 155 по-горе, точка 126).

197 Колкото до участието на Divipa в картела от март 1992 г., то следва най-напред от изявленията на AWA, посочени в точки 163 и 192 по-горе. Те се потвърждават впрочем със споменаването на Divipa в бележката от 9 март 1992 г., визирана в точка 171 по-горе. В тази бележка испанският представител на Sarri видимо пристъпва към разглеждането на прилагането от различни предприятия на ценовото повишаване с 10 ESP [испански песети] — цел, определена предварително от дистрибуторите. Той споменава изрично факта, че Divipa не е повишило цените си. Въпреки това следенето на ценовата политика на Divipa наред с тази на Sarrió и на AWA, които имали свое собствено дружество с предмет на дейност търговско посредничество на испанския пазар, съставлява силна улика за неговото участие в картела към тази дата.

- 198 Тези констатации относно участието на Divipa и на Zicuñaga в картела на испанския пазар, съответно от март 1992 г. и октомври 1993 г., което и в двата случая е продължило до януари 1995 г., не биха могли да бъдат поставени под въпрос от съображения, свързани с особените характеристики на тези предприятия.
- 199 От съображения 17 и 330 от решението следва, че Комисията надлежно е взела предвид факта, че нито Divipa, нито Zicuñaga са били членове на АЕПСХ. Освен това Комисията не е приела статута на член на АЕПСХ като конститутивен елемент на нарушението.
- 200 Колкото до подчертаните от Divipa и от Zicuñaga разлики в цените между ценовите повишения, решени по време на заседанията, на които те са присъствали, и развитието на цените през периода, в който тези решения е трябвало да се прилагат, дори да приемем точността на цифровите данни, представени от същите предприятия за илюстрация на тяхната ценова политика през този период, тези разлики са още повече от естество да докажат, че разглежданите предприятия не са спазили решенията за ценови повишения, приети по време на визираните заседания. В съответствие с Насоките относно метода за определяне на размера на глобите, налагани съгласно член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член 65, параграф 5 от Договора за ЕОВС (ОВ С 9, 1998 г., стр. 3) (наричани по-нататък „насоките“), неприлагането на практика на споразуменията би могло да съставлява смекчаващо обстоятелство и следователно доводите на страните в това отношение трябва да се разглеждат в рамките на правните основания, целящи отмяната или намаляването на размера на глобата (вж. по-нататък точки 594—635). Напротив, следва да се отбележи, че обстоятелството, че уговорените цени не са били спазвани, не е от естество да омаловажи антиконкурентния предмет на тези заседания, а оттам и участието на жалбоподателите в картелите (Решение на Първоинстанционния съд от 6 април 1995 г. по дело Tréfilunion/Комисия, T-148/89, Recueil, стр. II-1063, точка 79). Следователно дори да се предположи, че тези разлики са установени, те не позволяват доказателствата за участието на Divipa и на Zicuñaga в тези съглашателски заседания да бъдат изключени.
- 201 Твърдяното от Zicuñaga обстоятелство, според което дейностите по производство и дистрибуция на самокопираща хартия се осигуряват в рамките на

неговата група от Papeteries de l'Atlantique SA, не е от естество да постави под въпрос участието в нарушението на Zicuñaga — единственото предприятие, посочено в изявленията на другите членове на картела. Следва да се подчертае, че ако е вярно, че Zicuñaga е притежавало едва 50 % от капитала на Papeteries de l'Atlantique към момента на настъпване на спорните факти, Комисията вменява нарушението на Zicuñaga поради неговото собствено поведение, а не като дружество майка на това дъщерно дружество. Действително, от една страна, преките писмени доказателства относно заседанията на 3 май и 29 юни 1994 г. (вж. точки 174 и 175 по-горе) се позовават изрично на присъствието на представител на Zicuñaga на тези две съглашателски заседания относно испанския пазар. От друга страна, съставената от Mougeot ръкописна бележка от 21 октомври 1994 г. (вж. точка 177 по-горе) посочва изрично Zicuñaga. Нито веднъж не се споменава за Papeteries de l'Atlantique. По-нататък, дори решението да не отразявало правилно точното естество на дейността на Zicuñaga в рамките на неговата група, следва да се установи, че Zicuñaga не е оспорило данните, съдържащи се в съображение 365 от решението, според които то било отговорно за политиката на определяне на цените за всички хартиени продукти на групата.

202 Divíra изтъква и разлики между данните за неговите декларираны продажби, съдържащи се в бележките на Sarri и приложените към жалбата му данни. Тези разлики показвали, че данните в бележките на Sarri не са били предоставени от него. В това отношение следва да се подчертае, че приложените от Divíra към неговата жалба данни не са подкрепени с никакъв документ, който би позволил да се провери дали те отговарят на действителността. Във всеки случай, дори да се предположи, че те са точни, разликата, която може да се наблюдава между тези данни и данните, съдържащи се в бележките на Sarri, доказва единствено че последните не са отговаряли на действителността. Те обаче не позволяват да се приеме, че посочените в бележките на Sarri средни равнища на продажби не са били декларираны от Divíra на заседанието на 30 септември 1993 г.

203 Divíra изтъква и че било немислимо малък дистрибутор като него да присъства на заседания на производители. Следва да се подчертае, че неговото качество на дистрибутор не е от естество да изключи съвкупността от данни, доказващи участието на Divíra в картела на испанския пазар. Също така това качество не го лишава от интереса да участва в картела, който според анализа на Комисията в съображения 153 и 165 от решението, неоспорен от Divíra, трябвало непременно да обхване дистрибуторите, за да функционира

правилно на испанския пазар, който се характеризирал с напреднала интеграция на мрежите за производство и дистрибуция, така че голям брой производители били и дистрибутори. По-нататък, според бележката от 29 юни 1994 г. (документ № 4476, посочен в точка 175 по-горе) постигнатото на това заседание споразумение се отнасяло до приложимите към потребителите цени, което, като се има предвид статута на дистрибутор на Divipa, е достатъчно, за да обясни неговото присъствие на това заседание.

204 Накрая, фактът, че Divipa купува между 60 % и 70 % от нужните си количества самокопираща хартия от Koehler, а остатък — от други производители, със сигурност предполага определена зависимост от неговите доставчици относно покупната цена. Въпреки това, от една страна, тази зависимост не би могла да се приеме за пълна. Действително, представената от Divipa като приложение към жалбата му таблица показва, че през 1993 г. Divipa невинаги е разпределяло незабавно определени спадове на неговата покупна цена, така че търговската му надценка да остане съществена. От друга страна и във всички случаи, това обстоятелство също така не би могло да лиши от всякакъв интерес участието му в картела, тъй като всяко ценово повишаване, решено в тези рамки и приложимо към клиента, можело да се прояви чрез увеличаване на размера на неговия марж на печалба. Освен това от същата таблица е видно, че между януари и декември 1994 г. покупните цени на Koehler са се повишили от 159,25 на 195,70, а търговската надценка на Divipa — от 20,38 на 43,81. Накрая, от посочената в точка 173 по-горе бележка относно заседанието на 19 октомври 1993 г. следва, че преговорите се отнасяли, от една страна, до цената, която дистрибуторът трябвало да плати на производителя, а от друга страна, до повишаването, което дистрибуторите прилагали спрямо клиентите си, като предвиждали увеличаване на търговската надценка на дистрибутора.

По участието на Divipa и на Zicuñaga в картела на европейския пазар

205 От съображение 286 от решението следва, че Комисията само е установила участието на Divipa и на Zicuñaga в съглашателски заседания относно испанския пазар. Тя твърди обаче, че „тези предприятия не могли да не знаят, че картелът се е отнасял до цялата територия, която през 1994 г. станала ЕИП.“

206 Комисията се основава в това отношение на тясната връзка, която съществувала между общите европейски заседания на картела и националните съгласителски заседания, по-конкретно испанските, на факта, че големите европейски производители на самокопираща хартия били взели участие в съгласителските дейности на испанския пазар, както и на важноста на текущия вътреобщностен търговски обмен в сектора на самокопиращата хартия през референтния период.

207 Според съдебната практика предприятие, участвало в разнообразни форми на нарушение на правилата на конкуренцията със свои собствени действия, които попадат в понятието за споразумение или за съгласувана практика с антиконкурентен предмет по смисъла на член 81, параграф 1 ЕО и целят да допринесат за осъществяването на нарушението в неговата цялост, може да носи отговорност и за действията, извършени от други предприятия в рамките на същото нарушение, за целия период на участието му в посоченото нарушение, когато е установено, че въпросното предприятие знае за противоправните действия на другите участници или че може разумно да ги предвиди и че е готово да поеме риска от тях (Решение по дело LR AF 1998/Комисия, точка 45 по-горе, точка 158 и цитираната съдебна практика).

208 В дадения случай от точка 187 по-горе следва по-конкретно, че свързаните с испанския пазар споразумения, в които Divipa и Zicuñaga са взели участие, са имали за предмет съвместното определяне на ценови повишения. Освен това в един случай, а именно на заседанието на 30 септември 1993 г., на което Zicuñaga не е присъствало, тъй като все още не е участвало в картела, са били разпределени квоти за продажби на този пазар въз основа на обмен на сведения за осъществените продажби. Тези споразумения в резултат на това съвпадали с общия европейски картел, чийто предмет се състоял главно в това да се следят цените на самокопиращата хартия и в определени случаи да се определят съвместно квоти за продажби или пазарни дялове и да се обменят поверителни сведения за улесняване на сключването или прилагането на споразуменията за ценови повишения.

209 Според съдебната практика обаче само идентичността на предмета на споразумение, в което участва едно предприятие, и на глобален картел не е

достатъчна, за да се вмени на това предприятие участието в глобалния картел. Действително участието на предприятието в разглежданото споразумение може да съставлява израз на неговото присъединяване към този глобален картел единствено ако участвайки в това споразумение, е знаело или е било длъжно да знае, че по този начин се включва в глобалния картел (Решение на Първоинстанционния съд от 20 март 2002 г. по дело Sigma Technologie/Комисия, T-28/99, Recueil, стр. II-1845, точка 45).

- 210 Комисията поддържа в решението, че такъв е бил случаят с Divipa и Zicuñaga, което те оспорват.
- 211 Безспорно е, че Divipa и Zicuñaga не са били членове на АЕПСХ и че никога не са вземали участие в официалните заседания на тази асоциация, които според Комисията са служили за рамка на европейския картел до септември 1993 г., нито в общите заседания на картела, които, считано от септември 1993 г., били провеждани успоредно с официалните заседания на АЕПСХ. Впрочем никое от доказателствата, свързани с участието на Divipa и на Zicuñaga в съглашателски заседания на испанския пазар, не показва, че по време на едното или на другото заседание е бил споменаван съществуващ на европейско равнище ценови картел.
- 212 Все пак нито Divipa, нито Zicuñaga предоставят доказателства, годни да опровергават констатациите, направени от Комисията в съображения 89—94 и 211 от решението, и възпроизведените в съображение 90 изявления на Mougeot. Според последните „AWA считало, че без намесата на лицата, отговорни за местните пазари, били налице слаби възможности за постигане на предвижданите резултати, като с това се обяснявало провеждането на заседанията пазар по пазар“ и „лицата, отговорни за местните пазари, били уведомени от своите ръководители за волята за ценово повишаване и натоварени да определят помежду си практическите условия за постигане на това повишаване“. Тези изявления ясно показват, че за гарантиране на успеха на решенията за ценови повишения, приети в рамките на общите заседания на картела, участниците в тези заседания са имали намерение да осигурят общото прилагане на посочените решения на различните регионални и национални пазари. Предвид значителния обем на търговския обмен между държави-членки за разглеждания продукт, твърде по-неефикасно би било да се вземат ограничаващи конкуренцията мерки изключително на равнището на една държава-членка.

213 Комисията предоставя по този начин две открити у Sappi таблици (таблици 5 и 6 в съображения 207 и 217 от решението и в точки 117 и 127 от ИН), които представят ценовите повишения, договорени за различни страни по време на двете общи заседания на 21 юни и 22 септември 1994 г. За Испания тези таблици не съдържат цифрови данни, а отбелязването „да се уточни“. Все пак протоколът от заседанието на 29 юни 1994 г. (документ № 4476, посочен в точка 175 по-горе) относно испанския пазар и ръкописната паметна бележка на Mougeot от 21 октомври 1994 г. (документ № 1839, посочен в точка 177 по-горе; вж. и точка 235 по-нататък) като продължение на заседанието на 19 октомври 1994 г., отнасящо се и до испанския пазар, показват, че всяко от тези общи заседания е било последвано от национално заседание, по време на което ценовите повишения за испанския пазар са били действително уточнени. Освен това, както подчертава Комисията в писмените си изявления, фактът, че в тази ръкописна паметна бележка на Mougeot се споменава изразът „предвид обемите АЕПСХ, обявени за Испания“ и се описват дебатите около тези цифрови данни, прави по-вероятна тезата, според която Divipa и Zicuñaga непременно са знаели за по-широката рамка, в европейски мащаб, в която са се вписвали заседанията относно испанския пазар, в които те участвали.

214 По-нататък, различните документи, на които Комисията се позовава във връзка с испанските заседания (в съображения 154—171 от решението, в приложение II към посоченото решение и в бележките под линия на съответните страници) сочат недвусмислено, че на тези заседания са присъствали определен брой представители на европейските производители на самокопираща хартия, чието участие в общите заседания на картела, предвид доказателствата, посочени от Комисията в съображения 263—276 от решението, не е оспоримо, нито — в повечето случаи — оспорено.

215 Изглежда немислимо, както подчертава Комисията в съображение 176 от решението, при положение че от данните, предоставени от представител на Unipapel при проверките (документ № 4525, релевантният откъс от който е възпроизведен в точка 74 от ИН), е видно, че португалските клиенти са се досещали, че поведението на португалските икономически оператори е било повлияно от картел с европейско измерение, що се отнася до ценови повишения, Divipa и Zicuñaga, които по време на заседанията относно испанския пазар са имали контакти с представителите на участващите в

общите заседания на картела големи европейски производители на самокопираща хартия, да не са знаели, че участвайки в съглашателски споразумения за посочения пазар, се включват в картел с европейско измерение.

- 216 При тези условия следва да се приеме, че Divira и Zicuñaga непременно са били уведомени за съществуването и съдържанието на европейския картел (вж. в този смисъл Решение „Цимент“, точка 4097) и че като са участвали на испанския пазар в споразумения с антиконкурентен предмет, еднакъв с този на картела, те непременно са знаели, че по този начин се присъединяват към същия (вж. в този смисъл Решение „Цимент“, точка 4099).
- 217 Колкото до твърдения от Zicuñaga факт, че преписката не съдържа доказателства, които да показват, че цените, свързани с други пазари освен испанския, са били обсъждани по време на испанските заседания или доведени до неговото знание от други предприятия, той съвпада напълно с общата организационна схема на картела, според която обсъжданията, проведени по-конкретно в рамките на заседанията на национално или регионално равнище, са имали за цел да определят практическите условия за прилагане, спрямо практикуваните на съответния местен пазар цени, на приети на европейско равнище решения за ценови повишения. Той освен това не е от естество да постави под въпрос изложения по-горе анализ.
- 218 Zicuñaga извежда друг довод от неучастието си в заседанията и в твърдените съглашателски дейности, които са се извършвали на френския и италианския пазар, въпреки търговските му интереси на тези пазари. Следва в това отношение да се припомни твърдението на Zicuñaga по време на изслушването, според което „то било отговорно за политиката на определяне на цените на всички хартиени продукти на групата и [...] вследствие от това вземало всички решения в областта на цените, включително що се отнася до продуктите на Papeteries de l'Atlantique“ (съображение 365 от решението). Следователно от данните, според които Zicuñaga е имало търговски интереси не само в Испания, но също и, чрез дейностите на своето дъщерно дружество Papeteries de l'Atlantique, и във Франция и Италия, може да се изведе, че Zicuñaga, което не може да не е знаело, че определени представявани на

испанските заседания предприятия са действали на френския и италианския пазар, непременно се е опитвало, за да определи ценовата политика на своята група, да узнае дали споразуменията, в които участвало, били част от европейски картел и следователно непременно е било уведомено за съществуването на подобен картел.

219 Във всички случаи споменатото в предходната точка обстоятелство не е от естество да постави под въпрос изложения в точки 205—217 по-горе анализ. Освен това същото обстоятелство би могло да бъде възприето и като улика, потвърждаваща, че Zicuñaga е знаело, че споразуменията, в които е участвало на испанския пазар, са част от европейски картел, и следователно е счело за излишно да взема участие в заседания и съглашателски дейности другаде, освен в Испания.

220 Впрочем следва да се подчертае, че положението на Zicuñaga се различава в много отношения от това на предприятието Sigma Technologie di rivestimento по делото, по което е постановено Решение Sigma Technologie/Комисия, точка 209 по-горе, на което Zicuñaga се позовава в писмените си изявления. Действително, за разлика от жалбоподателя по това дело, Zicuñaga е действало в разглеждания сектор на дейност на множество национални пазари. По-нататък, дори да се следва тезата на Zicuñaga, според която то е било възприемано от испанските си конкуренти като прилагашо агресивна ценова политика, Zicuñaga не представя никакво доказателство от естество да докаже, че също както Sigma Technologie di rivestimento е било държано настрана от определени заседания или съглашателски дейности поради своето поведение на „смутител“ (Решение по дело Sigma Technologie/Комисия, точка 209 по-горе, точки 42 и 46). Обратно, посочената в точка 177 по-горе бележка на Mougeot относно заседанието на 19 октомври 1994 г. показва, че Zicuñaga е било считано за пълноправен член на испанския картел, в рамките на който му се е случвало да получава разрешение да продава на цени, малко по-ниски от цените, прилагани от другите членове на картела.

221 В рамките на неговия довод, целящ да докаже, че не е приложило спорните ценови споразумения, Ziciñaga се оплаква от факта, че по време на административното производство Комисията му е отказала достъп до визираните в съображение 288 от решението подробни сведения. В това отношение следва да се препрати към изложените в точки 45—51 по-горе аргументи.

По участието на Ziciñaga в споразумения за определяне на квоти за продажби и на пазарни дялове

222 Накрая, както беше изложено в точка 153 по-горе, Ziciñaga оспорва своето участие в споразумения за определяне на квоти за продажби и на пазарни дялове.

223 В това отношение от съвместния прочит на съображения 77, 81, 252, 253, 326—331, 376, 382 и 383 от решението следва, че Комисията е установила съществуването на споразумения за определяне на квоти за продажби и на пазарни дялове не като отделни нарушения, а като конститутивни елементи на едно-единствено нарушение, визирано в член 1 от решението и вменено на Ziciñaga, чиято обща цел се е състояла в повишаване на цената на самокопиращата хартия на цялата територия, станала ЕИП през 1994 г. (съображение 327 от решението), и чийто крайтъгълен камък е бил сключването на споразумения за ценови повишения (съображение 383 от решението).

224 Следва на първо място да се провери дали Комисията правилно е установила съществуването на споразумения за определяне на квоти за продажби и на пазарни дялове и дали основателно е приела, че тези споразумения са били част от глобалния антиконкурентен план, характеризиращ установеното в член 1, първа алинея от решението нарушение. В това отношение в съображения 241—251 от решението Комисията прави разграничение между данните, които според нея свидетелстват за съществуването на споразумения за предоставяне на квоти за продажби, и онези, които по нейно мнение доказват съществуването на споразумения за подялба на пазара.

225 Що се отнася най-напред за твърденията на Комисията за предоставянето на квоти за продажби, следва да се отбележи, първо, че съставеният от Sarpri документ относно проведеното на 30 септември 1993 г. в Барселона заседание (документ № 5, посочен в точка 172 по-горе) показва, че участниците в това заседание най-напред са декларирали своите средни месечни продажби през 1992 г. и през 1993 г. и са извършили разпределяне на квотите за продажби за четвъртото тримесечие на 1993 г., след което са договорили да обявят повишаване от 10 % на цените на рулата и на листовите от 1 януари 1994 г. и накрая са решили да се съберат отново на дата, която щяла да се определи впоследствие, за да проверят спазването на квотите.

226 Второ, следва да се отбележи, че Ziciñaga не поставя под съмнение направените от Комисията в съображения 138, 242 и 243 от решението констатации, според които една „бележка от заседание“ (документ № 6, възпроизведен в точка 87 от ИН), съставена от Sarpri на заседание относно френския пазар, проведено на 1 октомври 1993 г., посочва, че участниците в това заседание са договорили ценово повишаване, както и предоставяне на квоти за четвъртото тримесечие на 1993 г., „за да позволят ценови повишения“.

227 По-нататък, що се отнася до твърденията на Комисията относно споразуменията за подялба на пазара, Ziciñaga не изтъква никакво доказателство, целящо да изключи направените от Комисията в съображения 141 и 246 от решението констатации, според които проведеното през пролетта на 1994 г. в Nogent-sur-Marne заседание относно френския пазар е послужило за рамка едновременно на споразумение за ценово повишаване и на споразумение за подялба на пазара (документ № 7651, посочен в точки 113—115 от ИН и приложен към него).

228 Изложените по-горе обстоятелства позволяват да се приеме, че Комисията основателно е установила в съображение 241 от решението, че „за да се гарантира прилагането на договорените ценови повишения, на различните участници е предоставена квота за продажби и за всеки от тях е бил определен пазарен дял по време на някои от националните заседания на картела“. Комисията е могла следователно да приеме, че споразуменията за ценови

повишения и съвместното определяне на квоти за продажби и на пазарни дялове са съставлявали обстоятелства, неделими от глобалния антиконкурентен план, конститутивен [елемент] на установеното в член 1, първа алинея от решението нарушение.

229 На второ място, следва да се разгледа дали Комисията е била в правото си да упрекне Ziciñaga в аспектите на единственото нарушение, свързани със споразуменията за предоставяне на квоти за продажби и за подялба на пазара.

230 Думата „[р]ула“, последвана от посочването „всички снабдени с пълни регистри за поръчки и с квоти“, в посочената в точка 175 по-горе бележка на Sarrí от 29 юни 1994 г. не доказва непременно, че по време на заседанието на 29 юни 1994 г. е било сключено споразумение относно квоти за продажби. Това обаче показва, че към момента на провеждането на това заседание всички участници в него, сред които Ziciñaga, са били страни по споразумение за разпределяне на квоти за продажби, що се отнася до пазара на рулата.

231 Следва да се подчертае, че посочените в предходната точка данни относно заседанието на 29 юни 1994 г. съставляват единственото доказателство, което може да бъде прието срещу Ziciñaga като доказателство за неговото пряко участие в споразумение за предоставяне на квоти за продажби. Действително Комисията не е установила участието на Ziciñaga в заседанието на 30 септември 1993 г. в Барселона, по време на което е било сключено споразумение за предоставяне на квоти за четвъртото тримесечие на 1993 г. Колкото до другите заседания, на които присъствието на Ziciñaga е правилно установено от Комисията, последната не поддържа в решението, че те са послужили за рамка на споразумения за квоти за продажби.

232 В своята писмена защита Комисията въпреки това изтъква, че по време на заседанието на 19 октомври 1994 г. е ставало въпрос и за квоти за продажби.

233 В това отношение ръкописната бележка на Mougeot, с дата 21 октомври 1994 г. и свързана с проведеното на 19 октомври 1994 г. заседание относно испанския пазар (вж. точка 177 по-горе), съдържа следните данни:

„— Предвид обявените за Испания обеми АЕПСХ (без Zicuñaga) в края на август 94, [плюс] 4 300 [t], попитах къде са отишли нашите обеми 93 ([минус] 50 %) ?

— Отговор на Sargió: обемите са непостоянна величина!

— Отговор на Koehler: цифрите АЕПСХ са погрешни!“

234 Това, разбира се, би могло да означава, както твърди Комисията в своята писмена защита, че на заседанието на 19 октомври 1994 г. са проведени обсъждания относно квотите или обемите на продажби. Установява се обаче, че нито в частта от решението, посветена на свързаните с испанския пазар заседания, нито в тази за предоставянето на квоти за продажби и за подялба на пазара Комисията цитира тези данни в подкрепа на твърденията за сключването през референтния период на споразумения за квоти за продажби или за пазарни дялове. При тези условия въпросните данни не биха могли да бъдат взети предвид за установяване на участието на Zicuñaga в споразумения за квоти за продажби.

235 Като се има предвид това, е истина, че възпроизведените в точка 230 по-горе данни установяват, че по време на заседанието на 29 юни 1994 г. Zicuñaga е било уведомено за съществуването на споразумение за квоти за продажби.

236 При тези условия и щом като е установено, че Zicuñaga е участвало в споразумения за ценови повишения на испанския пазар, като е знаело или като непременно е трябвало да знае, че по този начин то е било част от европейски картел, Комисията е можела да му вмени отговорността за споразуменията за квоти за продажби, сключени през периода на неговото участие в споразуменията за ценови повишения. Действително следва да се припомни, че според постоянната съдебна практика предприятие, участвало в разнообразни форми на нарушение на правилата на конкуренцията със свои собствени действия, които попадат в понятието за споразумение или за съгласувана практика с антиконкурентен предмет по смисъла на член 81, параграф 1 ЕО и целят да допринесат за осъществяването на нарушението в неговата цялост, може да носи отговорност и за действията, извършени от други предприятия в рамките на същото нарушение, за целия период на участието му в посоченото нарушение, когато е установено, че въпросното предприятие знае за противоправните действия на другите участници или че може разумно да ги предвиди и че е готово да поеме риска от тях (Решение по дело Комисия/Anic Participazioni, точка 149 по-горе, точка 203).

237 Следователно трябва да бъде прието, че Zicuñaga носи отговорност във връзка със споменатото по време на заседанието на 29 юни 1994 г. споразумение за разпределяне на квоти за продажби.

238 Колкото до споразуменията за подялба на пазари, от съображения 246—251 от решението е видно, че Комисията основава констатациите си за съществуването на подобни споразумения най-напред върху данни, отнасящи се до две заседания за френския пазар, организирани през пролетта на 1994 г. и на 6 декември 1994 г. Въпреки това решението не съдържа улика, която да позволява да се приеме, че Zicuñaga е знаело или е можело разумно да предвиди обстоятелството, че заседанията относно френския пазар са служели за рамка на споразумения за подялба на пазара. В това отношение, обратно на нейните констатации, засягащи споразуменията за ценови повишения, Комисията не е преценила в решението, че наблюдаваните на френския пазар споразумения за подялба на пазара са участвали в децентрализираното прилагане на твърдяно европейско споразумение за разпределяне на пазарите, чиито членове са уведомили местните отговорници на различните засегнати пазари. При тези условия не би могло да се счита, че предприятие като

Ziciñaga, за което не се спори, че не е взело участие в съглашателски заседания за други пазари, освен за испанския, е знаело и дори е могло разумно да предвиди съществуването на горепосочените споразумения за подялба на пазара.

239 Според Комисията по-нататък изглеждало, че пазарните дялове били включени в дневния ред на общите заседания на картела (съображение 250 от решението). Следва обаче да се припомни, че не се спори, че Ziciñaga никога не е присъствало на общите заседания на картела. Освен това обстоятелствата, изтъкнати от Комисията в съображения 250 и 251 от решението в подкрепа на нейното твърдение, са свързани с общото заседание на картела от 2 февруари 1995 г., т.е. със заседание, последващо края на периода на нарушение, за което в член 1, втора алинея от решението се приема, че е извършено от Ziciñaga.

240 От това следва, че участието на Ziciñaga в практики за подялба на пазара не е установено.

241 Предвид гореизложеното, следва да се направи изводът, че Комисията основателно е приела, че Ziciñaga е отговорно за практиките за предоставяне на квоти за продажби, прилагани през периода на неговото участие в нарушението. Следва обаче да се установи, че Комисията неоснователно е упрекнула Ziciñaga в аспекта на единственото нарушение, свързан със споразумения за подялба на пазара.

242 Тази грешка в преценката обаче не е от естество да обори констатациите, според които в рамките на посветените на испанския пазар заседания Ziciñaga е участвало в споразумения за ценови повишения, нито анализа, според който с тези споразумения Ziciñaga е взело участие в европейския картел за цените на самокопиращата хартия, който съставлява съществената част от установеното в член 1, първа алинея от решението нарушение. Гореизложените съображения относно подялбата на пазара следователно не са от естество да поставят под въпрос участието на Ziciñaga в това нарушение. Следва да се приеме, че тъй като е участвало в продължение на повече от година в посочените ценови инициативи, Ziciñaga е можело разумно да предвиди, че

участващите предприятия ще се опитат да улеснят успеха на тези инициативи чрез различни механизми, и е било готово да приеме тази възможност. При разглеждането на исканията на Zicuñaga, предявени при условията на евентуалност, за да постигне намаляване на размера на наложената му с член 3 от решението глоба, следва все пак да се провери дали и, при необходимост, доколко липсата на отговорност на Zicuñaga за практиките за подялба на пазара оправдава намаляване на размера на наложената му глоба.

- 243 Въз основа на всички тези съображения следва да се отхвърли правното основание, което Divipa извежда от нарушението на член 81 ЕО и член 53 от Споразумението за ЕИП, а Zicuñaga — от грешки в преценката.

В — По правните основания, свързани с продължителността на нарушението

- 244 Определен брой жалбоподатели, а именно Bolloré, МНТР, Koehler, Mougeot, Torrasrapel, Divipa и Zicuñaga, оспорват констатациите на Комисията, свързани с продължителността на участието им в нарушението. Някои от тези жалбоподатели (МНТР, Koehler, Mougeot и Torrasrapel) формулират доводите си в рамките на исканията, целящи частичната отмяна на член 1 от решението и намаляването на наложената им с член 3 от него глоба, докато други (Bolloré, Divipa и Zicuñaga) го правят в рамките на исканията си, предявени при условията на евентуалност, целящи намаляването на глобата. Колкото до последните предприятия, от техните писмени изявления все пак следва, че те оспорват по същество законосъобразността на обжалваното решение, доколкото в член 1, втора алинея от него се установява продължителността на извършеното от всеки един от тях нарушение. Следователно тяхното искане трябва да се преквалифицира като целящо и частичната отмяна на член 1, втора алинея от решението относно продължителността на нарушението.

245 Bolloré, МНТР, Koehler, Mougeot и Torraspapel развиват до голяма степен общи доводи, състоящи се в поддържане, че Комисията не е установила тяхното участие в картела през периода преди септември или октомври 1993 г. или, що се отнася до МНТР, през периода преди януари 1993 г. Като се изключат определени особености, свързани със съответното им положение, техните доводи се свеждат по същество до това да твърдят, от една страна, че обратно на твърденията на Комисията, не е установено, че заседанията на европейско ниво, проведени в рамките на АЕПСХ преди септември или октомври 1993 г., са служили за рамка на съгласителски споразумения в областта на цените, а от друга страна, че не е установено, че те са участвали в съгласителски заседания на национално или регионално равнище преди този момент. Следва най-напред да се разгледат съвместно съответните доводи на различните посочени по-горе предприятия, както и допълнителните доводи на Mougeot, което поддържа, че Комисията не е установила неговото участие в картела след юли 1995 г. По-нататък би трябвало да се разгледат правните основания, изтъкнати съответно от Divipa и от Zicuñaga.

1. По правните основания, изтъкнати от Bolloré, МНТР, Koehler, Mougeot и Torraspapel

а) По участието на жалбоподателите в нарушението преди септември или октомври 1993 г.

Доводи на страните

246 В рамките на правното основание, изведено от нарушение на член 15, параграф 2 от Регламент № 17, Bolloré твърди, че Комисията не е доказала неговата отговорност във връзка с картела между януари 1992 г. и септември или октомври 1993 г. В подкрепа на твърдението си то посочва, на първо място, че Sorigraph отрича да е участвало в какъвто и да било картел преди септември 1993 г. На второ място, то отрича доказателствената стойност на изявленията на AWA от 5 май 1999 г., на тези на Mougeot от 14 април 1999 г. и на тези на Sappi от 6 януари 1998 г., на които Комисията се основава, за да установи участието на Sorigraph в картела преди септември 1993 г. То подчертава и противоречивия характер на различните изявления, като

изтъква, че изявленията на Mougeot са свързани с твърдени общи заседания на картела, докато тези на AWA засягат твърдян картел, отнасящ се до френския пазар. То подчертава и че първото извършено от Sorigraph ценово повишаване датира от декември 1993 г., което изключва то да е било замесено в картел преди септември или октомври 1993 г.

247 В рамките на правното основание, изведено от липса на доказателства, МНТР твърди, че Комисията не е установила неговото участие в нарушение преди януари 1993 г. В подкрепа на това твърдение то поддържа, на първо място, че цитираните в съображения 107 и 108 от решението изявления на AWA, на Sappi и на Mougeot не доказват, че организирани през 1992 г. заседания на АЕПСХ са служили за рамка на картел. На второ място, то изтъква, обратно на констатациите на Комисията, че неговото участие в заседанието на 5 март 1992 г. относно испанския пазар, в заседанието през пролетта на 1992 г. относно френския пазар и в това на 16 юли 1992 г. относно испанския и португалския пазар не било установено .

248 В рамките на правно основание, изведено от липса на доказателства, Koehler твърди, че Комисията не е установила неговото участие в антиконкурентен картел преди октомври 1993 г. В подкрепа на това твърдение то изтъква, на първо място, че посочените от Комисията изявления на Mougeot и на Sappi не доказват, че са били сключвани съглашателски споразумения в рамките на АЕПСХ преди октомври 1993 г. То допълва, че обстоятелството, че съглашателски заседания са били провеждани за определен брой национални или регионални пазари преди октомври 1993 г., не доказва съществуването на координация в европейски мащаб по онова време. На второ място, Koehler подчертава, обратно на констатациите на Комисията, че не е доказано участието му в заседанията на 17 февруари и 5 март 1992 г. относно испанския пазар, в заседанието през пролетта на 1992 г. относно френския пазар, в заседанието на 16 юли 1992 г. относно испанския и португалския пазар, в заседанието на 14 януари 1993 г. относно пазарите на Обединеното кралство и на Ирландия, в заседанието през пролетта на 1993 г. относно френския пазар и в заседанието на 30 септември 1993 г. относно испанския пазар.

249 В рамките на правното основание, изведено от явна грешка в преценката, Mougeot поддържа, че Комисията не е установила неговото участие в картел преди октомври 1993 г. То подчертава, че посочените от Комисията изявления на Sappi не го споменават сред участниците в организираните през 1992 г. и 1993 г. съглашателски заседания. Добавя, че тъй като не е било член на АЕПСХ през 1992 г., е присъствало на проведените от тази асоциация на 26 май и 10 септември 1992 г. заседания единствено в качеството на наблюдател и че следва да се приеме, че участниците в заседанието на АЕПСХ на 9 февруари 1993 г., първото заседание на тази асоциация, на което то е участвало в качеството на член на същата, не са споменали в негово присъствие за съществуването на картел и за евентуалната му целесъобразност.

250 Mougeot поддържа още, че в съображение 111 от решението Комисията изопачава съдържанието на неговите изявления от 14 април 1999 г. То отрича впрочем всякаква доказателствена стойност на изявлението на Sappi, цитирано от Комисията в съображение 112 от решението в подкрепа на нейната теза, според която официалните заседания на АЕПСХ са служили за рамка на съглашателски заседания за цените преди извършеното през септември 1993 г. реструктуриране на асоциацията.

251 В рамките на правното основание, изведено от неправилно прилагане на член 81, параграф 1 ЕО и от нарушения на принципа на презумпцията за невиновност и на съществено процесуално правило, Torrassapel твърди, че не съществува доказателство за неговото твърдяно участие в нарушение през периода между януари 1992 г. и септември 1993 г. включително. Torrassapel прави няколко предварителни коментара относно рисковете от стратегически донос, свързани с новата политика на снизходителност на Комисията, и относно липсата на доказателствена стойност на изтъкнатите от Комисията в подкрепа на нейната теза изявления на AWA, на Sappi и на Mougeot. Освен това то оспорва, на първо място, че официалните заседания на АЕПСХ били служили за рамка на съглашателства относно цените до септември 1993 г. На второ място изтъква, обратно на констатациите на Комисията, че не е участвало в заседанията на 17 февруари и 5 март 1992 г. относно испанския пазар, в заседанията през пролетта на 1992 г. и през пролетта на 1993 г. относно френския пазар и в заседанието на 16 юли 1992 г. относно испанския и португалския пазар.

- 252 Комисията оспорва оплакванията, свързани с доказателствената стойност на изявленията на AWA, на Sappi и на Mougeot. Тези изявления позволявали да се разбере организацията на картела, включително през 1992 г. Впрочем Комисията отговаря точка по точка на доводите на жалбоподателите, свързани с неучастието им в различните разглеждани национални или регионални заседания.

Решение

- 253 Съгласно член 1, втора алинея от решението Bolloré, МНТР, Koehler и Torgasparel участват в нарушението от януари 1992 г. до септември 1995 г., докато според същата разпоредаба Mougeot участва в него от май 1992 г. до септември 1995 г.
- 254 Релевантните откъси от решението относно участието на петте засегнати жалбоподателя в нарушението през периода между януари или май 1992 г. включително, според случая, и септември или октомври 1993 г., са следните:

„(83) Организацията и координацията на картела в мащабите на ЕИП се извършвали на общите заседания на картела, свиквани под прикритието на официални заседания на професионалната организация АЕПСХ.

(84) На тези общи заседания участниците вземали принципни решения относно графика и размера (в проценти) на ценовите повишения за всяка страна от ЕИП. Те се споразумявали за няколко последователни ценови повишения за редица месеци напред.

(85) Заседанията на АЕПСХ са служили за рамка на заседанията на картела поне от януари 1992 г. до септември 1993 г. [...]

(87) Степента на участие в заседанията на АЕПСХ обикновено била висока и към момента на нарушението всички производители, които тогава били членове на АЕПСХ, участвали в тях: AWA, Binda, Copigraph, Koehler, Mougeot, Stora, Torraspapel/Sarrió и Zanders.“ [неофициален превод]

255 Впрочем от съображения 107—113 следва, че Sarpi признава съществуването на съглашателство между конкурентни производители по време на редовните заседания, които са се провеждали поне от началото на 1992 г. Служител на Sarpi заявява, че тези заседания са провеждани „на общностно равнище“, считано от 1991 г. AWA също признава, че подобни заседания са се провеждали, считано от началото на 1992 г. Mougeot, което се присъединява към АЕПСХ в края на 1992 г., предава декларации (документ № 7647, посочен в точка 165 по-горе), засягащи съдържанието на проведено през 1993 г. официално заседание на АЕПСХ, от което Комисията прави извода, че реструктурирането на асоциацията е включвало реструктурирането на картела. Mougeot декларира:

„Без съмнение, по повод на официалното заседание на АЕПСХ на 14 септември 1993 г. във Франкфурт или на предишното, във всеки случай при встъпването в длъжност на [г-н В.] начело на Генерална дирекция „Самокопираща хартия“ на AWA, г-н В. очевидно решава да свиква на „неофициални“ заседания главните производители на самокопираща [хартия] пазар по пазар и да промени организацията на официалните заседания на АЕПСХ. [Г-н В.] решава, че занапред на всяко заседание на АЕПСХ ще присъства адвокат, за да придаде на заседанията официален и безупречен характер. От друга страна, той е решил, че всичко, което се отнася до цените, повече няма да бъде обсъждано на тях, а ще бъде разглеждано само по време на „неофициални“ заседания.“

Съображения на Първоинстанционния съд

- 256 В самото начало следва да се припомни, че що се отнася до събирането на доказателствата за нарушение на член 81, параграф 1 ЕО, Комисията трябва да представи доказателствата за нарушенията, които констатира, и да събере доказателствата, годни да докажат в достатъчна степен съществуването на фактическия състав на нарушението (Решение на Съда от 17 декември 1998 г. по дело *Baustahlgewebe/Комисия*, C-185/95 P, Recueil, стр. I-8417, точка 58 и Решение на Съда от 17 декември 1998 г. по дело *Комисия/Anic Partecipazioni*, точка 149 по-горе, точка 86).
- 257 Следователно е необходимо Комисията да изтъкне точни и съвпадащи доказателства, за да мотивира твърдото убеждение, че нарушението е било извършено (вж. Решение на Първоинстанционния съд от 6 юли 2000 г. по дело *Volkswagen/Комисия*, T-62/98, Recueil, стр. II-2707, точка 43 и цитираната съдебна практика).
- 258 Все пак е важно да се подчертае, че всяко от приведените от Комисията доказателства не трябва непременно да отговаря на тези критерии по отношение на всеки елемент на нарушението. Достатъчно е изтъкнатата от институцията съвкупност от улики, преценена глобално, да отговаря на това изискване (вж. в този смисъл Решение на Съда от 15 октомври 2002 г. по дело *Limburgse Vinyl Maatschappij и др./Комисия*, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P—C-252/99 P и C-254/99 P, Recueil, стр. I-8375, точки 513—520). Впрочем, както Първоинстанционния съд вече е изложил в точки 155 и 166 по-горе, доказателствата трябва да се преценяват в тяхната съвкупност и направените в рамките на Известието относно съдействието изявления не биха могли да се считат единствено поради това обстоятелство за лишени от доказателствена стойност.
- 259 От решението е видно, че като основание за отговорността на петте засегнати жалбоподателя през периода между януари 1992 г., или май 1992 г.

включително, що се отнася до Mougeot, и септември или октомври 1993 г. Комисията приема тяхното участие в съглашателски контакти и в система от съглашателски заседания, включващи преплитането, от една страна, на официалните заседания на АЕПСХ, за които тя поддържа, че са служили за рамка на съглашателства за цените, а от друга страна — на национални или регионални заседания на картела.

- 260 Следва на първо място да се анализира твърдяната система от съглашателски заседания, съставена от официални заседания на АЕПСХ и от национални или регионални заседания на картела, а на второ място — участието на засегнатите жалбоподатели в тези заседания преди септември или октомври 1993 г.

— По твърдяната система от съглашателски заседания

Официални заседания на АЕПСХ преди септември или октомври 1993 г.

- 261 Прочитът на съображения 107—113, 254—256 и 295 от решението показва, че в подкрепа на твърденията си относно провеждането преди септември или октомври 1993 г. на общи (европейски) заседания на картела в рамките на официалните заседания на АЕПСХ Комисията се позовава, на първо място, на изявленията на Mougeot, съдържащи се в документ № 7647 (вж. точка 255 по-горе), на второ място, на показанията на служител на Sappi, както и на признанията на Sappi и на AWA, и на трето място, на съществуването на многобройни доказателства, удостоверяващи организирането на национални или регионални заседания на картела, считано от януари 1992 г., за които ще стане въпрос в точка 281 и сл.

262 На първо място, съображения 113 и 254 от решението показват, че изявленията на Mougeot (документ № 7647), възпроизведени в съображение 108 от посоченото решение и цитирани в точка 255 по-горе, съставляват централният елемент на доказването на Комисията по тази точка.

263 В това отношение следва в самото начало да се изключат твърденията на Mougeot за твърдяно изопачаване от Комисията на съдържанието на неговите изявления. Сравнителният прочит на съображение 108 от решението и на документ № 7647, в който се съдържат разглежданите изявления, показва, че в решението Комисията е направила буквално и точно възпроизвеждане на съдържащите се в горепосочения документ изявления на Mougeot.

264 Освен това в отговор на повдигнат от Koehler довод следва да се приеме, че особено ясният смисъл на изявленията на Mougeot обосновава, че както се вижда от съображение 295 от решението, Комисията не е дала вяра на последващото опровержение на Mougeot, съдържащо се в неговия отговор на ИН.

265 Следва да се отхвърли и доводът на Torrasparel, според който твърденията в бележка под линия на страница 97 от решението доказват, че самата Комисия се е съмнявала в доказателствената стойност на изявленията на Mougeot. Действително фактът, че в тази бележка под линия Комисията, предвид съдържащите се в преписката писмени документи, е изключила твърдението на Mougeot, според което то е присъствало за първи път на заседание на АЕПСХ на 9 февруари 1993 г., не би могъл да се тълкува като израз на общо съмнение на Комисията в доказателствената стойност на твърденията на Mougeot. По-нататък, за разлика от твърдението на Mougeot, визирано в бележка под линия на страница 97 от решението, възпроизведените в съображение 108 от посоченото решение изявления не са в противоречие с никое друго доказателство, което би могло да постави под съмнение тяхната доказателствена стойност.

266 От изявленията на Mougeot следва, че на едно официално заседание на АЕПСХ е било решено от г-н В., при неговото встъпване в длъжност начело на Генерална дирекция „Самокопираща хартия“ на АWA, да се реорганизират дейностите на АЕПСХ, като занапред официалните заседания на асоциацията се провеждат в присъствието на адвокат, с цел да им се придаде „безупречен“ характер, като на посочените заседания повече не се обсъжда „всичко, което засяга цените“ и за в бъдеще се свикват „неофициални“ заседания за обсъждане на последните. Изявленията на Mougeot недвусмислено сочат, че преди решената от г-н В. (AWA) реорганизация на дейностите на АЕПСХ официалните заседания на АЕПСХ са служели за рамка на обсъжданията относно цените. Точно в тези обсъждания се изразявал безупречният елемент на тези заседания.

267 Никой от засегнатите жалбоподатели не оспорва данните, посочени в съображение 110 от решението, според които първото официално заседание на АЕПСХ в присъствие на адвокат е било проведено на 18 ноември 1993 г. При тези условия Комисията основателно е свързала решението на г-н В. да реструктурира дейностите и заседанията на АЕПСХ с официалното заседание на тази асоциация, непосредствено предхождащо заседанието на 18 ноември 1993 г., а именно заседанието на 14 септември 1993 г. Следователно Комисията правилно е преценила, че обсъжданията относно цените са протичали в рамките на официалните заседания на АЕПСХ до това на 14 септември 1993 г.

268 Тази преценка се потвърждава от съображения 115—121 от решението, от които се вижда, че след това решение за реструктуриране успоредно с официалните заседания на АЕПСХ са се провели неофициални заседания, чийто предмет е бил договорянето на ценови повишения в ЕИП.

269 На второ място, Комисията изтъква възпроизведения в съображение 112 от решението откъс от свидетелските показания (документ № 5407, приложен към ИН) на лице, наето от Sappi през февруари 1993 г., което си спомняло, че колегите му „се връщали от заседания, включително от заседания на АЕПСХ, с доста точна представа за предстоящите ценови повишения и сравнително необезпокоени от евентуалната реакция на конкурентите.“

270 Обратно на твърденията на някои жалбоподатели, спомените на този служител на Sappi не съдържат тон на съмнение или предпазливост. При липса на данни в обратен смисъл те трябва да се разбират като отнасящи се в еднаква степен както до предходния период, така и до периода след септември 1993 г. Те потвърждават за периода между февруари и септември 1993 г. включително, че съглашателските срещи относно ценови повишения в европейски мащаб са се провеждали в рамките на официалните заседания на АЕПСХ, което освен това не е било оспорено от предприятията, признали участието си в картела, считано от 1992 г.

271 На този етап от анализа следователно се установява, че Комисията основателно е приела, че преди септември 1993 г. са били сключвани споразумения за цените в рамките на официалните заседания на АЕПСХ. Сега следва да се провери дали Комисията основателно е установила, че прибягването до официалните заседания на АЕПСХ като рамка на подобни споразумения е започнало най-късно през януари 1992 г. и е продължило без прекъсване до септември 1993 г.

272 В това отношение от съображения 86 и 113 от решението следва, че в подкрепа на констатациите си Комисията изтъква, че първото официално заседание на АЕПСХ, за което тя разполага с писмени следи, е това на 23 януари 1992 г. Като сравнява тези данни, от една страна, с твърдените съвпадащи изявления на AWA и на Sappi, цитирани в съображение 107 от решението, които удостоверявали, че съглашателски заседания са се провеждали в европейски мащаб, считано от началото на 1992 г., а от друга страна, с доказателства, установяващи факта, че организирането на редовни заседания и на контакти на национално или регионално равнище е започнало през януари 1992 г. (същото съображение), тя преценява, че европейският ценови картел е започнал най-късно през януари 1992 г. Комисията добавя в съображение 113 от решението, че документите, с които разполага, показват, че между януари 1992 г. и заседанието на 14 септември 1993 г. са се провели осем заседания на АЕПСХ, всичките в Цюрих.

273 Следва най-напред да се установи, че никой жалбоподател не поставя под съмнение точността на данните в решението относно провеждането на официално заседание на АЕПСХ на 23 януари 1992 г.

274 По-нататък следва да се отбележи, първо, че в своята декларация (документи № 7828 и № 7829, вж. точка 163 по-горе), посочена от Комисията в съображение 107 от решението, AWA признава, че считано от началото на 1992 г., е участвало с конкуренти в определени „неподходящи“ (improper) заседания, които са служили за рамка на обмяна на намерения относно обяви за ценови повишения. Това признание на AWA има връзка, според неговия отговор на искането на сведения от Комисията (документ № 7829), със заседанията, в които били участвали Sarrió, Mougeot, Stora-Feldmühle, Copigraph, Koehler и Zanders и които се били провели между 1992 г. и 1995 г. в Париж, Цюрих и Женева. Цюрих обаче е градът, в който, както се вижда от таблица А от приложение I към решението, са се провеждали всички официални заседания на АЕПСХ, организирани между януари 1992 г. и септември 1993 г.

275 Въпреки това, според отговора на AWA (документ № 7827), посоченият в съображения 61 и 107 от решението откъс засяга подробностите от заседанията, които са се провели от 1 януари 1992 г. до датата на формулиране на този отговор, с изключение на официалните заседания на АЕПСХ, така че може да се направи изводът, че той е изключил всички заседания на АЕПСХ като лишени от съглашателски характер. Тъй като съгласно принципа, че съмнението се тълкува в полза на обвиняемия, съществуването на разумно съмнение трябва да се тълкува в полза на жалбоподателите, следва да се приеме, че сами по себе си изявленията на AWA не позволяват да се счита, че официалното заседание на АЕПСХ на 23 януари 1992 г. е послужило за рамка на съглашателство относно цените. Те съставляват обаче съществена улика за съществуването на картел на европейско равнище, считано от началото на 1992 г.

276 Второ, колкото до посочените в съображение 107 от решението изявления на Sarri, от съображение 73 от посоченото решение следва, че Комисията се позовава на „изявленията на Sarri [подсказващи], че между европейските производители на самокопираща [хартия] имало контакти от съглашателско естество, считано от създаването през 1981 г. на тяхната професионална организация АЕПСХ, и преди всичко от средата на осемдесетте години.“

277 В бележката под линия на страница 64 от решението (документ № 4656) Комисията уточнява:

„Sappi предаде на Комисията изявление на един от своите служители, който се занимавал с продажбите на самокопираща хартия от [70-те] години, според която „[т]ой бил започнал да подозира, че съществува съглашателство в областта на самокопиращата хартия към средата на 80-те години поради забележките на ръководството [...] [той] мислел, че това съглашателство включвало, наред с други, Arjo Wiggins, Koehler и Stora-Feldmühle [и той] бил в течение на двустранен обмен на сведения от средата или от края на 80-те години.“ [неофициален превод]

278 Изявление на друг служител на Sappi показва, че е имало контакти и съглашателски заседания между конкуренти от 1991 г. до 1993 г. в мащабите на Общността. Този служител на Sappi заявява, че той мислел, че тези контакти създавали съглашателство и че доставчиците обсъждали помежду си цени в мащабите на Общността.

279 Изявленията на посочените в предходните точки служители на Sappi са от естество да установят, че включващ няколко производителя ценови картел е съществувал в европейски мащаб от края на 80-те години или началото на 90-те години. Впрочем те потвърждават тези на AWA относно съществуването на картел на европейско равнище от началото на 1992 г. Те не позволяват обаче да се твърди, че официалното заседание на АЕПСХ на 23 януари 1992 г. е послужило за рамка на съглашателски контакти. Следователно не повече, отколкото изявленията на AWA, те сами по себе си не позволяват да се счита, че Комисията правилно е установила, че от януари 1992 г. в рамките на официалните заседания на АЕПСХ са били сключвани съглашателски ценови споразумения.

280 При това положение следва да се разгледа третият изтъкнат от Комисията елемент, а именно организирането от началото на 1992 г. на съглашателски заседания и контакти на национално или регионално равнище във времева близост до официалните заседания на АЕПСХ.

Заседания на национално или регионално равнище преди септември или октомври 1993 г.

281 От таблица 3, озаглавена „Национални и регионални заседания на картела от февруари 1992 г. до пролетта на 1995 г.“ и възпроизведена в съображение 129 от решението, се вижда, че Комисията установява провеждането на седем национални или регионални заседания между февруари 1992 г. и 30 септември 1993 г. Според съдържащите се в приложение II към решението подробности от тези заседания:

- на 17 февруари 1992 г. се провело заседание относно испанския пазар, на което присъствали по-конкретно Koehler и Torraspapel,
- на 5 март 1992 г. се провело заседание относно испанския пазар, на което присъствали по-конкретно Stora (МНТР), Koehler и Torraspapel,
- през пролетта на 1992 г., вероятно през април, се провело заседание относно френския пазар, на което присъствали по-конкретно Copigraph (дъщерно дружество на Bolloré), Stora (МНТР), Koehler, Mougeot и Torraspapel,
- на 16 юли 1992 г. се провело заседание относно испанския пазар, на което присъствали по-конкретно Stora (МНТР), Koehler и Torraspapel,
- на 14 януари 1993 г. се провело заседание относно пазарите на Обединеното кралство и на Ирландия, на което присъствали по-конкретно Stora (МНТР) и Koehler,

- през пролетта на 1993 г., вероятно през април, се провело заседание относно френския пазар, на което присъствали по-конкретно Copigraph (дъщерно дружество на Bolloré), Stora (МНТР), Koehler, Mougeot и Torraspapel,
- на 30 септември 1993 г. се провело заседание относно испанския пазар, на което присъствали по-конкретно Copigraph (дъщерно дружество на Bolloré), Stora (МНТР), Koehler, Mougeot и Torraspapel.

282 Следва да се провери основателността на констатациите на Комисията, свързани с провеждането на тези заседания и с техния антиконкурентен предмет.

283 Що се отнася, на първо място, до заседанието на 17 февруари 1992 г. относно испанския пазар, Първоинстанционният съд вече е установил в точки 161—169 по-горе, че това заседание, предназначено да гарантира спазването на споразумение за ценово повишаване на испанския пазар, е имало съгласителска цел, съвпадаща с общия предмет на нарушението.

284 Колкото, на второ място, до заседанието на 5 март 1992 г., от констатациите на Първоинстанционния съд в точки 161—170 по-горе следва и че както провеждането, така и съгласителският предмет на това заседание са доказани.

285 Що се отнася, на трето място, до заседанията от пролетта на 1992 г. и пролетта на 1993 г. относно френския пазар, тяхното провеждане и антиконкурентният им предмет следват от изявленията на служители на Sappi, съдържащи се в документи № 15026, № 15027 и № 15272, цитирани в съображение 137 от решението и приложени към ИН.

286 Откъсът от съдържащата се в документ № 15272 декларация на Sappi гласи:

„Директорът (тогава) на службата по продажбите на Sappi (UK) Ltd във Франция заявява, че е присъствал заедно със своя началник, [г-н W.], на две заседания с конкуренти във Франция. Първото се е провело през пролетта на 1992 г., а второто — една година след това. Едното е проведено в хотел на летище Charles-de-Gaulle, а другото — в центъра на Париж. Това са единствените заседания от този вид, в които той е участвал, и не знае дали е имало други във Франция.

По време на тези заседания обсъждането се отнасяло главно до листовете, които Sappi не продавало във Франция по онова време. Заседанията не довели до консенсус или до каквото и да е споразумение за листовете. Колкото до рулата, обсъждането се отнасяло до миналите и настоящите нива на цени, а не до тези на бъдещите цени.“

287 Впрочем в таблицата (документ № 15200, приложен към ИН), съдържаща се в неговия отговор от 18 май 1999 г. на искане за сведения на Комисията, Sappi посочва, че са се провеждали заседания на различни дати през пролетта на 1992 г. и през пролетта на 1993 г., вероятно през април, в Париж, на летище Charles-de-Gaulle и в хотел, близо до place de l'Étoile. Според тази таблица целта на заседанията била да се обменят сведения и да се обсъдят клиентите и прилаганите спрямо тях цени. Sappi посочва, че в тези заседания са участвали представители на Sappi, на AWA, на Sarrió, на Zanders, на представителя във Франция на Zanders, на Europapier и на Feldmühle. То твърди, че не си спомня дали на тях е присъствал представител на Koehler.

288 От възпроизведените в предходните точки данни е видно, че служителят на Sappi, който ги предоставя и който лично е присъствал на обсъжданите събития, си спомня с точност за провеждането през пролетта на 1992 г. и през

пролетта на 1993 г. на две заседания между конкуренти в Париж, чийто предмет е бил по-конкретно да се обсъдят клиенти и прилаганите спрямо тях цени. Липсата на точност относно момента на провеждането на тези заседания се обяснява най-вероятно с големия промеждутък от време между спорните факти и момента, в който са се обърнали към този служител с въпроси за спомените му, и не е от естество да размие точния характер на неговите свидетелски показания, що се отнася до периода, в който са проведени разглежданите заседания, мястото им на провеждане и техния предмет. Тя не би могла следователно да лиши изявленията на Sappi от тяхната доказателствена стойност относно различните им аспекти.

289 Кolkото до заседанието на пролетта на 1993 г., следва да се добави, че цитираните от Комисията в бележка под линия на страница 135 от решението документи № 4798, № 4799 и № 5034 съответстват на разписки за пътни разноски и показват, че г-н F. (Koehler) и г-н W. (Stora-Feldmühle) са отишли в Париж на 14 април 1993 г. Подобни данни правят вероятна тезата на Комисията, според която заседанието от пролетта на 1993 г. се е провело през април.

290 От цитираните в точка 286 по-горе изявления на служителя на Sappi със сигурност следва, че по негови спомени не е било сключено никакво ценово споразумение по време на заседанията от пролетта на 1992 г. и от пролетта на 1993 г. Въпреки това данните, според които участниците в тези заседания не са стигнали до консенсус или до споразумение от каквото и да е естество относно листовите, трябва да се тълкуват в смисъл, че са били правени опити в този смисъл по време на заседанията относно листовите, което придава на тези заседания неправомерен характер.

291 Действително в рамките на тези опити участниците непременно са били доведени до обмен на индивидуални сведения за цените си и/или за обемите си на продажби, що се отнася до листовите. Според съдебната практика обаче (Решение по дело Комисия/Anic Partecipazioni, точка 149 по-горе, точки 117 и 121) изискването за самостоятелност на политиката на всеки икономически оператор, което е присъщо на разпоредбите на Договора относно конкуренцията, не допуска никакво пряко или непряко установяване на контакт между

подобни оператори, което е от естество или да повлияе на поведението на пазара на настоящ или потенциален конкурент, или да разкрие на подобен конкурент поведението, което самият икономически оператор е решил или предвижда да спазва на пазара, когато тези контакти имат за цел или резултат да доведат до условия на конкуренция, които не биха съответствали на нормалните условия на съответния пазар. В това отношение следва да се презюмира до доказване на противното от заинтересуваните икономически оператори, че предприятията, които участват в съгласуването и развиват дейност на пазара, при определянето на поведението си на този пазар вземат предвид обменените с техните конкуренти сведения. Предвид тази съдебна практика, трябва да се признае, че заседанията от пролетта на 1992 г. и пролетта на 1993 г., що се отнася до пазара на листове, са послужили за рамка на съгласувания, противоречащи на член 81, параграф 1 ЕО.

292 По-нататък, що се отнася до рулата, в посочените в точка 286 по-горе декларации на служителя на Sappi се изтъква, че по време на заседанията е бил осъществен обмен на сведения, както и че са проведени обсъждания относно клиентите и цените, които били прилагани спрямо последните — обстоятелство, което, предвид посочената в предходната точка съдебна практика, отразява съществуването на забранени с член 81, параграф 1 ЕО съгласувания.

293 Провеждането на заседания между конкуренти през пролетта на 1992 г. и пролетта на 1993 г. в Париж, както и антиконкурентният предмет на тези две заседания, следователно са установени.

294 За изчерпателност, ако трябваше да се приеме, че тези заседания са дали повод единствено за обмен на сведения, които са противоположни само доколкото са целели да улеснят сключването на споразумения за ценовите повишения и за квотите за продажби, и да контролират спазването на споразумения (съображение 97 от решението), решението би останало непроменено.

295 Действително, като се има предвид, на първо място, откъсът от изявлението на Sappi, което показва, че целящите да се постигне споразумение на пазара на

листовете опити са направени по време на разглежданите заседания, на второ място, доказателствата, удостоверяващи, че най-малкото от януари 1992 г. в рамките на официалните заседания на АЕПСХ са били сключвани споразумения за ценови повишения на европейско равнище, и на трето място, наличието както на заседанието от пролетта на 1992 г., така и на това от пролетта на 1993 г., на определен брой предприятия, които са били представявани на посочените официални заседания (по-конкретно Sappi, AWA и Zanders), Комисията основателно е приела, че предметът на осъществения по време на френските заседания обмен на търговски сведения е бил непременно свързан със споразумение за ценово повишаване на самокопиращата хартия.

296 Що се отнася, на четвърто място, до заседанието на 16 юли 1992 г., от констатациите на Първоинстанционния съд в точки 180—184 по-горе следва, че провеждането и съглашателският предмет на това заседание са установени.

297 На пето място, до заседанието на 14 януари 1993 г., за да установи неговото провеждане и антиконкурентния му предмет, Комисията се опира на неупотребителни документи № 15026, № 15175 и № 15176, № 15271 и № 15272, както и № 4752, приложени към ИН.

298 Документ № 15026 включва по-конкретно следните данни:

„Първият служител ни заяви, че [...] е мислел, че са се провели две заседания в Heathrow Business Centre и едно в хотел Intercontinental в Лондон, но той не си спомнял кои [...]. Вторият служител ни заяви, че [...] в неговия бележник за датата 14 януари 1993 г. било отбелязано заседание в Heathrow Business Centre на терминал 2 в 10 часа. Той не виждал каква друга причина би имал да бъде там, освен участието си в заседание с конкуренти [...]“

299 Документи № 15175 и № 15176 съдържат следните уточнения:

„Доказателствата, които [...] е могъл да предостави, са следните. [...] Както е посочено в изявленията от 11 ноември и от 20 декември 1996 г., той е присъствал на заседание с конкуренти в Обединеното кралство, вероятно в четвъртък, на 14 януари 1993 г. в Heathrow Business Centre на терминал 2 в 10 часа. Копие от съответната страница на бележника му се съдържа в приложение 5. [Г-н I.], директор по продажбите и маркетинга на Sappi (UK) Ltd, е поискал той да участва в него. Заседанието се е отнасяло главно за обмена на сведения, посочващи кой доставчик кои клиенти е снабдявал, тенденциите и очакванията на пазара. Не е постигнато споразумение [...] Arjo Wiggins ръководело заседанието. По-скоро били обменени сведения, отколкото да се сключат споразумения за поведението, което да се спазва в бъдеще.“

300 Документи № 15271 и № 15272 включват следните изявления:

„Първият служител каза, че [...]. Понякога въпреки това се провеждали неформални ad hoc заседания в Обединеното кралство между конкуренти, чиято цел била по-скоро да се опознае пазара, по-конкретно що се отнася до миналите дейности, и да се съберат мненията на конкурентите, отколкото да се постигне консенсус или да се предприеме съгласувана практика, за да се направи опит за постигане на ценово увеличение. Колкото до Sappi, неговата цел при участието му в тези заседания била да си набави сведения, макар и да е възможно други да са използвали тези заседания за предаване на данни или за опити да подведат пазара; обсъжданията на заседанията не целели да се извърши подялба на пазара или разпределяне на клиентите; [...] той потвърждава, че е участвал в подобни заседания, по едно годишно през 1992 г., 1993 г. и 1994 г. Възможно е също той да е присъствал на едно или две други заседания (но не повече). Той не е присъствал на нито едно заседание през 1995 г. или 1996 г. Практиката да се организират подобни заседания била вече установена в този промишлен отрасъл, когато той започнал да се занимава с продажби на самокопираща хартия [...]. Заседанията обикновено се провеждали на летище Heathrow или в хотел в Лондон [...].“

- 301 Колкото до документ № 4752, той съответства на откъса от бележника на служител на Sappi и съдържа за датата 14 януари 1993 г. следните думи: „T2 Heathrow 10 часа. Автобус. Център.“
- 302 С оглед на различните посочени в точки 298—301 по-горе доказателства Комисията основателно е установила, че заседание между конкуренти се е провело на летище Heathrow на 14 януари 1993 г. в 10 часа сутринта. От възпроизведения в точка 299 по-горе откъс със сигурност се вижда, че участниците в това заседание не са постигнали споразумение. Въпреки това, освен обстоятелството, че този откъс може да се тълкува като доказващ наличието на опит да се постигне противоречащо на член 81, параграф 1 ЕО споразумение, което поради изложените в точка 291 по-горе мотиви е от естество да придаде неправилен характер на въпросното заседание, възпроизведеният в точка 299 по-горе откъс от изявлението на Sappi удостоверява, че заседанието е послужило за рамка на обмен на сведения за съответните клиенти на различните участници в него.
- 303 Що се отнася до обмена на сведения, следва да се припомни, че Комисията приема, че последните имат противоположен характер, тъй като били спомогнали за сключването или за спазването на споразумение за ценово повишаване.
- 304 Редица улики подкрепят тезата, според която предметът на направения по време на британското заседание обмен на сведения е бил свързан със споразумение за ценово повишаване. Първо, откъсът от изявлението на Sappi показва, че на разглежданото заседание е направен опит за постигане на споразумение. Второ, доказателства удостоверяват, че поне от януари 1992 г. споразумения за ценови повишения са били сключвани на европейско равнище в рамките на официалните заседания на АЕПСХ. Трето, заседанието на 14 януари 1993 г. е събрало определен брой предприятия, които били представявани на официалните заседания на АЕПСХ, в рамките на които са се провеждали общи заседания на картела, отнасящи се до споразумения за ценови повишения.

305 Следва да се подчертае по-нататък, че според съображение 183 от решението AWA е потвърдило в своя отговор на ИН, че заседанието на 14 януари 1993 г. е било част от „неподходящите“ заседания между конкуренти (вж. и точка 164 по-горе).

306 Що се отнася, шесто, до посоченото в съображение 163 от решението заседание на 30 септември 1993 г. в Барселона, Първоинстанционният съд вече е приел в точка 172 по-горе, че Комисията правилно е установила провеждането на това заседание, както и факта, че то е послужило за рамка на обмен на търговски сведения относно отделните продажби за 1992 г. и за 1993 г. както и за споразумения, отнасящи се до предоставяне на квоти за продажби за четвъртото тримесечие на 1993 г. и за ценово повишаване, приложимо от 1 януари 1994 г. По-нататък, обстоятелството, че по време на заседанието на 30 септември 1993 г. участниците последователно са обменили търговски сведения, засягащи съответните им средни нива на продажби, договорили са се за разпределяне на квоти за продажби, взели са решение за колективно ценово повишаване и са се договорили да се видят отново, за да проверят спазването на квотите за продажби, прави вероятна тезата на Комисията, според която обменът на сведения за продажбите и за споразумения за квоти за продажби са направени по няколко повода, за улесняване на сключването на споразумения за ценово повишаване и за гарантиране на неговото прилагане.

307 Следователно Комисията е установила в достатъчна степен провеждането на съгласителски заседания относно испанския пазар на 17 февруари, 5 март и 16 юли 1992 г., както и на 30 септември 1993 г., за френския пазар през пролетта на 1992 г. и пролетта на 1993 г., както и за пазарите на Обединеното кралство и на Ирландия на 14 януари 1993 г. Провеждането на тези съгласителски заседания в национален или регионален план, предвид съдържащото се в съображение 90 от решението изявление на Mougeot, според което оправданието за тези заседания било свързано с грижата за гарантиране на всеобщото прилагане на решенията на европейско равнище ценови повишения, съвпада с направеното от Комисията в съображение 77 от решението описание на нарушението, в частност с факта, че използваното за постигане на целта на картела средство се състояло в провеждането на заседания на различни равнища (общо, национално или регионално).

308 Колкото до началото на нарушението, Комисията в резултат на това основателно установява провеждането през същия период като официалното заседание на АЕПСХ от 23 януари 1992 г., на съглашателски контакти в Испания с еднакъв предмет като на общите заседания на картела, които били организирани до септември 1993 г. в рамките на официалните заседания на АЕПСХ. Тази констатация, заедно с признанията на редица предприятия за участието им в европейски картел, считано от януари 1992 г., както и с твърдението на AWA за неговото участие, считано от януари 1992 г., в „неподходящи“ заседания за различни национални или регионални пазари, отнасящи се до обмен на намерения за обявления на ценови повишения (документ № 7828), довежда Първоинстанционния съд до извода, че Комисията законно е приела, че официалното заседание на АЕПСХ на 23 януари 1992 г. е послужило за рамка на общо заседание на картела, и до определянето за участващите в него предприятия на януари 1992 г. за отправна точка на нарушението.

309 Както беше посочено в точка 272 по-горе, според съображение 113 от решението документите, с които Комисията разполага, показват, че между януари 1992 г. и заседанието на 14 септември 1993 г. са се провели осем заседания на АЕПСХ, чиито точни дати са споменати в таблица А от приложение I към решението, всичките в Цюрих. Предвид тези неоспорени от жалбоподателите данни и признанията на Sappi и на AWA, както и съдържащото се в съображение 108 от решението изявление на Mougeot, от което е видно, че до септември 1993 г. общите заседания на картела са се провеждали в рамките на официалните заседания на АЕПСХ — изявление, подкрепено за периода между февруари и септември 1993 г. включително от онези на служител на Sappi (вж. точка 269 по-горе), Комисията основателно е установила непрекъснатия характер на европейския ценови картел между януари 1992 г. и септември 1993 г., дори да се признае, че само някои от осемте посочени по-горе официални заседания са послужили за рамка на съглашателски ценови споразумения на европейско равнище.

310 При това положение следва да се приемат за достатъчно установени констатациите на Комисията, според които, считано от януари 1992 г. до септември 1993 г., съглашателски споразумения за ценови повишения в европейски мащаб са били сключвани в рамките на официалните заседания на АЕПСХ, които са били последвани от поредица от национални или регионални заседания с предмет гарантиране на прилагането им пазар по пазар.

- 311 Следва още да се провери дали Комисията правилно е установила за периода преди септември или октомври 1993 г. участието на петте жалбоподателя в глобалния антиконкурентен план, чиято главна цел е била да се споразумеят за ценови повишения и графика за тяхното прилагане, посредством провеждането на заседания на различни нива.

— Участие на жалбоподателите в заседания преди септември или октомври 1993 г.

- 312 Следва да се припомни в самото начало, че е достатъчно Комисията да докаже, че засегнатото предприятие е участвало в заседания, по време на които са били сключени антиконкурентни споразумения, без явно да се е противопоставило на това, за да се докаже в достатъчна степен участието на посоченото предприятие в картела. Когато тази система от заседания се вписва в поредица от действия на разглежданите предприятия, преследващи една-единствена икономическа цел, а именно да нарушат нормалното развитие на цените на засегнатия пазар, би било изкуствено да се подразделя това поведение, характеризиращо се с една-единствена крайна цел, като се виждат в него няколко отделни нарушения (вж. цитираната в точки 188 и 196 по-горе съдебна практика).

- 313 Първоинстанционният съд установява, че нито Koehler, нито Torraspapel оспорват данните в таблица Б от приложение I към решението, според които и двете са участвали във всички официални заседания на АЕПСХ, проведени през периода между януари 1992 г. и септември 1993 г. включително. Дори да се приеме, че само някои от горепосочените заседания са служили за рамка на съглашателски ценови споразумения, подобна констатация е достатъчна, за да се приеме, че Комисията основателно е приела тяхното непрекъснато участие в съглашателски ценови споразумения, и оттам в установеното в член 1, първа алинея от решението нарушение през периода между януари 1992 г. и септември 1993 г. включително.

- 314 МНТР от своя страна не оспорва данните, съдържащи се във визираната в предходната точка таблица, според които предприятия от групата Stora са взели участие в различни официални заседания на АЕПСХ, проведени през периода между януари 1992 г. и септември 1993 г. включително. Понеже МНТР впрочем не оспорва изразените от Комисията в съображения 360—362 от решението мотиви, според които трябва да бъде прието, че то е отговорно за извършените от предприятията от групата Stora неправомерни действия, Комисията основателно е счела, че МНТР е участвало в съглашателски ценови споразумения, и оттам в установеното в член 1, първа алинея от решението нарушение през периода между януари 1992 г. и септември 1993 г. включително.
- 315 По-нататък, МНТР не оспорва своята отговорност за нарушението, считано от януари 1993 г. Като не оспорва фактите, на които се основава констатацията на нарушението за периода между януари 1993 г. и средата на 1995 г. включително — което му е струвало постигането на намаляване с 10 % на размера на наложената му глоба — (съображения 456 и 458 от решението), МНТР признава провеждането на съглашателски заседания на европейско равнище между януари 1993 г. и септември или октомври 1993 г. На съдебното заседание впрочем то заявява, че съществуването на тези европейски заседания на картела по онова време било напълно правдоподобно. То признава освен това на съдебното заседание, че било напълно достоверно, ако се приеме буквално изявлението на Mougeot, че заседанието на АЕПСХ съставлявало форума на картела към същия онзи момент. Нито МНТР, нито другите предприятия, оспорващи съглашателския характер на заседанията на АЕПСХ преди нейното реструктуриране през септември или през октомври 1993 г. обаче не са представили доказателства от естество да установят каквато и да било промяна на организацията или на структурата на АЕПСХ през януари 1993 г. МНТР впрочем не е дало алтернативно обяснение на това на Комисията за мястото и провеждането на съглашателските заседания на европейския картел преди реструктурирането на АЕПСХ през септември/октомври 1993 г.
- 316 Що се отнася до Bolloré, то не оспорва съдържащите се в таблица Б на приложение I към решението данни, според които Sorigraph е присъствало на официалното заседание на АЕПСХ на 23 януари 1992 г., а след това — на четири от седемте последващи заседания, проведени преди това на 14 септември 1993 г. Данните относно присъствието на Sorigraph на официалното заседание на АЕПСХ на 23 януари 1992 г. позволяват да се приеме, че на тази дата Sorigraph е взело участие в съглашателско ценово споразумение от европейски мащаб.

317 Макар и да не е сигурно, че всички официални заседания на АЕПСХ, проведени между януари 1992 г. и септември 1993 г., са послужили за рамка на сключването на съгласителско ценово споразумение, констатацията, според която Copigraph е взело участие в пет от осемте официални заседания, позволява да се направи извод за непрекъснатото участие на това предприятие между януари 1992 г. и септември 1993 г. в съгласителски ценови споразумения от европейски мащаб. Copigraph действително не се е разграничило публично от заседанията, на които е присъствало (вж. цитираната в точки 188 и 196 по-горе съдебна практика).

318 Накрая, що се отнася до Mougeot, не се спори, че то не е присъствало на заседанието на 23 януари 1992 г. и че първото заседание на АЕПСХ, в което е участвало, е това на 26 май 1992 г. След това Mougeot е взело участие във всички заседания на АЕПСХ до септември 1993 г., т.е. в шест от осемте заседания, предшестващи това на 14 септември 1993 г. Както и Copigraph, Mougeot не се е разграничило публично от заседанията, на които е присъствало (вж. цитираната в точки 188 и 196 по-горе съдебна практика). Дори когато е взело участие в качеството на наблюдател, Mougeot не е доказало, че е посочило на своите конкуренти, че участва в него с различна от тяхната цел (вж. в този смисъл Решение по дело Aalborg Portland и др./Комисия, точка 188 по-горе, точка 81). От нито едно представено доказателство не следва, че Mougeot е било трудно прието или изолирано в рамките на АЕПСХ. Обратно, според протокола от заседанието на АЕПСХ на 26 май 1992 г., на предходното заседание е било решено Mougeot да бъде поканено да се присъедини към АЕПСХ. Освен това на посоченото заседание председателят на АЕПСХ е поискал от представителя на Mougeot да представи своето дружество като новодошло, а не като случаен гост. Протоколите от заседанията на АЕПСХ на 10 септември и на 25 ноември 1992 г. от своя страна изброяват сред участниците представител на Mougeot, без да разграничават това предприятие от останалите. Протоколът от заседанието на 25 ноември 1992 г. подчертава, че представителят на Mougeot е уведомил участниците, че неговото дружество би трябвало да бъде в състояние да прибави своите цифрови данни към тези на асоциацията през декември — цифрови данни, които щели да покриват второто полугодие на 1992 г. Дори ако Mougeot е придобило статута на член на АЕПСХ едва от 1993 г., неговото присъствие на съгласителските заседания на АЕПСХ на същото основание като останалите членове от май 1992 г. и предоставянето на покриващи второто полугодие на 1992 г. сведения показват, при липсата на доказателства за обратното, неговото участие в картела от 26 май 1992 г.

- 319 Тези констатации за участието на засегнатите жалбоподатели в картела в европейски мащаб преди септември или октомври 1993 г. са достатъчни, за да им бъде вменено нарушението за този период.
- 320 Трябва да се установи с цел изчерпателност, че доказателствата, установяващи участието на някои от тези предприятия в заседания на национално или регионално равнище, засилват непрекъснатия характер на тяхното участие в нарушението.
- 321 По този начин Комисията установява участието на Koehler и на Torrassapapel в заседанието на 17 февруари 1992 г. Тя се основава за тази цел на датирания от същия ден вътрешна бележка на Sarri (документ № 4588), която посочва заседания на „заинтересуваните лица“. Тези данни, разгледани съвместно със съдържащите се в същата тази бележка данни относно несигурността, предизвикана от поведението на Koehler и на Sarrió на испанския пазар, позволявали на Комисията да установи, че Koehler и Sarrió са били сред „заинтересуваните лица“, присъствали на това заседание, предназначено да изследва проблемите, свързани с неспазването от тези две предприятия на горепосоченото споразумение, по което те като дистрибутор или доставчик на самокопираща хартия на испанския пазар били страни, както се вижда от бележката от 9 март 1992 г. (документи № 4703 и № 4704, посочени в точка 171 по-горе).
- 322 Тъй като Torrassapapel не оборва тези данни, съдържащи се в съображение 363 от решението, според които Sarrió е било и все още е негово 100 % дъщерно дружество, нито съдържащото се в същото това съображение твърдение на Комисията, според което то не е оспорило в хода на административното производство своята отговорност за поведението на Sarrió, Комисията основателно му е вменила отговорността за участието на Sarrió в съглашателското заседание на 17 февруари 1992 г.
- 323 Що се отнася до заседанието на 5 март 1992 г., от бележките под линия на страници 7 и 10 от приложение II към решението следва, че за да установи участието на Koehler и на Torrassapapel в това заседание, Комисията се основава на визираната в съображение 156 от решението вътрешна бележка на Sarri от

9 март 1992 г. (документи № 4703 и № 4704, посочени в точка 171 по-горе). Въпреки това, ако тази бележка позволи да се поддържа, че тези две предприятия са били страни по споразумение относно повишаване на цени с 10 ESP на килограм в началото на февруари 1992 г. на испанския пазар, тя не съдържа, напротив, никакви данни, които да показват, че те са взели участие в съглашателско заседание на 5 март 1992 г.

324 Все пак от отговора на AWA от 30 април 1999 г. на искане на Комисията за предоставяне на данни (документ № 7828, посочен в точка 163 по-горе) следва, че представители на Sarrió (Torraspapel), Koehler и Stora (MHTP) са присъствали на „неподходящите“ заседания, сред които е заседанието на 5 март 1992 г., както потвърждава AWA в своя отговор на ИН (съображение 170 от решението).

325 Комисията установява впрочем, че петимата засегнати жалбоподатели са присъствали на двете заседания относно френския пазар.

326 Визираните в точки 276—279 и 285—293 по-горе изявления на Sappi, заедно със съдържащото се в документ № 7828 твърдение на AWA, според което представители на това предприятие са участвали между 1992 г. и 1995 г. в „неподходящи“ заседания, по-конкретно в Париж, включващи представители на Sarrió, позволяват да се направи извод, че Комисията основателно е установила участието на Sarrió (Torraspapel) в двете разглеждани заседания. Изразеното от служителя на Sappi (документ № 15027, съдържащ се в приложение 1 към ИН) съмнение по въпроса дали присъствалият на тези заседания представител на Sarrió е бил отговарящото за продажбите лице на това предприятие във Франция, не е от естество да прикрие факта, че противно на възприетия от него предпазлив тон, що се отнася до присъствието на представител на Koehler на тези заседания, той не изразява резерва относно представяването на Sarrió на същите.

327 Що се отнася до Stora (МНТР), данните, съдържащи се в посоченото в точка 287 по-горе изявление, според която Feldmühle било представлявано на заседанието през пролетта на 1992 г., във връзка със съдържащото се в документ № 7828 твърдение на АWA относно участието на представители на това предприятие в „неподходящи“ заседания, по-конкретно в Париж между 1992 г. и 1995 г., заедно с представители на Stora-Feldmühle, подкрепя тезата на Комисията, според която Stora-Feldmühle е присъствало на заседанията от пролетта на 1992 г., и следователно вменяването на МНТР на отговорността за това участие.

328 В писмените си изявления МНТР подчертава, че служителят на Sappi, от когото изхождат посочените в предходната точка данни, твърди също, че Stora-Feldmühle не е присъствало на заседанието през пролетта на 1993 г. в Париж, докато Комисията твърди, че разполага с доказателства, установяващи участието на това предприятие в посоченото заседание. Тя поддържа, че при тези условия не е изключено служителят на Sappi да се е заблудил в посочването на френското заседание, на което Stora-Feldmühle е присъствало. Все пак увереният тон на твърдението на служителя на Sappi за присъствието на Stora-Feldmühle на първото от двете описани в неговите показания френски заседания лишава от всяка вероятност предложената от МНТР хипотеза.

329 Що се отнася до заседанието през пролетта на 1993 г., МНТР не оспорва участието си в нарушението от януари 1993 г. и не възразява срещу констатациите на Комисията относно заседанието през пролетта на 1993 г. в Париж и неговото участие в това заседание. При тези условия не следва да се проверява основателността на констатацията на Комисията относно участието на Stora-Feldmühle в заседанието през пролетта на 1993 г. в Париж.

330 Колкото до Mougeot и до Copigraph (дъщерно дружество на Bolloré), служителят на Sappi не прави никакъв намек за тяхното присъствие на тези две заседания. Въпреки това общото твърдение в изявлението на АWA, съдържащо се в документ № 7828 относно организирането през периода между 1992 г. и 1995 г. включително на „неподходящи“ заседания в Париж, в Цюрих и

в Женева между представители на AWA, на Sarrió, на Mougeot, на Stora-Feldmühle, на Copigraph, на Koehler и на Zanders, съставлява улика за участието на Mougeot и на Copigraph в заседанията от пролетта на 1992 г. и от пролетта на 1993 г. във Франция.

331 Разбира се, тази улика не би могла сама по себе си да установи тяхното участие в тези две заседания. Въпреки това, тъй като Mougeot и Copigraph са два от главните играчи на френския пазар на самокопираща хартия, посочването на тези две предприятия в общото твърдение на AWA, отнасящо се до провеждането на заседания между конкуренти между 1992 г. и 1995 г., по-конкретно в Париж, означава непременно, че те са били възприети, поне от лидера на европейския пазар, като участници в неправомерните деяния на френския пазар през целия този период, независимо от тяхното присъствие или отсъствие от двете горепосочени заседания. Тази улика за участие в картела на френския пазар към онзи момент е подсилена от изявленията на Mougeot, според които то „получавало от едните или от другите, най-често от AWA, телефонни обаждания, обявяващи реда и условията за ценовите повишения по пазар“, и това по същество „до средата на 1995 г.“ (документ № 11598, съображение 95 от решението и точка 41 от ИН).

332 Колкото до заседанието на 16 юли 1992 г., г-н В. Г. твърди (вж. документ № 4484, посочен в точка 180 по-горе), че на това заседание него са присъствали Sarrió (Torraspapel), AWA (г-н F. и г-н В.) и Koehler (г-н F.). Тези данни, които потвърждават съдържанието се в документ № 7828 общо твърдение на AWA относно неговото участие между 1992 г. и 1994 г. в „неподходящи“ заседания в Барселона заедно с представители, по-конкретно на Sarrió (Torraspapel) и на Koehler, установява участието на тези две предприятия в съгласителското заседание на 16 юли 1992 г. относно испанския и португалския пазар.

333 Що се отнася до Stora (МНТР), за да се установи участието на това предприятие в заседанието на 16 юли 1992 г., Комисията се основава на изявленията на AWA (документ № 7828), според които последното е участвало между 1992 г. и 1994 г. в редица заседания в Лисабон и в Барселона заедно с представители на предприятията Sarrió, Unipapel, Koehler, Ekman и Stora-Feldmühle или на някои от тези предприятия.

334 Следва да се отбележи, че в своите подробни изявления относно заседанието на 16 юли 1992 г. г-н В. Г. не споменава Stora сред участниците в него. В този контекст общото твърдение на AWA би могло да се окаже недостатъчно за установяване на участието на Stora (МНТР) в заседанието на 16 юли 1992 г.

335 Все пак следва да се отбележи, че както отбелязва Комисията в писмените си изявления по дело T-122/02, от изявленията на г-н В. Г. следва, че провеждането на заседанието на 16 юли 1992 г. очевидно е било оправдано от факта, че Sarrió и Stora-Feldmühle прилагали в Португалия много ниски цени, по-ниски от цената на хартията. Както Комисията уместно подчертава, този намек за политиката на много ниски цени, прилагана по-конкретно от Stora-Feldmühle, може да се тълкува като означаващ, че това предприятие не е спазвало дисциплината, що се отнася до цените, която е било задължено да спазва по силата на пазарно споразумение. С други думи, подобни данни, заедно със съдържащото се в документ № 7828 твърдение на AWA, могат да се разглеждат като установяващи, че макар Stora Feldmühle да не е присъствало на заседанието на 16 юли 1992 г., към онзи момент то е било страна по ценово споразумение на иберийските пазари.

336 Комисията установява участието на Stora (МНТР) и на Koehler в заседанието на 14 януари 1993 г. МНТР не оспорва участието си в нарушението от началото на януари 1993 г. При тези условия не следва да се поставят въпроси по основателността на констатацията на Комисията относно участието на това предприятие в заседанието на 14 януари 1993 г.

337 Що се отнася до участието на Koehler в това заседание, от откъса от съдържащата се в документ № 15026 декларация на Sarpi е видно, че според първия служител, чиито показания са предмет на изявлението, „[г-н D.] (Koehler)“ е присъствал на всички или на част от заседанията, проведени в Обединеното кралство на летище Heathrow или в лондонски хотел. Вторият служител, чиито показания също са предмет на горепосочената декларация, посочва от своя страна, че мислел, че „[г-н D.] (Koehler)“ бил присъствал на заседанието на 14 януари 1993 г. В документи № 15176 и № 15178, които

съответстват на друго изявление на Sarri, се съдържат горепосочените данни, както и онези, според които „освен имената на конкурентите, предоставени на Комисията през декември 1996 г., [съответният служител] е успял да идентифицира сред участниците [...] [г-н К.] от Koehler“. Накрая, AWA декларира (документ № 7828), че между 1992 г. и 1994 г. неговите представители в Обединеното кралство са участвали в „неподходящи“ заседания, включващи по-конкретно представители на Koehler.

338 Предвид тази съвкупност от данни, Комисията основателно е установила, че Koehler е било представлявано на заседанието на 14 януари 1993 г.

339 Колкото до участието на Copigraph, на Koehler, на Stora-Feldmühle и на Tograsapel в заседанието на 30 септември 1993 г., от бележките под линия на страници 40, 42, 44 и 45 от приложение II към решението следва, че Комисията основава констатациите си на документи № 5 и № 7828. Споменаването, което съдържат „бележките за преписката“ (notes for file) на Sarri за това заседание, свързано с „декларирани“ продажби, както и данните, които следват от същите тези бележки, отнасящи се до предоставянето на точни квоти за продажби за четвъртото тримесечие на 1993 г. (вж. точка 172 по-горе), съставляват силни улики за присъствието на разглежданото заседание на различните цитирани в точка 1 от тези бележки предприятия, а именно Copigraph, Stora-Feldmühle, Koehler и Sarrió.

340 Освен това, колкото до Sarrió, до Koehler и до Stora-Feldmühle, тези силни улики са подкрепени с общото твърдение в съдържащото се в документ № 7828 изявление на AWA, според което отговорници от AWA в Испания са присъствали между 1992 г. и 1994 г. на редица „неподходящи“ заседания, по-конкретно в Барселона, на които AWA мисли, че са присъствали и представители на Sarrió, на Koehler и на неговия представител Ekman, и на Stora-Feldmühle.

- 341 Кolkото до Koehler, следва да се отбележи още и че по смисъла на бележката под линия на страница 186 от решението Комисията разполага с разписка за разходи, със самолетен билет и с разписка за нощувка в хотел на г-н F. (Koehler), които доказват, че това лице се е намирало в Барселона на 30 септември 1993 г. По искане на Първоинстанционния съд Комисията е представила тези документи по дело T-125/02.
- 342 Впрочем дори да се предположи, че някои от засегнатите жалбоподатели в действителност не са присъствали на заседанието на 30 септември 1993 г., данните, според които са им били предоставени квоти за продажби за последното тримесечие на 1993 г. в светлината на декларираните им продажби за 1992 г. и 1993 г., доказват, че на тази дата те са били част от картела за испанския пазар, в рамките на който са се вписвали антиконкурентните действия, удостоверени от „бележките по преписката“ на Sappi.
- 343 Накрая, както основателно отбелязва Koehler в писмените си изявления, от приложение II към решението е видно, че за да приеме участието на това предприятие в горепосоченото заседание, Комисията се основава на констатацията за присъствието на Ekman на това заседание. Тази констатация на Комисията изглежда се основава на прочита на откъса от изявлението на AWA, съдържащо се в документ № 7828, според който сред участниците в испанските заседания, на които AWA е присъствало между 1992 г. и 1994 г., било „Ekman (представител на Koehler)“.
- 344 В своите писмени изявления Koehler поддържа, че Ekman било независим дистрибутор, така че не било допустимо да се приеме, че Ekman и то образуват една икономическа единица и поради това да му се вмени поведението на Ekman. От посоченото в предходната точка изявление на AWA обаче е видно, че Ekman е било възприет от другите участници като участващ в заседанието представител на Koehler, а не като независим дистрибутор. По-нататък, „бележките по преписката“ на Sappi относно заседанието на 30 септември 1993 г. (документ № 5, посочен в точка 172 по-горе) посочват „декларирани продажби“ на „Koehler“. Това доказва, че Ekman е било придружено на това заседание от служител на Koehler, както изглежда показва горепосоченото изявление на AWA, заедно с писмените документи, удостоверяващи присъствието на г-н F. (Koehler) в Барселона на 30 септември 1993 г., или че Ekman е

присъствало на заседанието като представител на Koehler, действащ според указанията му, както удостоверява възприятието, което е имало AWA за качеството, в което Екман е взело участие в това заседание. Във всички случаи Комисията основателно е установила участието на Koehler в заседанието на 30 септември 1993 г.

- 345 В заключение, Комисията е установила в достатъчна степен участието на Bolloré (с посредничеството на Copigraph), на Koehler, на Mougeot и на Torraspapel в нарушението преди септември или октомври 1993 г., както и това на МНТР преди януари 1993 г.

б) По участието на Mougeot в нарушението след 1 юли 1995 г.

- 346 В рамките на правното основание, изведено от явна грешка в преценката, Mougeot поддържа, че не е установено то да е участвало в картела след 1 юли 1995 г. То отрича участието си в неофициалното заседание на АЕПСХ от 2 февруари 1995 г., посочено в съображение 273 от решението. Освен това изтъква, че посочените от Комисията доказателства не доказват неговото присъединяване към споразумението за ценово повишаване, за което се твърди, че е сключено на това заседание. То добавя, че твърдението на Комисията в съображение 273 от решението относно неговото присъединяване към ценови повишения на италианския пазар през септември 1995 г. не се подкрепя с никакво посочено в решението доказателство.

- 347 Комисията установява, че Mougeot е участвало в нарушението до септември 1995 г. От съображения 126, 237, 250, 251 и 273 от решението следва, че тази констатация почива, от една страна, върху разглеждането на общото заседание на картела на 2 февруари 1995 г. на нуждите на Mougeot, изразени в обем, а от друга страна, върху неговото присъединяване към сключените на това заседание споразумения.

- 348 Следва да се установи, на първо място, относно провеждането и съглашателския предмет на това заседание, че Комисията е представила протокола от него (документ № 7, приложен към ИН и точки 144—146 от него). От това следва, че на 2 февруари 1995 г. във Франкфурт се е провело общо заседание на картела, по време на което е била договорена поредица от ценови повишения за различни пазари на ЕИП (Франция, Германия, Австрия, Испания, Португалия, Обединеното кралство, Италия, Финландия, Дания, Норвегия, Швеция, Гърция, Белгия, Нидерландия и Исландия), що се отнася до рулата и листовите, както и датите на влизане в действие на различните ценови повишения. Тези дати били между 1 февруари 1995 г. (повишения с 10 % на цената на рулата и с 5 % на цената на листовите на испанския пазар) и 1 септември 1995 г. (повишения с 8 % на цената рулата и с 5 % на цената листовите на пазара на Обединеното кралство; повишаване с 10 % на цената рулата и листовите на италианския пазар) включително.
- 349 Що се отнася до участието на Mougeot в това заседание, на второ място, се установява, че списъкът на участниците в него, както е посочен в протокола и възпроизведен частично в съображение 124 от решението, включва г-н Р. В. (Mougeot). Това лице е цитирано като участник в посоченото заседание и от Sarpi в изявленията му от 18 май 1999 г. (документ № 15200 в неупотребения му вариант, посочен в точка 162 по-горе).
- 350 Все пак Mougeot е представило бордната карта на г-н Р. В. от 15,30 ч., която според него удостоверява, че неговият представител е напуснал Франкфурт незабавно след официалното заседание на АЕПСХ, което се е провело там същия ден.
- 351 Следва да се отбележи в това отношение, че от съображение 123 от решението произтича, че както отбелязва Комисията, това не изключва представителят на Mougeot да е участвал в началото на заседанието, което се провеждало в 14 часа на летището.
- 352 Въпреки това, дори и Mougeot да не е присъствало на това общо заседание на картела от 2 февруари 1995 г., многобройни доказателства, взети в тяхната съвкупност, установяват, че то е било свързано с приетите решения и се е придържало към тях.

- 353 На първо място, дори ако споменаването на представителя на Mougeot в списъка на участниците в това заседание трябваше да се счита за грешка, то все пак удостоверявало, че Mougeot е било възприето като присъствало на него или съставляващо част от ограничената група участници в картела.
- 354 На второ място, оказва се, че по време на това заседание са били обсъждани нуждите на Mougeot, изразени в обем, както установява протоколът от него. По смисъла на последния действително „Mougeot има нужда от пазарен дял“ и „AWA ще предложи да му предостави определен тонаж“. Разглеждането на общото заседание на нуждите на Mougeot и предложеното решение водят до убеждението, че Mougeot все още е участвало в картела. Те не правят вероятна тезата за единствено двустранно обсъждане между Mougeot и AWA.
- 355 На трето място, както Първоинстанционният съд вече е отбелязал в точка 331 по-горе, самото Mougeot декларира (документ № 11598), че е „получавало от едните и от другите, най-често от AWA, телефонни обаждания, обявяващи реда и условията на ценови повишения по пазар [...] до средата на 1995 г.“ Следователно това бил случайт през февруари 1995 г.
- 356 На четвърто място, във факс от 2 февруари 1995 г. (документ № 1378, съображение 237 от решението), изпратен на следващия ден на британски дистрибутор, J & H Rare, Mougeot посочва, че „[т]ъй като ще има повишаване с 8 % на пазара [на Обединеното кралство] на 6 март, Ви предлагаме нашата най-добра оферта“. Тези данни, разгледани във връзка с данните в протокола от заседанието на 2 февруари 1995 г. относно споразумение за повишаване с 8 % на цената на рулата на пазара на Обединеното кралство, считано от 1 март 1995 г., водят до извода, че това предприятие непременно е било уведомено в самия ден на заседанието за одобряването по време на същото на споразумение за повишаване с 8 % на цената на рулата на пазара на Обединеното кралство, считано от началото на март 1995 г., и незабавно е отразило това повишаване върху цените, предложени на дистрибутора — адресат на горепосочения факс.

- 357 Както Комисията основателно поддържа в писмените си изявления, следва да се отхвърли доводът на Mougeot, според който този факс отразява не прилагането на споразумение за ценово повишаване, а едностранно решение, взето от Mougeot преди заседанието на 2 февруари 1995 г.
- 358 Разбира се, в началото на споменатия факс се посочва, че: „[к]акто ви казах миналата седмица, трябва да повишим цените си поради повишаване [на цената] на хартиената каша през януари“. Все пак, както Комисията правилно отбелязва, от този откъс от факса следва, че обявлението, направено от Mougeot на J & H Paper през седмицата, предхождаща изпращането на този факс, се е отнасяло единствено до необходимостта от ценово повишаване. Фактът, че Mougeot е оповестило точния размер на това повишаване (8 %) едва на 3 февруари 1995 г., дава повод да се приеме, че Mougeot, първо, е смятало да предупреди J & H Paper за предстоящото повишаване на цената на хартията и, второ, му е посочило споменатия размер въз основа на сведенията, получени относно договореното на общото заседание на картела от 2 февруари 1995 г. повишаване на цената за пазара на Обединеното кралство, считано от 1 март 1995 г. Освен това в разглеждания факс се говори за повишаване на цените с 8 %, приложено от 6 март 1995 г. на „британския пазар“, а не само от предприятието Mougeot, което потвърждава съглашателския произход на това решение за ценово повишаване.
- 359 На шесто място и накрая, се трябва да се установи, че Mougeot по никакъв начин не се е разграничило от картела и следователно от решенията, приети по време на общото заседание на картела на 2 февруари 1995 г. Обратно, Mougeot не отрича да е участвало в картела до юли 1995 г. То признава присъствието си на заседание през пролетта на 1995 г., което имало за предмет да определи цените за юли.
- 360 От съвкупността от тези доказателства следва, че Комисията основателно е приела, че Mougeot се е присъединило към сключените на общото заседание на 2 февруари 1995 г. споразумения, включително към решението за повишаване на цените в Обединеното кралство и в Италия. Следва да се добави, че обстоятелството дали Mougeot е прилагало тези ценови повишения не би могло да има въздействие върху вменяването на нарушението. Обстоятелството, че дадено предприятие не прилага резултатите от заседание с антиконкурентен предмет, действително не е от естество да изключи неговата

отговорност за факта на участието му в картел, освен ако то се е разграничило публично от неговото съдържание (Решение на Съда от 16 ноември 2000 г. по дело *Sarrío/Комисия*, C-291/98 P, *Recueil*, стр. I-9991, точка 50 и Решение на Съда от 16 ноември 2000 г. по дело *Aalborg Portland и др./Комисия*, точка 188 по-горе, точка 85).

361 Следователно в съответствие с посочената в точка 186 по-горе постоянна съдебна практика, според която член 81 ЕО е приложим и спрямо споразуменията, чието действие продължава след формалното им преустановяване, Комисията правилно е установила, че Mougeot е участвало в картела до септември 1995 г. — дата на последното ценово повишаване, предвидено на заседанието на 2 февруари 1995 г.

362 В резултат на това следва да се отхвърли правното основание на Mougeot, изведено от неучастието му в картела след 1 юли 1995 г.

2. По правното основание, изтъкнато от Divipa

363 В рамките на правни основания, изведени от погрешно прилагане на член 81 ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП, както и от грешка в преценката, Divipa поддържа, че Комисията погрешно му е наложила глоба на основата на период между март 1992 г. и януари 1995 г. включително. То твърди, че не е взело участие в никое от заседанията, в които Комисията го упреква, че е участвало между март 1992 г. и октомври 1994 г. То добавя, че цените, които е прилагало през януари 1995 г., не съвпадат с договорените по време на заседанието на 19 октомври 1994 г. и следователно е недопустимо да се счита, че се е присъединило към картела след това заседание.

364 В това отношение от точка 185 по-горе следва, че констатациите на Комисията, свързани с твърдяно съглашателско заседание на 23 септември 1994 г. относно испанския пазар и с участието на Divipa в това заседание, не са установени. Напротив, след направеното в точки 170—195 по-горе разглеждане трябва да се приемат за установени констатациите на Комисията, свързани с участието на Divipa в съглашателските заседания относно испанския пазар на 30 септември и 19 октомври 1993 г., както и на 3 май, 29 юни и 19 октомври 1994 г.

365 Дори участието на Divipa в съглашателското заседание на 5 март 1992 г. да не е пряко установено, от една съвкупност от съвпадащи улики (вж. по-конкретно точки 170—195 и 205—215 по-горе) следва, че Divipa е било член на картела от март 1992 г., така че Комисията с основание е приела, Divipa е участвало в нарушението от тази дата.

366 Колкото до края на периода на участие на Divipa в нарушението, от точки 162 и 177 по-горе следва, че Комисията правилно е установила, че Divipa е участвало на 19 октомври 1994 г. в заседание относно испанския пазар, по време на което са били определени цените, приложими от 3 януари 1995 г. При тези условия, дори ако твърденията на Divipa, според които прилаганите от него през януари 1995 г. цени не съвпадали с договорените на горепосоченото заседание, се тълкуват в негова полза, подобни твърдения са от естество да докажат най-много че през януари 1995 г. Divipa не се е съобразило със сключеното на 19 октомври 1994 г. споразумение, което, заедно с липсата на доказателство за участието на Divipa в съглашателско споразумение след месец януари 1995 г., води до извода, че участието на Divipa в нарушението, както установява Комисията в решението, е преустановено през януари 1995 г. Напротив, те не изключват констатацията, според която по време на заседанието на 19 октомври 1994 г. Divipa е участвало в споразумение за определяне на цени и е договорило с останалите участници да прилага същото от 3 януари 1995 г., което отразява неговото членство в картела до тази дата. Комисията следователно е била в правото си да установи, че Divipa е участвало в нарушението до януари 1995 г.

367 Следва да се приеме, че участието на Divipa в съглашателски заседания относно испанския пазар отразява членството му в общия европейски картел (вж. точки 205—215 по-горе) и следователно неговото участие в установеното в член 1, първа алинея от решението нарушение.

3. По правното основание, изтъкнато от Ziciñaga

368 В рамките на правно основание, изведено от грешки в преценката, Ziciñaga поддържа, че твърденията на Комисията засягат единствено претендираното му участие в заседания, организирани между октомври 1993 г. и октомври 1994 г. То добавя, че никое доказателство не установява неговото участие в заседанието на октомври 1993 г., така че участието му в нарушението е продължило най-много пет месеца.

369 В това отношение от констатациите на Първоинстанционния съд в точки 161—201 по-горе следва, че Комисията правилно е установила, че Ziciñaga е участвало в съглашателски заседания относно испанския пазар, проведени на 19 октомври 1993 г., 3 май, 29 юни и 19 октомври 1994 г. Следва да се приеме, че участието на Ziciñaga в различните заседания отразява неговото участие в установеното в член 1, първа алинея от решението нарушение.

370 Колкото до заседанието на 19 октомври 1994 г., в точка 193 по-горе е отбелязано, че по време на него Ziciñaga е участвало в споразумение за определяне на цените и е договорило с останалите участници да прилага това споразумение от 3 януари 1995 г., което отразява неговото членство в картела до тази дата съгласно цитираната в точка 188 по-горе съдебна практика.

- 371 С оглед на изложеното следва да се приеме, че Комисията основателно е установила в член 1, втора алинея от решението, че Zicuñaga е участвало в нарушението за период между октомври 1993 г. и януари 1995 г. включително. Разглежданото правно основание трябва в резултат на това да се отхвърли.

II — По правните основания, целящи отмяната или намаляването на размера на глобите, определени в член 3, първа алинея от решението

- 372 Всички жалбоподатели представят искания, целящи намаляването на размера на наложената глоба. AWA от своя страна предявява като главно искане отмяна на наложената му глоба. Техните доводи се подразделят по същество на осем правни основания или поредици от правни основания.

A — По правното основание, изведено от нарушение на правото на защита и на принципа на защита на оправданите правни очаквания поради непълния и неточен характер на ИН относно глобите

1. Доводи на страните

- 373 Това правно основание се подразделя на три части. На първо място, AWA поддържа, че Комисията е определила наложената му глоба на основата на поредица от обстоятелства, които не са били посочени в ИН и по които следователно то не е имало възможност да вземе становище по време на административното производство. На второ място, то упреква Комисията, че му е наложила глоба, надвишаваща глобите, налагани в предходната ѝ практика. На трето място, то поддържа, че Комисията е определила глобата в нарушение на Насоките и без да обяви в ИН своето намерение да се отклони от тях.

374 Комисията преценява, че ИН е позволило на AWA да узнае счетените за релевантни за определянето на наложената му глоба обстоятелства. Тя твърди впрочем, че напълно се е съобразила с Насоките. Накрая, фактът, че Комисията била прилагала в миналото глоби на определено ниво към определен вид нарушения, не би могло да я лиши от възможността да вдигне това ниво в предвидените от Регламент № 17 рамки.

2. Съображения на Първоинстанционния съд

375 Към това правно основание следва да се подходи, като най-напред се разгледат втората и третата част, в които AWA поддържа, че Комисията, като се е отклонила от предходната си практика и от Насоките, е нахърнила неговото право на изслушване, както и неговите оправдани правни очаквания.

а) По нарушението на правото на изслушване и незачитането на оправданите правни очаквания, доколкото Комисията се е отклонила от предходната си практика

376 Колкото до предходната практика, следва да се припомни, че според утвърдената съдебна практика фактът, че Комисията е прилагала в миналото глоби на определено ниво към определен вид нарушения, не би могъл да я лиши от възможността да вдигне нивото в предвидените от Регламент № 17 рамки, ако е необходимо за гарантиране на провеждането на общностната политика на конкуренция (Решение по дело *Musique diffusion française* и др./Комисия, точка 86 по-горе, точка 109, Решение на Първоинстанционния съд от 10 март 1992 г. по дело *Solvay*/Комисия, точка 196 по-горе, точка 309 и Решение на Първоинстанционния съд от 14 май 1998 г. по дело *Europa Carton*/Комисия, T-304/94, *Recueil*, стр. II-869, точка 89). Ефективното прилагане на общностните правила на конкуренцията изисква действително Комисията да може във всеки момент да адаптира нивото на глобите към нуждите на тази политика (Решение по дело *Musique diffusion française* и

др./Комисия, точка 86 по-горе, точка 109 и Решение по дело LR AF 1998/Комисия, точка 45 по-горе, точка 237).

377 Освен това според постоянната съдебна практика икономическите оператори нямат основание да възлагат своите оправдани правни очаквания на запазването на съществуващо положение, което може да се промени в рамките на правото на преценка на общностните институции (Решение на Съда от 15 юли 1982 г. по дело Edeka, 245/81, Recueil, стр. 2745, точка 27 и Решение на Съда от 14 февруари 1990 г. по дело Delacre и др./Комисия, C-350/88, Recueil, стр. I-395, точка 33). В резултат на това предприятията, участващи в административно производство, което може да доведе до налагането на глоба, не могат да придобиват оправдани правни очаквания, че Комисията няма да надхвърли прилаганото по-рано ниво на глобите (Решение на Първоинстанционния съд от 12 юли 2001 г. по дело Tate & Lyle и др./Комисия, T-202/98, T-204/98 и T-207/98, Recueil, стр. II-2035, точка 146 и Решение по дело LR AF 1998/Комисия, точка 45 по-горе, точка 243).

378 Вследствие на това AWA не би могло да извежда довод от обстоятелството, че Комисията била надвишила нивото на глобата, прилагано в предходната ѝ практика. Впрочем AWA изглежда признава в репликата си, че предходната практика на Комисията не е могла да създаде у него оправдани очаквания.

б) По нарушението на правото на изслушване и на принципа на защита на оправданите правни очаквания, доколкото Комисията се е отклонила от Насоките

379 AWA поддържа, че Комисията се е отклонила от насоките, без да обяви намерението си да направи това, и по този начин е накърнила оправданите правни очаквания, които то е възлагало на тези разпоредби. Комисията се била отклонила от Насоките, най-напред като е пренебрегнала факта, че разглежданото нарушение не е имало никакво действие, или е имало най-много ограничено действие. По-нататък, нейната преценка на тежестта на нарушението я била довела до определяне на началния размер на глобата на 70 милиона евро, т.е. размер, 3,5 пъти по-голям от посочената в Насоките

отправна точка за „много тежките нарушения“, а именно 20 милиона евро. Накрая, AWA твърди, че Комисията е трябвало да обяви своето намерение да наложи глоба, чийто размер преди направеното в съответствие с Известието относно съдействието намаляване е бил 2,5 пъти по-голям от максималната глоба, налагана досега от Комисията на предприятие.

380 Следва да се припомни, че насоките са били публикувани през януари 1998 г., т.е. след нарушението, но преди изпращането на ИН на 26 юли 2000 г.

381 Според AWA Комисията била свободна да се отклони от Насоките и да налага по-високи глоби, ако е изменила Насоките или ако най-малкото е обявила подобно намерение в ИН, което тя не е направила.

382 Все пак трябва да се установи, че AWA не е доказало как при определянето на глобата Комисията се е отклонила от насоките. Действително при развиването на своето правно основание AWA прави погрешен прочит както на Насоките, така и на решението.

383 На първо място, що се отнася до въздействието на нарушението, Комисията обяснява в съображения 382—409 от решението начина, по който при преценката на тежестта на нарушението е взела предвид конкретното му въздействие върху пазара, както и действителното въздействие на неправомерното поведение на всеки участник върху конкуренцията. Комисията изтъква тезата за много ограниченото действително въздействие на картела върху пазара, която е била развита от някои предприятия, сред които AWA, в хода на административното производство. По-нататък Комисията обяснява защо е трябвало подобна теза да бъде отхвърлена. В своето решение Комисията следователно преценява, че нарушението действително е имало въздействие, и определя съответстващата глоба на тази основа. Следователно

AWA не може да поддържа, че Комисията не е взела предвид въздействието на нарушението. Това вземане предвид предполага, че не може Комисията също да бъде упреквана, че не е обявила намерението си да не вземе предвид несъществуващото или ограничено въздействие на нарушението.

384 Ако се предположи, че AWA оспорва в действителност направената от Комисията преценка на въздействието на нарушението върху пазара, в това отношение неговата критика се смесва с тази в основата на правното му основание, свързано с тежестта на нарушението, и ще бъде разгледана в тази рамка.

385 Освен това трябва да се установи, че Комисията е обявила намерението си да отчете въздействието на нарушението. Действително тя е посочила в ИН, че ще вземе предвид при преценката си за тежестта на нарушението неговото „действително въздействие върху пазара“ (точка 262).

386 На второ място, доколкото AWA твърди, че Комисията е надхвърлила посочения в насоките начален размер, следва да се припомни, че те предвиждат за „много тежките нарушения“, като „хоризонтални ограничения от вида „ценови картели“ и квоти за подялба на пазарите“, „предвидими размери“, които могат да достигнат „над 20 милиона екю“. Предвид останената на Комисията възможност за избор на начален размер, надхвърлящ 20 милиона евро, не би могло да се твърди, че Комисията се е отклонила по тази точка от насоките.

387 Следва да се добави, че при определянето на приетия за AWA начален размер от 70 милиона евро Комисията се основава на специфичната тежест на предприятието и на действителното въздействие на неговото неправомерно поведение върху конкуренцията, както са отразени в оборота на жалбоподателя, свързан със засегнатия продукт в ЕИП. Следва обаче да се припомни в това отношение, че Комисията обявява в точка 266 от ИН, че щяла да вземе

предвид важността на всяко участващо предприятие на съответния пазар, както и въздействието на неговото осъдително поведение върху конкуренцията.

388 На трето място, що се отнася до нивото на глобата, прието преди направеното намаляване в съответствие с Известието относно съдействието, AWA не доказва защо Насоките не биха допуснали налагането на глоба на подобно ниво. По-нататък, следва да се припомни посочената в точка 377 по-горе съдебна практика, според която AWA не е можело да изведе никакво оправдано правно очакване относно факта, че Комисията нямало да надхвърли практикуваното по-рано ниво на глобите.

389 AWA посочва и по-общ довод, според който Комисията трябвало да обяви намерението си да прилага своята „нова политика в областта на глобите.“

390 Трудно е да се долови с какво използваният в решението метод на изчисление е нов спрямо предходната практика, ако не чрез прилагането на Насоките, които сами по себе си отразяват метод на изчисление, представляващ изменение по отношение на предходната практика в областта на определяне на размера на глобите. Следва да се подчертае, че за разлика от жалбоподателите по делата, довели до постановяване на решенията, известни като „Conduites précalorifugées“ (по-конкретно Решение по дело Sigma Technologie/-Комисия, точка 209 по-горе), AWA не поставя под въпрос промените, които Насоките са внесли по отношение на предходната практика. То изглежда се противопоставя единствено на прилагането в неговия случай на метод на изчисление на глобите, който противоречи по негово мнение както на административната практика, така и на Насоките на Комисията.

391 Според съдебната практика Комисията, щом като е посочила фактическите и правните обстоятелства, върху които ще основе своето изчисление на размера

на глобите, не била задължена да уточнява начина, по който щяла да си служи с всяко от тези обстоятелства за определянето на нивото на глобата (Решение на Съда по дело *Musique diffusion française* и др./Комисия, точка 86 по-горе, точка 21 и Решение на Съда от 9 ноември 1983 г. по дело *Michelin/Комисия*, 322/81, *Recueil*, стр. 3461, точка 19).

392 Дори ако следваният от Комисията по това дело метод трябваше да се счита за новаторски спрямо съществуващата административна практика, Комисията все пак не е била длъжна в хода на административното производство да уведомява засегнатите предприятия за своето намерение да прилага нов метод на определяне на размера на глобите (Решение по дело LR AF 1998/Комисия, точка 45 по-горе, точка 207).

393 По-нататък следва да се припомни, че като се има предвид свободата на преценка на Комисията при налагането на глобите, жалбоподателят не е можел да придобие оправдано правно очакване, че Комисията е нямало да надхвърли практикуваното по-рано ниво на глобите (Решение по дело LR AF 1998/Комисия, точка 45 по-горе, точка 243).

394 Накрая следва да се отбележи и че позоваването в този контекст от AWA на Решение на Първоинстанционния съд от 14 май 1998 г. по дело *Sarrió/Комисия* (T-334/94, *Recueil*, стр. II-1439), като изтъква липсата на оповестяване в ИН на радикално нова и по-строга политика на определяне на глобите, е лишено от всяка релевантност, като се има предвид, че това решение се отнася не до съдържанието на известието за нарушенията, а до мотивирането на решението.

395 В резултат на това не може да се установи никакво нарушение на правото на изслушване или на принципа на защита на оправданите правни очаквания, що се отнася до начина, по който Комисията е приложила Насоките.

в) По нарушението на правото на изслушване, доколкото Комисията била определила глобата, като се основала на непосочени в ИН обстоятелства

396 Остава да се разгледат още доводите, според които Комисията е определила наложената на AWA глоба въз основа на поредица от обстоятелства, които не са били посочени в ИН и по които следователно AWA не е имало възможност да вземе становище в хода на административното производство. AWA упреква Комисията, че не е обявила своето намерение да увеличи началния размер на глобата с възпираща цел и че не е уточнила как е щяла да вземе предвид възпирането, по-конкретно с оглед на ръста на AWA. Комисията не била обявила и как би взела предвид лидерството на участващите предприятия.

397 Следва да се припомни в това отношение, че според постоянната съдебна практика, когато Комисията посочва изрично в известието за нарушенията, че ще разгледа дали следва да се налагат глоби на засегнатите предприятия, и обявява основните фактически и правни обстоятелства, които могат да доведат до налагането на глоба, като например тежестта и продължителността на предполагаемото нарушение и факта дали то е извършено умишлено или по непредпазливост, тя изпълнява своето задължение да зачете правото на изслушване на предприятията. Така тя предоставя необходимите данни за защита не само срещу установяване на нарушението, но и срещу обстоятелството, че се налага глоба (Решение по дело *Musique diffusion française* и др./Комисия, точка 86 по-горе, точка 21 и Решение по дело *LR AF 1998*/Комисия, точка 45 по-горе, точка 199).

398 От това следва, че що се отнася до определянето на размера на глобите, правото на защита на засегнатите предприятия пред Комисията е гарантирано чрез възможността да се изразяват становища относно продължителността, тежестта и антиконкурентния характер на фактите, в които се упрекуват. Впрочем предприятията се ползват от допълнителна гаранция, що се отнася до определянето на размера на глобите, доколкото Първоинстанционният съд е компетентен да упражни пълен съдебен контрол и може по-конкретно да

отмени или намали размера на глобата на основание на член 17 от Регламент № 17 (Решение по дело Tetra Pak/Комисия, точка 86 по-горе, точка 235 и Решение по дело LR AF 1998/Комисия, точка 45 по-горе, точка 200).

399 В дадения случай следва да се разгледат двете точки, по които според АВА Комисията била нарушила неговото право на изслушване.

400 Колкото до главната роля на АВА в картела, трябва да се установи, че в ИН наистина е посочено, че подобно обстоятелство щяло да бъде взето предвид. Действително Комисията уточнява в точка 198 от ИН „ролята на организатор на картела, приета от АВА“, докато в посветената на глобата част от ИН тя отбелязва, че индивидуалната глоба, която следва да се наложи на всяко от участващите предприятия, щяла да отрази по-конкретно ролята на всеки един в съглашателските споразумения „описани по-горе“. Освен това от решението следва, че в хода на административното производство АВА е оспорило, че е играло главна роля в картела, което доказва, че е възприело отправеното му по този въпрос в ИН твърдение за нарушение и че се е произнесло по тази точка.

401 Колкото до аспекта на възпиране, Комисията обявява изрично в точка 264 от ИН своето намерение „да определи глобите на достатъчно ниво, за да им придаде възпиращ ефект“. Впрочем съгласно съдебната практика Комисията посочва в точки 262—266 от ИН основните фактически и правни обстоятелства, на които щяла да основе определянето на размера на глобата, която да бъде наложена на жалбоподателя, по такъв начин, че в това отношение правото на изслушване на последния да е надлежно спазено.

402 В подобен контекст АВА не би могло разумно да поддържа, че Комисията е трябвало да обяви по по-подробен начин факторите, които щяла да вземе предвид, за да гарантира на глобата достатъчно възпиращ ефект. Действително, както Комисията е могла да определи размера на глобата

едва след изслушване на предприятията и приключване на административното производство, за него е било невъзможно в хода на административното производство да предвиди размерите на глобите, които са щели да бъдат наложени на засегнатите предприятия, и дори да оцени възпиращия ефект на тези размери и да вземе становище по евентуалната необходимост от адаптиране, с цел да се гарантира на глобите подобен ефект.

403 В това отношение следва да се припомни съдебната практика, според която Комисията, когато посочва фактическите и правните обстоятелства, върху които ще основе своето изчисление на размера на глобите, не е задължена да уточнява начина, по който ще използва всяко от тези обстоятелства при определянето на нивото на глобата. Действително, да се предоставят данни относно нивото на предвидените глоби, докато предприятията не са били поставени в състояние да изразят становищата си по приетите срещу тях твърдения за нарушения, би означавало да се предопредели по неподходящ начин решението на Комисията (Решение по дело *Musique diffusion française* и др./Комисия, точка 86 по-горе, точка 21 и Решение по дело *Michelin*/Комисия, точка 391 по-горе, точка 19).

404 Поради всички тези причини правното основание, изведено от АВА от нарушение на правото на защита и на принципа на защита на оправданите правни очаквания, трябва да се отхвърли в неговата цялост.

Б – По правното основание, изведено от нарушение на принципа на недопускане на обратно действие

1. Доводи на страните

405 Твърдението, според което Комисията била приложила в настоящия случай нова политика в областта на глобите, съставлява също базата на правното основание, което АВА извежда от нарушение на принципа на недопускане на обратно действие. Нарушението на този принцип произтича от факта, че

наложената на AWA глоба била много по-висока от глобите, които били налагани към момента на нарушението. Според AWA Комисията не можела да прилага нова политика в областта на глобите, без да е предупредила предприятията за подобна промяна в политиката си.

406 Комисията твърди, че се е съобразила напълно с Насоките, така че не би могла да бъде упреквана по това дело, че е приложила с обратен ефект нова политика в областта на глобите.

2. Съображения на Първоинстанционния съд

407 Следва да се припомни, че предприятията, участващи в административна процедура, която може да доведе до налагане на глоба, не биха могли да възлагат оправдано правно очакване на това, че Комисията няма да надхвърли прилаганото по-рано ниво на глобите, нито че ще бъде приложен даден метод на определяне на последните. Поради това посочените предприятия трябва във всеки момент да имат предвид възможността Комисията да реши да вдигне нивото на размера на глобите спрямо прилаганото в миналото. Това важи не само когато Комисията пристъпва към повишаване на нивото на размера на глобите, като налага глоби с индивидуални решения, но и когато това повишаване се извършва с прилагането в дадените случаи на общоприложими правила за поведение, като например Насоките.

408 От това трябва да се направи изводът, че Насоките, и в частност новият метод на определяне на глобите, който съдържат, ако се предположи, че той е имал отегчаващо действие спрямо нивото на наложените глоби, са били разумно предвидими за предприятия като жалбоподателите към момента на извършване на разглежданите нарушения.

- 409 Поради това, като е приложила насоките в спорното решение към извършените преди тяхното приемане нарушения, Комисията не е нарушила принципа на недопускане на обратно действие (Решение на Съда от 28 юни 2005 г. по дело *Dansk Rørindustri* и др./Комисия, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P—C-208/02 P и C-213/02 P, *Recueil*, стр. I-5425, точки 228—232).
- 410 Доколкото AWA поддържа всъщност, че Комисията е нарушила принципа на недопускане на обратно действие не защото е приложила Насоките, а защото се е отклонила от тях при налагането на глобата на жалбоподателя, следва да се препрати към точки 379—395, от които следва, че това правно основание трябва да се отхвърли.
- 411 Накрая, доколкото изведеното от нарушение на принципа на недопускане на обратно действие правно основание трябва да се разбира като отричащо и обстоятелството, че тя се е отклонила от своята предходна практика, следва в това отношение да се препрати към точки 376—378 по-горе, в които Първоинстанционният съд е решил да отхвърли това правно основание.
- 412 Поради всички тези причини правното основание, изведено от нарушението на принципа на недопускане на обратно действие, следва да се отхвърли.

В — По правните основания, изведени от липса на достатъчно доказателства, от нарушението на принципите на презумпцията за невиновност, на пропорционалност и на равно третиране, както и от грешки в преценката, що се отнася до констатациите на Комисията, свързани с участието на определени предприятия в европейския картел

- 413 *Diviņa* и *Zīsiņaga* искат намаляване на размера на наложената им глоба, като твърдят, че Комисията се е основала на обстоятелството, че те са участвали в

европейския картел, докато в действителност те са участвали само в картел на национално равнище. Тези предприятия подчертават в това отношение доводите, които са развили и като правно основание по същество в рамките на исканията си за отмяна на решението. На същото правно основание Divipa упреква Комисията и че при определянето на наложената му глоба не е взела предвид обстоятелството, че то не е участвало в незаконно споразумение и не е участвало пряко във вземането на решения за цените.

414 Що се отнася до участието в европейския картел, следва да се препрати към точки 205—215 по-горе, от които следва, че нито Divipa, нито Zicuñaga е можело да не знаят, че тяхното участие в картела на национално равнище се е вписвало в по-широката рамка на един европейски картел. Те не биха могли следователно да искат намаляване на размера на глобата си на това основание.

415 Колкото до участието на Divipa в картела, от точки 155—204 по-горе следва, че Комисията е доказала в достатъчна степен, що се отнася до испанския пазар, участието на Divipa в картела за периода между март 1992 г. и януари 1995 г. включително, което следва по-конкретно от неговото участие в поредица от заседания, по време на които действащите на испанския пазар предприятия са се споразумели за ценови повишения, както и — на заседанието на 30 септември 1993 г. — за предоставяне на квоти за продажби. Divipa не би могло следователно да иска намаляване на размера на наложената му глоба за неучастие в незаконно споразумение.

416 Относно довода на Divipa, според който то не било участвало пряко във вземането на решения за цените, следва да се подчертае, че Divipa не доказва, че се е разграничило публично от съдържанието на заседанията, на които е присъствало. Предприятието следователно е дало повод на другите участници да мислят, че то се е съгласило с резултата от заседанията и ще се съобразява с него (Решение по дело Aalborg Portland и др./Комисия, точка 188 по-горе, точка 82). Доколкото този довод означава изтъкване на пасивна роля, той ще бъде разгледан в рамките на преценката на смекчаващите обстоятелства (вж. точки 596—635 по-нататък).

417 Колкото до Ziciñaga, остава да се определи дали и, при необходимост, в каква степен недоказаният характер на неговото участие в практиките на подялба на пазара (вж. точки 238—240 по-горе) оправдава намаляване на размера на наложената му глоба.

418 В това отношение следва да се отбележи, че в резюмето на нарушението в уводната част на решението се споменава за „един картел и/или съгласувана практика [...], с който/която [засегнатите производители и дистрибутори] са се споразумели за ценови повишения, предоставили са квоти за продажби и са определили пазарни дялове, и са въвели механизъм, който им позволява да наблюдават прилагането на ограничителните споразумения“ (съображение 2 от решението). [неофициален превод] В описанието на естеството на нарушението Комисията посочва в съображение 376 от решението нарушение, което „се състояло в определяне на цените и на подялба на пазарите, които по самото си естество спадат към най-тежките нарушения на член 81, параграф 1 [ЕО] и на член 53, параграф 1 от Споразумението за ЕИП“. [неофициален превод]

419 Все пак разпоредителната част от решението описва нарушението, в което е упрекнат жалбоподателят, само с общи изрази, като „съвкупност от споразумения и от съгласувани практики в сектора на самокопиращата хартия“ (член 1, първа алинея от решението). [неофициален превод]

420 Впрочем от решението следва, че споразумението за ценовите повишения е „главната цел“ (съображение 77) и „крайтъгълният камък“ (съображение 383) на картела. В описанието на целите на картела в съображения 77—81 от решението Комисията посочва „глобален антиконкурентен план, целящ главно да подобри доходността на участниците чрез колективно повишаване на цените“ и уточнява, че „[в] рамките на този глобален план главната цел на картела се състояла в споразумяването за ценови повишения и за графика на тяхното въвеждане“. Според съображение 81 от решението предоставянето на квоти за продажби и на пазарни дялове по време на определени национални заседания на картела цели да „гарантира прилагането на договорените ценови повишения“, да „избегне дерогации от общата система“ и да „забрани всяка конкуренция в други търговски аспекти“. [неофициален превод]

421 Следва да се отбележи в това отношение, че визираните в член 81, параграф 1 ЕО споразумения и съгласувани практики непременно следват от подкрепата на множество предприятия, които са съизвършители на нарушението, но чието участие може да има различни форми, в зависимост по-конкретно от характеристиките на засегнатия пазар и на положението на всяко предприятие на този пазар, преследваните цели и избраните или предвидени ред и условия на изпълнение.

422 Все пак самото обстоятелство, че всяко предприятие участва по присъщ за него начин в нарушението, не е достатъчно, за да изключи неговата отговорност за цялото нарушение, включително за действия, които на практика са извършени от други участващи предприятия, които имат същия предмет или същите антиконкурентни последици.

423 Следва да се припомни по-нататък, че член 81 ЕО забранява споразуменията между предприятия и решенията на сдружения на предприятия, включително деянията, които съставляват прилагане на тези споразумения или решения, както и съгласуваните практики, когато те биха могли да засегнат вътреобщностната търговия и имат антиконкурентен предмет или последици. От това следва, че нарушение на този член може да произтича не само от изолирано действие, но и от поредица от действия или пък от продължавано поведение. Това тълкуване не би могло да бъде оспорено, поради това че едно или повече обстоятелства от тази поредица действия или от това продължавано поведение биха могли и сами по себе си да съставляват нарушение на посочения член 81 ЕО (Решение по дело Комисия/Anic Partecipazioni, точка 149 по-горе, точки 79—81).

424 При обстоятелствата в дадения случай Първоинстанционният съд приема, че поради еднакъв им предмет и техните тесни взаимодействия установените споразумения и съгласувани практики са били част от глобален план, който на свой ред бил включен в поредица от действия на разглежданите предприятия, преследващи една-единствена икономическа цел, а именно да нарушат развитието на цените. Както основателно твърди Комисията в съображение 253 от решението, би било изкуствено да се подразделя това продължавано поведение, характеризиращо се с една-единствена цел, като се виждат в него

няколко отделни нарушения, докато става въпрос, обратно, за едно-единствено нарушение, което постепенно се е конкретизирало както чрез споразумения, така и чрез съгласувани практики. Наличието на едно-единствено нарушение произтича действително от идентичността на преследваната от всеки участник в споразумението цел, а не от реда и условията за прилагане на това споразумение (Решение „Цимент“, точка 4127).

425 При подобни обстоятелства дадено предприятие, участвало в подобно нарушение със свои собствени действия, които попадат в понятията за споразумение или за съгласувана практика с антиконкурентна цел по смисъла на член 81, параграф 1 ЕО и които целят да допринесат за извършването на нарушението в неговата цялост, е било отговорно, за целия период на участието си в посоченото нарушение, и за действията, извършени от други предприятия в рамките на същото нарушение. Такъв действително е случаят, когато е установено, че въпросното предприятие е знаело за противоправните действия на другите участници или е можело разумно да ги предвиди и е било готово да поеме риска от тях.

426 Следва да се приеме, че Комисията е установила в достатъчна степен участието на ZiciŃaga в системата от заседания на картела, в ценовите повишения, както и в определени мерки, целящи улесняване на прилагането на ценовите повишения за цялата продължителност на неговото участие в нарушението (вж. точки 155—243 по-горе).

427 Обстоятелството, че ZiciŃaga по този начин е възнамерявало да допринесе за извършването на нарушението в неговата цялост, е от естество да повлече неговата отговорност за действията, предвидени или извършени от други предприятия и обхванати от различните конститутивни елементи на нарушението. Действително то е знаело за всички тези елементи или е можело разумно да ги предвиди по силата на своето участие в периодичните заседания на производители и на дистрибутори на самокопираща хартия в продължение на повече от една година.

428 Колкото до мерките, целящи да улеснят прилагането на ценовите повишения, достатъчно е да се установи, че различните форми на поведение, посочени в съображение 2 от решението, имат допълнителен характер по отношение на ценовите повишения, тъй като целят да създадат благоприятни условия за осъществяването на ценовите цели, определени от производителите и дистрибуторите на самокопираща хартия. Следва да се приеме, че Ziciuța, като е участвало в продължение на повече от една година в посочените ценови инициативи, е могло разумно да предвиди, че участващите предприятия биха се опитали да улеснят успеха на тези инициативи чрез различни механизми, и е било готово да приеме тази възможност. При това положение, дори да не е доказано, че Ziciuța е участвало с конкретни действия в приемането или в прилагането на всички тези мерки, то е не по-малко отговорно за конкретните действия, извършени в този контекст от други предприятия в рамките на единичното нарушение, в което то е участвало и за което е допринесло (вж. в този смисъл Решение по дело Комисия/Anic Participazioni, точка 149 по-горе, точки 205—207).

429 Все пак следва да се припомни, че Комисията не е установила участието на Ziciuța в практиките на подялба на пазара (вж. точки 238—240 по-горе). Ако обаче фактът, че дадено предприятие не е участвало във всички конститутивни елементи на даден картел, не е релевантен за установяване на съществуването на нарушението, подобно обстоятелство трябва да бъде взето предвид при преценката на тежестта на нарушението и евентуално при определянето на глобата (вж. в този смисъл Решение на Съда по дело Aalborg Portland и др./Комисия, точка 188 по-горе, точка 292). Тъй като Комисията не е доказала, че не е взела предвид това обстоятелство на неучастие в практиките на подялба на пазара във всички параметри, довели до определянето на окончателния размер на наложената на Ziciuța глоба, Първоинстанционният съд, при упражняването на правомощието си да се произнесе по целия предмет на спора, приема, че размерът на окончателната глоба на Ziciuța следва да бъде намален с 15 %.

Г — По правните основания, изведени от липса на достатъчно доказателства, от нарушението на член 253 ЕО, на член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и на принципите на пропорционалност, на равно третиране, на липсата на индивидуално определяне на глобите, от погрешни фактически констатации, от грешки в преценката и от грешки при прилагане на правото, в оценката на тежестта на нарушението

430 Някои от предприятията оспорват преценката на тежестта на нарушението, която Комисията е направила на основата на посочените в нейното решение обстоятелства, а именно естеството на нарушението и неговото конкретно въздействие, както и класификацията на участниците в картела в зависимост от тежестта на нарушението и увеличаването на глобата с възпираща цел.

1. Естество на нарушението

431 Комисията приема, че нарушението се е състояло в определяне на цените и на разпределяне на пазарите, които съставляват по самото си естество най-тежките нарушения на член 81, параграф 1 ЕО и на член 53, параграф 1 от Споразумението за ЕИП.

432 АWA оспорва тежестта на спорните споразумения, като твърди, че те са се ограничили по същество до обсъждания на графика и размера на обявленията за ценови повишения и не са се отнасяли до разпределянето на пазарни дялове, нито до предоставянето на квоти за продажби, или пък са ги засягали по незначителен и доста неефикасен начин. Според него определени изявления на Sapri потвърждават, че заседанията не са служили за рамка на договорености относно пазарните дялове. АWA добавя, че картелът на пазара на хартията не е бил напълно институционализиран и не е включвал механизъм за ефективно наблюдение на споразуменията. Съвкупността от тези обстоятелства щяла да направи нарушението по-малко тежко, отколкото обстоятелствата, установени по други дела.

- 433 Торраспapel твърди, че Комисията неоснователно е приела, че картелът се отнася до практики за определяне на цените и за разпределяне на пазарите, и вследствие на това погрешно е квалифицирала този картел като много тежко нарушение.
- 434 Следва да се припомни най-напред, че според постоянната съдебна практика преценката на тежестта на нарушението трябва да бъде направена, като се вземе предвид по-конкретно естеството на причинените ограничения на конкуренцията (вж. Решение на Първоинстанционния съд от 22 октомври 1997 г. по дело SCK и FNK/Комисия, T-213/95 и T-18/96, Recueil, стр. II-1739, точка 246, и цитираната съдебна практика).
- 435 Впрочем „нарушенията, изразяващи се в определяне на цените и в разпределяне на пазарите [...] трябва да се считат за особено тежки, когато съдържат пряка намеса в съществени параметри на конкуренцията на засегнатия пазар“ (Решение по дело Thyssen Stahl/Комисия, точка 107 по-горе, точка 675).
- 436 Първоинстанционният съд уточнява понятието за много тежко нарушение по-конкретно в своето Решение от 9 юли 2003 г. по дело Archer Daniels Midland Company и Archer Daniels Midland Ingredients/Комисия (T-224/00, Recueil, стр. II-2597, наричано по-нататък „Решение ADM/Комисия“, точки 117—131). От това следва, че квалификацията за много тежко нарушение не е подчинена на съществуването на разпределяне на пазарите. Обратно, за хоризонталните споразумения, свързани с ценови картели или с квоти за разпределяне на пазарите, се презюмира, че накърняват правилното функциониране на вътрешния пазар и подобна квалификация може по-нататък да бъде приета по отношение на други практики от естество да произведат подобно действие.
- 437 Нито от тази съдебна практика, нито от Насоките следва, че квалификацията за много тежко нарушение предполага кумулирането на няколко от тези практики. Хоризонтално ценово споразумение може само по себе си да съставлява подобно нарушение, ако вреди на правилното функциониране на пазара. Установено е обаче, че в дадения случай засегнатите предприятия са се споразумели за цените с последица да се вреди на правилното функциониране на пазара. Това е достатъчно, за да оправдае в дадения случай квалификацията

за много тежко нарушение, дори и спорните споразумения да се отнасяха само до практики на определяне на цени.

438 За изчерпателност следва да се отбележи, че AWA всъщност не оспорва съществуването на споразумения за подялба на пазара или за предоставяне на квоти, а по-скоро изтъква, че тези дейности били относително незначителни и доста неефикасни.

439 Накрая, колкото до твърдения неинституционализиран характер на картела и до липсата на контролен механизъм, следва да се отбележи, че въведената структура се оказала достатъчна за функционирането на картела в продължение на редица години. От много откъси от решението следва, че участниците в заседанията на картела са обменяли подробни и индивидуални данни относно цените си и обемите си на продажби и че прилагането на споразуменията било наблюдавано по-конкретно от AWA. Така например съставеният от Mougeot протокол от заседанието на 1 октомври 1993 г. (документ № 7648, цитиран в съображение 104 от решението и приложен към ИН) посочва, че били прилагани санкции в случай на неспазване на споразуменията („[г-н В.] съвсем изрично е заявил, че няма да толерира повишаването на цените да не бъде съблюдавано и лично ще се заеме с всички, които не спазват правилата на играта“ [неофициален превод]). Поканено да опише контролния механизъм и да обясни причините за упражняваната от г-н В. и от AWA власт, Mougeot отговаря (документ № 11494, цитиран в съображение 104 от решението и приложен към ИН):

„Доколкото ни е известно, не е имало договори, документи или правни положения, позволяващи на AWA да претендира за каквато и да е власт. Напротив, последните имали положение на морален и икономически лидер на пазара [...] Финансовото и промишлено присъствие на AWA му позволявало да заяви, че ако тези повишения не бъдели отразени, AWA щяло да се заеме с пълното разрушаване на пазара, прилагайки ценова политика, от която мнозина щели да останат на сухо. То въпреки по перфектен начин е показало на какво е способно, като съсипало [Binda] в Италия.“

440 Mougeot е било упрекнуто от AWA и че не се е съобразило с неговите указания (съображение 143 от решението). Впрочем обстоятелството, че и Sappi следяло внимателно развитието на цените и квотите на членовете на картела спрямо определените цели, следва от бележката от 9 март 1992 г. и от бележката относно заседанието на 30 септември 1992 г., посочени съответно в точки 171 и 172 по-горе.

441 Във всички случаи нито от Насоките, нито от съдебната практика следва, че за да бъде квалифициран като много тежко нарушение, картелът трябва да съдържа особени институционни структури.

442 Предвид гореизложените съображения, Комисията основателно е квалифицирала разглеждания картел като много тежко по своето естество нарушение.

2. Конкретно въздействие на нарушението

443 Няколко жалбоподатели (AWA, МНТР, Zanders и Torraspapel) поддържат, че действителното въздействие на картела върху пазара на самокопираща хартия е било много ограничено. Комисията не била разгледала правилно развитието на цените на този продукт и била взела предвид само увеличенията, а не спадовете. Според жалбоподателите действително постигнатите на пазара цени били по-ниски от решените или обявени повишения. Това доказвало, че последните не са били приложени на практика. Впрочем някои жалбоподатели изтъкват неблагоприятното развитие на цените на самокопиращата хартия и намалението на техните маржове на печалба или нищожни печалби. Цените на самокопиращата хартия отразявали главно измененията на разходите и на търсенето на хартиена каша.

- 444 AWA представя два експертни доклада, изготвени от дружеството National Economic Research Associates (наричани по-нататък „докладите Nera“). Първият, с дата от декември 2000 г., е бил представен в рамките на административното производство. Вторият, с дата от април 2002 г., е бил съставен за целите на съдебното производство. И двата целят да докажат, че произтичащите от противоправните споразумения цени не е можело да бъдат повишени над това, което било наблюдавано в нормални условия на конкуренция. Koehler и Zanders са изготвили в хода на административното производство и са представили пред Първоинстанционния съд доклада PricewaterhouseCoopers, който описва положението на европейския пазар на самокопираща хартия от лятото или от есента на 1995 г. до февруари или март 1997 г. (вж. точки 101—103 по-горе).
- 445 В съображения 382—402 от решението Комисията отхвърля доводите на засегнатите предприятия, като изтъква главно, че самият факт, че увеличението на цени и техните дати са били обявени вследствие на съгласуване, е достатъчен, за да се установи въздействие върху пазара. Като признава наличието на спад на пазара на самокопираща хартия, тя приема, че това не изключва, че картелът бил успял да контролира или да ограничи намаляването на цените. Според Комисията примерите за разминавания в мненията не установяват по никакъв начин пълен неуспех на въвеждането на споразуменията. Някои решени увеличения са били отложени и понякога са били прилагани повишения, по-ниски от предвидените.
- 446 Следва най-напред да се припомни, че при определянето на тежестта на нарушението следва да се вземе предвид по-конкретно нормативният и икономически контекст на разглежданото поведение (Решение на Съда от 16 декември 1975 г. по дело *Suiker Unie* и др./Комисия, 40/73—48/73, 50/73, 54/73—56/73, 111/73, 113/73 и 114/73, *Recueil*, стр. 1663, точка 612 и Решение на Съда от 17 юли 1997 г. по дело *Ferriere Nord*/Комисия, C-219/95 P, *Recueil*, стр. I-4411, точка 38). В това отношение от съдебната практика следва, че за да се прецени конкретното въздействие на дадено нарушение върху пазара, Комисията следва да се позове на конкуренцията, която би съществувала нормално при липса на нарушение (вж. в този смисъл Решение по дело *Suiker Unie* и др./Комисия, посочено по-горе, точки 619 и 620, Решение на Първоинстанционния съд от 14 май 1998 г. по дело *Maug-Melnhof*/Комисия, T-347/94, *Recueil*, стр. II-1751, точка 235 и Решение на Първоинстанционния съд от 14 май 1998 г. по дело *Thyssen Stahl*/Комисия, точка 107 по-горе, точка 645).

447 Колкото до Насоките, те предвиждат в това отношение, че при оценката на степента на тежест на нарушението трябва да се вземе предвид естеството на нарушението, неговото конкретно въздействие върху пазара, когато то е измеримо, и обхвата на засегнатия географски пазар. Под заглавието „Много тежки нарушения“ те дават примери за видове нарушения и за предмета им, без да изтъкват конкретното им въздействие, освен чрез много общото споменаване на накърняването на правилното функциониране на вътрешния пазар. Те не свързват пряко тежестта на нарушението с неговото въздействие. Конкретното въздействие съставлява един от факторите, който дори не следва да се взема под внимание, когато не е измерим.

448 В рамките на преценката на тежестта на нарушението Комисията все пак се основава на обстоятелството, че нарушението е имало според нея конкретно въздействие върху пазара на самокопираща хартия в ЕИП (съображения 382—402 от решението), както занапред трябва да прави съгласно точка 1 А, първа алинея от насоките, когато това въздействие изглежда измеримо.

449 Следва да се установи обаче, че конкретните изтъкнати от Комисията улики показват с разумна вероятност, че картелът е имал въздействие върху съответния пазар, което не може да бъде пренебрегнато.

450 На първо място, от съображения 203, 204, 213, 214, 215, 225, 227, 235, 236, 237, както и от приложение V към решението следва по-конкретно, че споразуменията в областта на цените често са били изпълнявани чрез обявяването на клиентите на решенията по време на заседанията ценови повишения. Според изявленията на Mougeot от 14 април 1999 г. (документ № 7649, приложен към ИН), г-н В. бил уточнил по време на заседанието на 1 октомври 1993 г., че „ценовите повишения трябвало да бъдат предмет на циркулярни писма, изпратени до клиентите, с цел тези повишения да бъдат ефикасни“. Следователно както показва съображение 384 от решението, договорените повишения непременно са служили за основа при определянето на индивидуалните цени по сделки.

451 Обстоятелството обаче, че предприятията действително са обявили договорените ценови увеличения и че така обявените цени са служили за основа при определянето на индивидуалните цени по сделки само по себе си е достатъчно, за да се установи, че съглашателството за цените е имало както за цел, така и за резултат сериозно органичаване на конкуренцията (Решение на Първоинстанционния съд от 14 май 1998 г. по дело *Cascades/Комисия*, T-308/94, *Recueil*, стр. II-925, точка 194). Комисията следователно не е била задължена да разглежда в подробности доводите на страните, целящи да установят, че разглежданите споразумения не са имали за последица повишаване на цените над това, което би се наблюдавало в нормални условия на конкуренция и да им отговаря точка по точка. Тя не е имала по-конкретно задължението да оборва анализа в този смисъл, съдържащ се в първия доклад *Нега*, представен от *AWA*, както обяснява в съображения 390—401 от решението. Противно на това, което изглежда твърди *AWA*, в това отношение Комисията не може да бъде упрекната в никаква липса на мотиви.

452 Впрочем фактът, че ценовите указания на някои жалбоподатели невинаги строго са отговаряли на дефинираните по време на заседанията ценови цели, не поставя под съмнение констатацията за въздействие върху пазара чрез вземането предвид на договорените обявления за цени при определянето на индивидуалните цени, тъй като отчетените от Комисията при определянето на общото ниво на глобите въздействия са не произтичащите от действителното поведение, което определено предприятие твърди, че е спазвало, а онези, които произтичат от цялото нарушение, в което предприятието е участвало с други (вж. в този смисъл Решение по дело *Hercules Chemicals/Комисия*, точка 196 по-горе, точка 342).

453 Тази констатация относно въздействието върху пазара чрез обявяването на договорените цени и тяхното вземане предвид на ниво клиенти не би могла да бъде поставена под съмнение от обстоятелството, че събраните от Комисията писмени доказателства в тази област не обхващат изцяло визирания период. От една страна, от съображения 383 и 384 от решението ясно произтича, че Комисията изрично е взела предвид това обстоятелство при измерването на въздействието на пазара. От друга страна, тя е отчела други обстоятелства в анализа си на въздействието върху пазара, освен на тежестта на нарушението.

454 Действително, на второ място, Комисията посочва инцидентни споразумения за определяне на квоти и за разпределяне на пазари, които били спазени поне до определена степен.

455 От преписката обаче е видно, че квоти за продажби са били предоставени по време на заседанието на Барселона на 30 септември 1993 г. (документ № 5, посочен в точка 172 по-горе) и по време на заседанието в Париж на 1 октомври 1993 г. (документ № 6). Предоставените от определени предприятия данни за действителните им продажби за 1992 г. и 1993 г. доказват съществуването на тясна взаимовръзка между договорените квоти и цифровите данни относно продажбите, обменени по време на тези заседания (вж. приложение III към решението). В протокола от заседанието на 29 юни 1994 г. (вж. точка 175 по-горе) също се споменава за квоти. Впрочем от изявленията на Mougeot от 14 април 1999 г. (документи № 7651—7653, посочени в точка 165 по-горе) и от приложенията към тях (документи № 7657 и № 7658, приложени към ИН) следва, че споразумения за пазарните дялове са били сключени по време на заседанието на 31 май 1994 г. в Nogent-sur-Marne и по време на това на 6 декември 1994 г. в Женева. Следователно Комисията основателно е приела, че тези предоставяния на квоти и разпределяне на пазари съставляват допълнителна улика за въздействието на нарушението върху пазара.

456 На трето място Комисията изтъква, че изводът относно конкретното въздействие на картела се подсилва от факта, че прилагането на ценовите повишения е било предмет на проследяване и контрол.

457 Следва обаче да се установи, че изтъкнатите от Комисията в съображения 97—106 доказателства наистина доказват съществуването на подобен контрол, упражняван по-конкретно от AWA. Това произтича в частност от изявленията на Mougeot от 14 април 1999 г., съдържащи се в съображение 104 от решението и вече споменати в точка 439 по-горе, според които „[г-н В.] съвсем изрично е заявил, че няма да толерира повишаването на цените да не бъде съблюдавано и лично ще се заеме с всички, които не спазват правилата на играта“. От редица бележки на Sappi (вж. точки 169, 171, 175 и 176 по-горе) е видно и съществуването на проследяване на поведението на членовете на картела, по-конкретно относно прилагането на договорените ценови повишения.

458 Следва да се подчертае, че за целите на преценка на тежестта на нарушението е релевантно единствено съществуването на този контрол или проследяване, без да има значение обстоятелството, че едно или друго предприятие е играло главна роля в неговото упражняване. Контролът над прилагането на договорените цени е бил част от приетия от членовете на картела план. Следователно Torraspapel не би могло да упреква Комисията, че е взела предвид съществуването на тези контролни механизми на етапа на преценката на естеството на нарушението, тъй като индивидуалната отговорност на всеки участник впоследствие е била разглеждана на по-късен етап.

459 Колкото до последната изтъкната от Комисията и отнасяща се до голямата продължителност на нарушението улика за въздействието на картела, въпреки поетите рискове, следва да се отбележи, че понеже практиките, в които са били упрекнати, в повечето случаи са продължили три години, е било малко вероятно производителите тогава да са считали, че те са били напълно лишени от ефективност и полезност (Решение на Първоинстанционния съд от 20 април 1999 г. по дело *Limburgse Vinyl Maatschappij* и др./Комисия, T-305/94—T-307/94, T-313/94—T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 и T-335/94, *Recueil*, стр. II-931, точка 748).

460 Съвкупността от тези доказателства довежда Първоинстанционния съд до извода, че Комисията основателно е приела, че разглежданото нарушение е имало конкретно въздействие върху пазара.

461 Следва да се добави, че Комисията не би могла да бъде упреквана, че на този етап не е взела предвид наличието на спад на пазара на самокопираща хартия. Действително Комисията посочва това обстоятелство в съображение 392 от решението именно в рамките на разглеждането на конкретното въздействие на нарушението, като обяснява ясно причините, поради които този спад не изключва картелът да е имал въздействие върху пазара. Признавайки, че в подобно положение може да се очаква спадане на цените, Комисията приема, че „това не изключва, че този картел е успял да контролира или да ограничи намаляването на цените“. [неофициален превод] Вследствие на това според нея „картелът може да е имал за резултат да попречи на естествена адаптация на капацитета на производство при поискване, поддържайки неефективни конкуренти на пазара за по-дълго, отколкото те биха останали на него в нормални условия на конкуренция“. [неофициален превод]

462 Следва да се подчертае в това отношение, че самият факт, че е имало спад на съответния пазар и че определени предприятия претърпяват загуби, не би могъл да възпрепятства създаването на картел, нито прилагането на член 81 ЕО. Обратно, както самите те признават, определени предприятия твърдят, че това положение ги е мотивирало да се присъединят към картела. Следва да се добави, че дори да се предположи, че е потвърдено, лошото положение на пазара не би могло да предполага липсата на въздействие на картела. Както твърди Комисията, договорените ценови повишавания са могли да позволят да се контролира или да се ограничи спадането на цените, като по този начин се нарушава действието на конкуренцията. Обстоятелството, че е могло да има спадане на цените, които се дължат на условията на пазара, не обезсилва твърдението за нарушение за съгласувани ценови повишения. Колкото до обстоятелството, че увеличаването на цената на хартиената каша е могло да мотивира предприятията да повишат цената на самокопиращата хартия, то не засяга твърдението за нарушение, че не е бил предприет самостоятелно, а със съгласуване и със сключване на споразумения. Освен това точно фактът, че пазар в период на спад, характеризиран с големи структурни свръхкапацитети, където би се очаквало по-скоро спадане на цените, цената на самокопиращата хартия е могла да последва увеличаването на цената на хартиената каша, би могъл да се счита за улика за картел.

463 Като извод относно тежестта на нарушението Първоинстанционният съд приема, че Комисията основателно е квалифицирала спорните споразумения като много тежко нарушение. Става въпрос действително за нарушение, което по естеството си е много тежко, имало е въздействие върху пазара и е обхващало общия пазар в неговата цялост, а след неговото създаване, и цялото ЕИП.

3. Класификация на участниците в картела с цел определяне на размерите на глобите

464 Според Насоките в рамките на всяка от предвидените категории нарушения, и по-конкретно за категориите, известни като тежки и много тежки, „степенуването на приетите санкции ще позволи да се разграничи третирането, което следва да се приложи към предприятията според естеството на извършените нарушения“.

465 Като е взела за основа оборота от продажбите на продукта в ЕИП през 1995 г., Комисията е разделила засегнатите предприятия на пет категории според тяхната относителна значимост на съответния пазар в ЕИП. AWA, което е най-големият производител на самокопираща хартия, съставя само първата категория. Втората обхваща MHTP, Zanders и Koehler, третата — Torraspapel и Bolloré, четвъртата — Sappi и Mougeot, и накрая, петата — Divipa, Zicuñaga и Carrs.

466 Изтъкнатите от жалбоподателите в тази връзка доводи се отнасят до редица фактори, а именно избора на референтната година, вземането предвид на погрешен оборот и несъразмерния резултат, до който достига Комисията вследствие на използвания метод.

467 Преди да бъдат анализирани тези фактори, следва да се припомни цитираната в точка 376 по-горе съдебна практика, от която следва, че Комисията разполага в рамките на Регламент № 17 със свобода на преценка при определянето на размера на глобите, за да насочи поведението на предприятията към спазване на правилата на конкуренция. Ефективното прилагане на посочените правила изисква Комисията да може във всеки момент да адаптира нивото на глобите спрямо нуждите на общностната политика на конкуренция, като при необходимост вдигне това ниво.

468 Впрочем постоянна съдебна практика е, че сред факторите, които се вземат предвид при преценка на тежестта на нарушението, могат според случая да бъдат обемът и стойността на стоките, предмет на нарушението, размерът и икономическата мощ на предприятието, а оттам и въздействието, което то е могло да упражни върху пазара. От една страна, от това следва, че с оглед на определянето на размера на глобата може да се вземе предвид както общият оборот на предприятието, който предоставя данни, макар и приблизителни и несъвършени, за неговия размер и икономическа мощ, така и частта от този оборот, която произтича от продажбата на стоките, предмет на нарушението, и която следователно е от естество да предостави данни за неговия мащаб. От друга страна, от това следва, че на някои от тези цифрови данни не трябва да се придава важност, която е несъразмерна по отношение на другите фактори за преценка, така че определянето на размера на една подходяща глоба не може да бъде резултат от обикновено изчисление, основано върху общия

оборот (Решение по дело *Musique diffusion française* и др./Комисия, точка 86 по-горе, точки 120 и 121, Решение на Първоинстанционния съд от 14 юли 1994 г. по дело *Parker Pen*/Комисия, T-77/92, *Recueil*, стр. II-549, точка 94 и Решение на Първоинстанционния съд от 14 май 1998 г. по дело *SCA Holding*/Комисия, T-327/94, *Recueil*, стр. II-1373, точка 176 и Решение по дело *ADM*/Комисия, точка 188).

а) Избор на референтната година

⁴⁶⁹ *Torrasapel* и *Divipa* се оплакват от избора на референтната година. *Divipa* смята, че Комисията е трябвало да се основе на оборотите за 1994 г. Действително няколко предприятия, сред които и то, през 1995 г. не били повече замесени в картела. *Torrasapel* от своя страна изтъква, че неговият оборот за 1995 г. е бил изключително висок спрямо този от предходните години и следователно не отразявал вярно действителната значимост на жалбоподателя на пазара през периода на нарушението.

⁴⁷⁰ Следва да се припомни, че както признава самото дружество *Divipa*, според постоянната практика на Първоинстанционния съд Комисията не е задължена да определя размера на глобите в зависимост от тежестта въз основа на размери, определени въз основа оборота на участващите предприятия, понеже тежестта на нарушенията трябва да бъде установена в зависимост от многобройни фактори, като по-конкретно особените обстоятелства по делото, неговия контекст и възпиращия ефект на глобите, при това без да е съставен обвързващ и задължителен списък на критерии, които задължително трябва да бъдат взети предвид (Определение на Съда от 25 март 1996 г. по дело *SPO* и др./Комисия, C-137/95 P, *Recueil*, стр. I-1611, точка 54 и Решение по дело *Ferriere Nord*/Комисия, точка 446 по-горе, точка 33, Решение на Първоинстанционния съд от 14 май 1998 г. по дело *Buchmann*/Комисия, T-295/94, *Recueil*, стр. II-813, точка 163).

471 От съображение 407 от решението следва, че Комисията е използвала оборота за 1995 г. — последната година от приетия период на нарушение — от продажбите на продукта в ЕИП, за да сравни относителната значимост на предприятията на засегнатия пазар и да ги класира в различни категории според капацитета на всяко от тях да наруши конкуренцията.

472 Трябва да се установи в това отношение, че каквато и да е основателността на твърденията им, резултатът за Torrasedel и Divisa нямаше да бъде различен, ако Комисията се беше основала на техния оборот за 1994 г. Действително от възпроизведената в съображение 18 от решението таблица 1 б) следва, че с оборот и пазарен дял, сравними с тези на Bolloré (Corigraph), Torrasedel би останало в третата категория, а Divisa би било отново в последната категория. Следователно решението не би могло да бъде поставяно под съмнение по тази точка. Поради това трябва да се направи извод за неоснователния характер на това твърдение за нарушение.

б) Вземане предвид на погрешен общ оборот

473 AWA и Koehler смятат, че Комисията е взела предвид целия оборот на всяка от съответните им групи, докато за MHTP и Zanders тя е взела предвид единствено собствения оборот на засегнатото предприятие.

474 AWA изтъква, че ако е взела предвид само неговия собствен оборот, Комисията е нямало да направи извод за много съществена разлика в размера между него и другите засегнати предприятия, следователно началният размер на глобата е щял да бъде по-нисък, а окончателната глоба да бъде под 141,75 милиона евро. Koehler твърди, че като не е взела предвид разликите в икономическата тежест на групите, част от които са то, MHTP и Zanders, Комисията неправилно го е подредила в същата категория като тези две предприятия.

475 Доколкото AWA и Koehler се оплакват от класификацията на участниците в картела въз основа на погрешен общ оборот, тяхното правно основание не би могло да бъде уважено.

476 Действително от съображения 406—409 от решението следва, че Комисията е разделила разглежданите предприятия „според тяхната относителна значимост на разглеждания пазар“, като взема за основа „оборота от продажбите на продукта в ЕИП“. Общият оборот на дружествата или на групите от дружества следователно не влиза в преценката на този етап.

477 За изчерпателност следва да се отбележи, че оспорването на AWA и на Koehler се отнася не толкова до техния собствен оборот, колкото до невземането предвид на оборота на групата за МНТР и за Zanders. Дори обаче Комисията да се е заблудила в случая на последните, никой не може да се позовава в своя полза на извършена в услуга на друго неправомерност (Решение от 14 май 1998 г. по дело SCA Holding/Комисия, точка 468 по-горе, точка 160). Доводът, според който на МНТР и на Zanders е наложена твърде ниска глоба, не би могъл да доведе до намаляване на размера на глобата на AWA или на Koehler. Доколкото това е така, изтъкнатото от тях правно основание следва да се отхвърли.

478 Отново с цел изчерпателност, при липса на доказателства за участие в нарушението на групите, към които принадлежат Zanders и МНТР, Комисията основателно не е приела общия оборот на тези групи. Щом като Комисията не е намерила достатъчно улики, за да вмени нарушението на посочените групи, то жалбоподателите, доколкото преценяват, че участието на тези групи е видно от преписката, следва да представят доказателство за това (вж. в този смисъл Решение на Първоинстанционния съд от 20 март 2002 г. по дело ABB Asea Brown Boveri/Комисия, T-31/99, Recueil, стр. II-1881, наричано по-нататък „Решението ABB/Комисия“, точка 181). В дадения случай обаче нито AWA, нито Koehler представят това доказателство. Следователно тяхното правно основание трябва да се отхвърли.

в) Несъразмерен резултат от прилагането на метода на Комисията

479 Някои от предприятията поддържат, че размерът на глобата, определен от Комисията в зависимост от тежестта, е несъразмерен по отношение на техния собствен оборот, на другите участници в картела или размера на глобите, наложени с други решения, или на няколко от тези елементи заедно, според случая. По този начин методът на определяне на основния размер на глобата нарушавал принципа на пропорционалност и принципа на равно третиране.

Нарушение на принципа на пропорционалност

480 МНТР изтъква, че не става ясно дали Комисията е взела предвид неговия оборот на съответния пазар. Действително Комисията била класирала засегнатите предприятия в различни категории според техните дялове на съответния пазар. Прибягването до пазарни дялове с цел да се направи разграничение между участващите в дадено нарушение предприятия обаче не водело автоматично до спазването на принципа на пропорционалност. Като се основавала изключително само на пазарните дялове, Комисията била взела предвид само относителните разлики в оборота, а не абсолютното ниво на оборота на съответния продуктов пазар.

481 Следва да се припомни най-напред, че тежестта на нарушенията трябва да бъде установена в зависимост от многобройни фактори, като по-конкретно особените обстоятелства по делото, неговия контекст и възпиращия ефект на глобите, и без при това да е бил съставен обвързващ или изчерпателен списък на критерии, които трябва да бъдат взети предвид (вж. Решение по дело HFB и др./Комисия, точка 87 по-горе, точка 443 и цитираната съдебна практика).

482 Впрочем самият факт, че в този контекст Комисията не се основава изключително на оборота на всяко от предприятията на релевантния пазар, а отчита други фактори, свързани със значимостта на предприятията на този пазар, не би могъл да доведе до извода, че Комисията е наложила несъразмерна глоба. Действително от съдебната практика следва, че нито на общия оборот на предприятието, нито на оборота, произхождащ от продуктите — предмет на нарушението, трябва да се придава важност, несъразмерна с останалите фактори за преценка (Решение по дело LR AF 1998/Комисия, точка 45 по-горе, точка 303).

483 Отчетените от Комисията в дадения случай фактори са ясно посочени в съображения 372—408 от решението. Те включват оборота на разглеждания пазар. По-нататък, обстоятелството, че определените от Комисията начални размери не се основават на даден процент от оборота, както по делото, довело до постановяване на Решение на Първоинстанционния съд от 14 май 1998 г. по дело *Stora Kopparbergs Bergslags/Комисия* (T-354/94, Recueil, стр. II-2111), само по себе си не би могло да им придаде несъразмерен характер.

484 Накрая, при определянето на размера на глобите в зависимост от тежестта и от продължителността на въпросното нарушение Комисията не е задължена да изчислява глобата, като изхожда от величини, основани на оборота на засегнатите предприятия, нито да гарантира, когато са наложени глоби на няколко участващи в едно и също нарушение предприятия, че окончателните размери на глобите, резултат от нейното изчисление по отношение на засегнатите предприятия, отразяват всяко разграничение между тях, що се отнася до техния общ оборот или оборота им на пазара на разглеждания продукт (Решение по дело LR AF 1998/Комисия, точка 45 по-горе, точка 278).

485 Следователно оплакването на МНТР следва да се отхвърли.

486 Колкото до Koehler, то поддържа, че Комисията е нарушила принципа на пропорционалност, като му е наложила глоба, напълно несъразмерна с оглед на неговата икономическа мощ и на произтичащата от картела печалба. То подчертава, че Съдът и Първоинстанционният съд са потвърждавали многократно съществената роля, която играе критерият на икономическата мощ на засегнатото предприятие за преценката на тежестта на нарушението. Насоките също придавали голяма важност на размера на разглежданото предприятие.

487 Следва да се припомни в това отношение, че за да вземе предвид специфичната тежест на всяко предприятие и следователно действителното въздействие на неговото неправомерно поведение върху конкуренцията, Комисията е разделила засегнатите предприятия на пет категории според относителната им значимост на съответния пазар (съображение 406 от решението). Следователно Комисията наистина е извършила разграничаване в зависимост от размера на предприятията.

488 Koehler впрочем признава това, като същевременно твърди, че Комисията обявява правилно, че се налага диференцирано изчисление на глобата, но не успява да приложи по убедителен начин в конкретния случай насоките, които самата тя си е определила. Дружеството добавя в репликата си, че Комисията не е пристъпила към необходимото разграничаване, които биха се наложили поради нейния метод на определяне на глобата.

489 Главният довод на Koehler изглежда се корени във факта, че то е семейно предприятие, което няма достъп до капиталовия пазар и което в сравнение с другите санкционирани участници, от гледна точка както на размера си, така и на своите ресурси принадлежи към малките предприятия.

490 За да установи нарушението на принципа на пропорционалност, Koehler пристъпва към сравнения на наложената му глоба с глобите, наложени на МНТР, на Zanders и на AWA.

491 Трябва да се установи въпреки това, че за да се аргументира, Koehler включва в общия оборот на МНТР и на Zanders този на групата, част от която по негово мнение са тези предприятия. Първоинстанционният съд обаче е приел в точка 478 по-горе, че Комисията основателно не е взела предвид общия оборот на групата, към която принадлежат последните две предприятия.

492 Що се отнася до сравнението на глобата на Koehler с тази на AWA, следва да се припомни, че с определения в съображение 409 от решението начален размер изрично се взема предвид относителната значимост на предприятията на съответния пазар, като се използва за основа оборота от продажбите на съответния продукт в ЕИП. Така на този етап началният размер на глобата на всяко от тези две предприятия отразява общо различията в техния оборот на пазара на самокопираща хартия.

493 Комисията удвоява впоследствие с възпираща цел началния размер на наложените на AWA, на Sappi и на Bolloré глоби, за да вземе предвид размера им и техните общи ресурси. Като удвоява на това основание глобата на AWA, а не тази на Koehler, Комисията следователно взема предвид разликата в размера и в общите ресурси на тези две предприятия.

494 Следва да се добави, че обикновеното сравнение на процентите, които представляват глобите спрямо общия оборот на засегнатите предприятия, не би било достатъчно за установяване на несъразмерния характер на глобата на Koehler. Действително определянето на размера на една подходяща глоба не може да бъде резултат от просто изчисление, основано на общия оборот (вж. цитираната в точка 468 по-горе съдебна практика).

495 Впрочем тези сравнения не установяват, че основният размер на наложената на Koehler глоба е несъразмерен, като се имат предвид размерът на

предприятието и неговите общи ресурси. Жалбоподателят не представя никакво доказателство от естество да докаже, че основния размер на глобата е прекомерен спрямо неговата специфична тежест. Ако е вярно, че Koehler е семейно предприятие, неговият оборот, отнасящ се по-конкретно до самокопиращата хартия, не позволява да бъде поставен сред малките предприятия в този сектор.

496 Накрая, ако са наложени глоби на няколко участващи в едно и също нарушение предприятия, при определянето на размера на глобите Комисията не е задължена да гарантира, че окончателните им размери отразяват всяка диференциация между засегнатите предприятия, що се отнася до техния общ оборот (Решение на Първоинстанционния съд от 29 април 2004 г. по дело Tokai Carbon и др./Комисия, T-236/01, T-239/01, T-244/01—T-246/01, T-251/01 и T-252/01, Recueil, стр. II-1181, точка 217).

497 Следователно оплакването на Koehler, изведено от нарушението на принципа на пропорционалност, трябва да се отхвърли.

Нарушение на принципа на равно третиране

498 AWA твърди, че размерът на определената в неговия случай в зависимост от тежестта глоба е прекомерен спрямо определения за другите участници в картела. Комисията се била съобразила с Насоките, що се отнася до МНТР, Zanders и Koehler, докато към него била приложила старата система, основана върху съответната значимост на засегнатите предприятия на пазара.

499 Zanders изтъква, че направената от Комисията класификация го е дискриминирала по отношение на неговите безспорно по-активни в картела конкуренти, като Koehler, МНТР и Torraspapel.

500 Колкото до Koehler, то поддържа, че общият принцип на равно третиране е нарушен, когато предвид икономическата мощ на съответното предприятие, дадена глоба го засяга много по-силно, отколкото другите засегнати предприятия. Като семейно предприятие то оспорва класирането си в същата категория като MHTP и Zanders. Неговите доводи се припокриват в голямата си част с вече разгледаните в рамките на нарушението на принципа на пропорционалност. Доколкото това е така, следва да се препрати към точки 486—497 по-горе.

501 Според постоянната съдебна практика принципът на равно третиране се нарушава само когато сравними положения се третират по различен начин или различни положения се третират по еднакъв начин, освен ако подобно третиране не е обективно обосновано (вж. Решение на Първоинстанционния съд от 14 май 1998 г. по дело BPB de Eendracht/Комисия, T-311/94, Recueil, стр. II-1129, точка 309 и цитираната съдебна практика).

502 Насоките предвиждат, че в случай на нарушения, включващи множество предприятия (вид „картел“), в някои случаи може да е уместно да се претеглят определените вътре в приетата категория размери, за да се отчете специфичната тежест и следователно действителното въздействие на противоправното поведение на всяко предприятие върху конкуренцията, по-конкретно когато съществува значително несходство в размера на предприятията, автори на нарушение от същото естество.

503 В тези случаи насоките добавят, че „принципът за налагане на еднаква санкция за еднакво поведение може да доведе, според обстоятелствата, до прилагането на диференцирани размери за засегнатите предприятия, без тази диференциация [...] да се подчинява на аритметично изчисление“.

504 Според съдебната практика, когато Комисията разделя засегнатите предприятия в категории за целта на определянето на размера на глобите, определянето

на праговете за всяка от така идентифицираните категории трябва да бъде последователно и обективно обосновано (Решение по дело Tokai Carbon и др./Комисия, точка 496 по-горе, точка 220).

505 На тази основа следва да се провери дали направената от Комисията класификация спазва принципа на равно третиране.

506 Следва да се припомни, че за да „отчете специфичната тежест на всяко предприятие и следователно за действителното въздействие на неговото неправомерно поведение върху конкуренцията“, в решението (съображения 406 и 407) Комисията разделя засегнатите предприятия на категории „според тяхната относителна значимост на съответния пазар“. За тази цел тя взема „за основа оборота от продажбите на продукта в ЕИП, за да сравни относителната значимост на предприятията на съответния пазар“. В съображение 408 се посочват и техните пазарни дялове. При това положение обосновката на направената класификация е ясна.

507 Доколкото са от естество да предоставят данни за значимостта на предприятието, тези сведения, а именно неговият оборот от продажбата на продукта в ЕИП, както и пазарните му дялове, могат да бъдат взети предвид от Комисията в това отношение съгласно цитираната в точка 468 по-горе съдебна практика.

508 Както се отбелязва в съображение 407 от решението, за да установи различните категории, Комисията си е служила с оборота, посочен във възпроизведената в съображение 18 от решението таблица 1 б).

- 509 В това отношение следва да се подчертае, че посочените в тази таблица обороти се основават на данните, предоставени от предприятията в техните отговори на исканията за сведения. При това положение в настоящата процедура AWA не би могло да извлече довод от обстоятелството, че самото то е предоставило неточни данни. Във всички случаи се оказва, че новите обороти, които то изтъква в жалбата си, остават от същия мащаб и следователно не биха довели до различен резултат.
- 510 Впрочем обратно на това, което твърди AWA, от сравнението на представените в разглежданата таблица обороти и определените от Комисията категории не следва, че тя е приложила към AWA система, различна от приложената към другите предприятия.
- 511 Разбира се, прибегването до пазарните дялове, наред с други фактори, за да се направи диференциация между предприятията, би противоречало на принципа на равно третиране, ако не се прилага към всички визирани предприятия. Все пак AWA от своя страна предоставя в жалбата си таблица, от която според неговите твърдения е видно, че „определените за тежестта размери са общо взето във взаимовръзка с пазарните дялове на участниците в рамките на засегнатия пазар“. Противно на твърдяното от AWA, принципът на равно третиране следователно е бил спазен.
- 512 Zanders от своя страна преценява, че е било предмет на дискриминация, като е било класирано в същата категория като MHTP и Koehler, докато тяхното участие в картела е било безспорно по-активно от неговото, или като не е било класирано в същата категория като Torgasparel, при положение че не е съществувала никаква обективна причина да бъдат третирани различно.
- 513 Следва да се отбележи, че според оборотите, взети предвид от Комисията, през 1994 г. и през 1995 г. пазарният дял на Zanders е бил около 12 %, този на MHTP

— около 14 %, а този на Koehler — около 10 %, докато този на Torraseda се е равнявал на 5,4 % през 1994 г. и на 6,9 % през 1995 г. Следователно по отношение на този критерий установените от Комисията категории не са дискриминационни спрямо Zanders, нито спрямо Koehler, въпреки характера на семейно предприятие, който претендира последното (вж. също точки 487 и сл. по-горе).

514 Zanders се опитва въпреки това да установи, че неговият пазарен дял е бил по-незначителен от този на Torraseda на определени пазари, по-конкретно във Франция, в Испания и в Обединеното кралство.

515 Следва в това отношение да се подчертае, че за всички участници в картела Комисията се основава на техния оборот от продажбите на продукта и пазарните им дялове в ЕИП. Действително тя приема, че картелът е обхванал изцяло общия пазар, а след създаването му — цялото ЕИП (съображение 403 от решението). Представените от Zanders доказателства следователно са лишени от релевантност, доколкото се прилагат единствено за определени пазари.

516 Колкото до твърдяното незначително участие на Zanders в картела, освен това оспорено от Комисията, то би могло евентуално да бъде взето предвид като смекчаващо обстоятелство по смисъла на Насоките. То обаче не влиза в преценката на етапа на определянето на началния размер в зависимост от тежестта, когато уравнивяването се извършва на основата на обективни фактори, целящи да „отчетат специфичната тежест [...] на всяко предприятие върху конкуренцията“.

517 Следва накрая да се разгледа доводът на AWA, според който общото ниво на определенията в зависимост от тежестта размери за настоящия картел било твърде високо в сравнение с определенията по други неотдавнашни дела.

- 518 AWA твърди, че с много забележителното изключение на определения в неговия случай размер, началните размери в дадения случай и определения за всяко нарушение по други дела, включващи много тежки нарушения, са твърде подобни. Според AWA обаче те трябвало да бъдат доста по-ниски, защото споразуменията не са имали за последица повишаване на цените по отношение на нормалните условия на конкуренция, не са попречили на участниците да осъществяват минимални печалби, били са ограничени до обсъждане на цените и не са съдържали контролен механизъм.
- 519 Следва да се установи, че доводите на AWA означават оспорване на квалификацията за много тежко нарушение в дадения случай, а не на определения по отношение на тази квалификация за много тежко нарушение размери, за които AWA изтъква голямо сходство с размерите, определени по други дела за същия вид нарушение.
- 520 Тъй като Комисията основателно е квалифицирала нарушението като много тежко (вж. точки 431—442 по-горе), оплакването за неравно третиране спрямо неотдавнашни дела не би могло да бъде уважено, понеже AWA признава, че размерът е равен на приложения по други дела за този вид нарушение.
- 521 Що се отнася впрочем до определения в случая на AWA размер, следва да се припомни, че според утвърдената съдебна практика обстоятелството, че Комисията е прилагала в миналото глоби на определено ниво към определени видове нарушения, не би могло да я лиши от възможността да вдигне това ниво в очертаните в Регламент № 17 граници, ако това се окаже необходимо за осигуряване на прилагането на общностната политика на конкуренция.
- 522 Следователно трябва да се отхвърлят правните основания, с които се цели оспорване на класификацията на участниците в картела и определения на тази основа начални размери.

4. Увеличаване на глобата с възпираща цел

- 523 AWA и Bolloré оспорват удвояването на началния размер на глобите с възпираща цел. Това увеличаване водело да налагане глоба, доста несъразмерна с обема на засегнатите от картела продажби, и не отчитало тежестта на нарушението, което можело да бъде вменено на различните предприятия, както и тяхната специфична роля. AWA изтъква и че това увеличаване с възпираща цел не е мотивирано по никакъв начин нито в известието за нарушенията, нито в решението, и че то е несъвместимо с прилагането на Известието относно съдействието.
- 524 Комисията посочва в съображения 410—412 от решението, че за да се осигури на глобата достатъчно възпиращ ефект, е счела в случая на AWA, на Sappi и на Bolloré, „че следвало да се увеличи началният размер на глобата, изчислен в зависимост от относителната значимост на съответния пазар, за да се отчетат техният размер и техните общи ресурси“. [неофициален превод] Комисията вече била обявила в ИН намерението си да определи глобите на достатъчно ниво, за да им придаде възпиращ ефект.
- 525 Насоките предвиждат, че е необходимо „да се определи размерът на глобата на ниво, което ѝ гарантира достатъчно възпиращ ефект“. Впрочем би могло да се вземе предвид обстоятелството, че „големите предприятия разполагат в повечето случаи със знания и с правно-икономически инфраструктури, които им позволяват по-добре да преценят противоправния характер на своето поведение и неговите последици от гледна точка на правото на конкуренцията“.
- 526 Следва да се припомни, че Комисията има право да повиши нивото на глобите с оглед да засили техния възпиращ ефект (Решение от 10 март 1992 г. по дело Solvay/Комисия, точка 196 по-горе, точка 309). Впрочем Комисията може да налага по-тежки глоби на предприятие, чиито действия на пазара, предвид факта, че то заема определящо място на него, са имали по-значително въздействие, отколкото тези на други предприятия, извършили същото

нарушение, без при това да се нарушава принципа на равно третиране. Подобен начин за определяне на размера на глобата отговаря и на нуждите тя да бъде достатъчно възпираща (Решение на Първоинстанционния съд от 11 декември 2003 г. по дело *Minoan Lines*/Комисия, T-66/99, *Recueil*, стр. II-5515, точка 284; вж. в този смисъл и Решение на Първоинстанционния съд от 8 октомври 1996 г. по дело *Compagnie maritime belge transports* и др./Комисия, T-24/93—T-26/93 и T-28/93, *Recueil*, стр. II-1201, точка 235).

527 Възпирането, както следва от Решение по дело *Musique diffusion française* и др./Комисия, точка 86 по-горе (точка 106), трябва да бъде едновременно специфично и общо. Когато се санкционира индивидуално нарушение, глобата се вписва и в рамките на обща политика за спазване от предприятията на правилата на конкуренция. Дори спрямо засегнатото предприятие възпирането не би могло да се ограничи единствено до съответния пазар, а трябва да се приложи към съвкупността от неговите дейности. Следователно Bolloré не би могло да иска намаляване на размера на наложената му глоба поради продажбата на неговия отдел „Самокопираща хартия“ и невъзможността за повторно извършване в този сектор.

528 В отговор на оспорването от AWA на възпиращия ефект *erga omnes* на глобата следва да се отбележи, че макар да е вярно, че глобата цели постигането на възпиращ ефект едновременно по отношение на санкционираното предприятие и на останалите предприятия, които биха се изкушили да нарушат правилата на конкуренцията, в дадения случай тя е била изчислена, като е отчетено собственото положение на засегнатото предприятие и всички обстоятелства по случая. Доколкото това е така, ако тя не е несъразмерна по отношение на визираното предприятие, не би могла да стане такава само поради факта че същевременно произвежда възпиращ ефект *erga omnes*.

529 Все пак в дадения случай жалбоподателите оспорват най-вече значимостта на увеличаването с възпираща цел в техния случай, която оценяват като несъразмерна и необяснена.

530 Колкото до твърдения несъразмерен характер на приложения в дадения случай коефициент за увеличаване с възпираща цел, в своето Решение по дело ABB/Комисия (точка 162) Първоинстанционният съд одобрява удвояването на глобата от Комисията с възпираща цел, за да се отрази значимостта на жалбоподателя в сектора на топлоизолираните тръби и да се вземе предвид неговата позиция като една от главните европейски групи.

531 Ако се позовем обаче на посочената в съображение 18 от решението таблица 1 б), AWA, Bolloré и Sappi са главните европейски групи. Техният общ оборот, който се намира в един и същи един и същ диапазон, е далеч по-висок от този на другите засегнатите предприятия. От това следва, че удвояването на глобата на AWA и на Bolloré не би могло да се счита за несъразмерно по отношение на положението на тяхната група.

532 В това отношение следва да се подчертае, обратно на схващането, от което изглежда изхождат AWA и Bolloré и според което за това увеличаване с възпираща цел Комисията се била основала на световния оборот на тяхната група, че коефициентът за увеличаване не е бил изчислен според математическа формула и бил без пропорционална връзка с общия оборот на жалбоподателя (вж. в този смисъл Решение по дело ABB/Комисия, точка 180). Действително, ако сравним по ред на значимостта в таблица 1 б) общия оборот на AWA, на Sappi, на Bolloré и на Torraseda, се установява, че оборотът на Bolloré и на AWA е между пет и седем пъти по-висок от този на Torraseda, докато Комисията прилага само коефициент на умножение 2, и то без разлика между AWA и Bolloré.

533 Колкото до довода, според който това увеличаване било доста несъразмерно по отношение на засегнатия от нарушението оборот, следва да се отбележи, че в зависимост от тежестта началният размер на глобата е бил изчислен на основата на оборота от продажбите на продукта на съответния пазар. Този елемент следователно е бил взет предвид от Комисията на първо място.

Увеличаването с възпираща цел от своя страна визира да се вземат предвид на последващ етап размерът и общите ресурси на предприятието.

534 Следва в това отношение да се припомни, че Комисията има право да вземе предвид както общия оборот на предприятието, който предоставя данни, макар и приблизителни и несвършени, за размера на същото и за неговата икономическа мощ, така и частта от този оборот, която произхожда от стоките, предмет на нарушението (Решение по дело *Musique diffusion française* и др./Комисия, точка 86 по-горе, точка 121).

535 Въпреки това AWA упреква Комисията, че още на етапа на определянето на началния размер е приложила коефициент на умножение 3,5 поради значимостта на жалбоподателя на пазара на самокопираща хартия, а впоследствие — коефициент на умножение 2 с цел възпиране.

536 Както обаче беше изложено по-горе, двете увеличения не вземат предвид едни и същи фактори. Първото се отнася до значимостта на предприятието на пазара на съответния продукт, а второто — до цялата дейност на предприятието или на групата, към която то принадлежи, с оглед на вземането предвид на общите му ресурси.

537 Относно необяснения характер на увеличаването с възпираща цел трябва да се установи, че в решението Комисията посочва, че в случая на AWA, на Sappi и на Bolloré „следва да се увеличи началният размер на глобата, изчислен в зависимост от относителната значимост на съответния пазар, за да се вземе предвид размерът им и техните общи ресурси“. [неофициален превод] Обратно на твърдяното от AWA, разглежданото увеличаване следователно е мотивирано.

538 АWA обаче оспорва вземането предвид с възпираща цел на размера на предприятието и на неговите общи ресурси. То твърди, че според една разумна икономическа теория за възпирането, глобите трябва да бъдат определяни спрямо очакваните печалби от нарушението на съответния пазар и спрямо вероятността за разкриване на същото. По негово мнение въпросът за възпирането не е разумно свързан с оборота на световно ниво на групата на дадено предприятие.

539 Що се отнася до вземането предвид на размера и на общите ресурси на засегнатите предприятия, Първоинстанционният съд приема, че Комисията не е допуснала грешка в преценката, доколкото тя оценява, че големите предприятия разполагат общо взето с повече ресурси, за да познават изискванията и последиците на правото на конкуренцията, от по-малките по размер предприятия (Решението АBB/Комисия, точка 169).

540 По-нататък, като се има предвид, че отчитането на възпиращия ефект на дадена глоба съставлява един от факторите, които според съдебната практика влизат в преценката при определяне на тежестта на нарушението, АWA не би могло да упрекне Комисията, че е взела предвид възпиращия ефект на глобите при определянето на началния размер, съответстващ на тежестта на неговото нарушение. Действително отчитането на възпиращия ефект на глобите съставлява неразделна част от претеглянето на глобите в зависимост от тежестта на нарушението (Решение по дело АBB/Комисия, точка 167). Следователно АWA няма основание да твърди, че Комисията е имала задължението да прилага увеличаване с възпираща цел единствено на последния етап на определянето на глобата.

541 Колкото до твърдяната несъвместимост на увеличаването с възпираща цел с прилагането на Известието относно съдействието, следва да се подчертае, че тези два етапа са явно различни и едновременно прилагане на тези два фактора не би могло да се счита за противоречиво. Действително увеличаването на глобата с възпираща цел е част от етапа на изчисляване на глобата, с която се санкционира извършеното нарушение. След като е определен този размер, прилагането на Известието относно съдействието цели по-нататък да

възнагради предприятията, които са решили да съдействат на Комисията. Обратно на твърдяното от AWA, фактът, че дадено предприятие решава да съдейства на разследването, за да постигне намаляване на размера на наложената му в него глоба, по никакъв начин не гарантира, че то ще се въздържа от извършване на подобно нарушение в бъдеще.

542 Колкото до факторите, които биха могли да доведат до намаляване на размера на глобата на предприятие в зависимост от свързани с него смекчаващи обстоятелства, те трябва при необходимост да бъдат взети предвид в рамките на разглеждането на смекчаващите обстоятелства и не влизат в преценката на етапа на увеличаването с възпираща цел. Това се отнася например за твърдяната последователска роля на Copigraph (Bolloré), и за преустановяването на нарушението от същото предприятие преди началото на разследването.

543 Накрая, преди да се приключи това разглеждане на доводите на жалбоподателите относно увеличаването на глобата с възпираща цел, следва във връзка с това да се върнем на неравното третиране, което според някои предприятия следва от вземането предвид в техния случай на оборота на групата, към която принадлежат, докато за други участници в картела Комисията не го е взела предвид. Действително, щом като Комисията твърди, че иска да вземе предвид размера и общите ресурси на засегнатите предприятия (съображение 411 от решението) в рамките на увеличаването на глобите с възпираща цел, принадлежността към една група може да бъде решаваща.

544 Колкото до AWA, следва да се припомни, че понеже дружеството майка на групата е участвало пряко и самостоятелно в картела, без това да е оспорено, основателно е взет предвид оборотът на групата.

545 Що се отнася до Bolloré, Първоинстанционният съд е приел в точки 66—81 по-горе, че следва да се отхвърли твърдението за нарушение, изведено от прякото

участие на Bollore, тъй като ИН не му било позволило да се запознае с това твърдение за нарушение и да осигури защитата си по тази точка. Все пак в края на разглеждането на положението на Bollore (вж. точки 129—150 по-горе) Първоинстанционният съд е постановил, че Комисията основателно е приела, че това предприятие трябва да отговаря за участието на своето дъщерно дружество Corigraph в картела.

546 От това следва, че двете дружества могат да бъдат считани за солидарно отговорни за поведението, в което са упрекувани, тъй като извършените от едното от тях действия са вменими на другото (вж. в този смисъл Решение по дело HFB и др./Комисия, точка 87 по-горе, точки 54, 524 и 525). Следва да се подчертае, че от таблица 1 б) в съображение 18 от решението следва, че припадащият се на самокопиращата хартия оборот, взет предвид в случая на Bollore, е този на Corigraph, понеже само последното разполагало с подобен оборот. Комисията следователно правилно е определила началния размер на глобата на Bollore, като е взела предвид оборота на Corigraph. Тъй като Corigraph и Bollore образуват едно и също предприятие по смисъла на член 81 ЕО, вземането предвид на общите ресурси на групата, с цел да се осигури на глобата достатъчно възпиращ ефект, следователно е било оправдано.

547 След този анализ следва да се направи изводът, че Комисията основателно е увеличила в случая на AWA и на Bollore началния размер на глобата, с цел да осигури на последната достатъчно възпиращ ефект.

548 Освен това, Комисията основателно е приложила към световния оборот на Bollore тавана от 10 % от оборота, предвиден в член 15, параграф 2 от Регламент № 17. Действително този таван трябва да се изчисли въз основа на кумулирания оборот на всички дружества, съставляващи икономическата единица, функционираща като „предприятие“ по смисъла на член 81 ЕО (вж. в този смисъл Решение по дело HFB и др./Комисия, точка 87 по-горе, точка 528).

549 При това положение следва да се отхвърли съвкупността от правните основания, изведени от липса на достатъчно доказателства, от нарушението на член 253 ЕО, на член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и на принципите на пропорционалност и на равно третиране, от липсата на индивидуално определяне на глобите, от погрешни фактически констатации и от грешки в преценката при прилагане на правото и в оценката на тежестта на нарушението.

Д — По правните основания, свързани с продължителността на нарушението

550 Следва да се припомни, че съгласно член 15, параграф 2 от Регламент № 17 продължителността на нарушението съставлява един от факторите, които следва да се вземат предвид при определянето на размера на глобата, която да се наложи на нарушилите правилата на конкуренцията предприятия.

551 Що се отнася до свързания с продължителността на нарушението фактор, Насоките установяват различие между нарушенията с малка продължителност (по принцип по-кратки от една година), за които приетият на основание на тежестта начален размер не би трябвало да се увеличава, нарушенията със средна продължителност (по принцип от една до пет години), за които този размер може да бъде увеличен с 50 %, и нарушенията с голяма продължителност (по принцип над пет години), за които този размер може да бъде увеличен за всяка година с 10 % (точка 1 Б, първа алинея, от първо до трето тире).

552 В съображения 414—416 от решението Комисията посочва, че:

„(414) [...] нарушението е било със средна продължителност (от една до пет години) за всяко от засегнатите предприятия.

(415) AWA, Copigraph (Bolloré), Koehler, Sappi, МНТР (Stora), Torraspapel и Zanders са извършили нарушение с продължителност от три години и девет месеца. Началните размери, определени въз основа на тежестта [...] са следователно увеличени общо с 35 % за всяко от тях.

(416) В случаите на Mougeot, Carrs, Divipa и Zicuñaga продължителността на нарушението е вариала между една година и четири месеца и три години и пет месеца. Началните размери, определени въз основа на тежестта са следователно увеличени с 30 % за Mougeot, с 25 % за Carrs, с 25 % за Divipa и с 10 % за Zicuñaga.“ [неофициален превод]

553 Няколко жалбоподатели оспорват констатациите на Комисията относно продължителността на извършеното от тях нарушение. В това отношение следва да се препрати към точки 256—371 по-горе, от които следва, че направените от Комисията увеличения поради продължителността на нарушението са основателни.

554 Впрочем, отново що се отнася до свързаното с продължителността на нарушението увеличаване, АWA изтъква, че Комисията е приложила свързаното с продължителността на нарушението увеличаване на глобата не както е било посочено в съображение 415 от решението, към началния размер на глобата, а към неговия двоен размер.

555 Вярно е, че съображение 415 от решението препраща към „началните размери, определени въз основа на тежестта“ и добавя в скоби препращане към съображение 409, което съдържа началните размери на глобите, установени в зависимост от тежестта без увеличаване с възпираща цел.

556 Комисията признава, че тук става въпрос за печатна грешка и че е трябвало да препрати към съображение 412, което посочва размера, включващ увеличаването с възпираща цел.

557 Във всички случаи, крайният резултат не се променя. Разбира се, за да останем в логиката на решението, би било за предпочитане да се препрати към началния размер, вече увеличен с възпираща цел. Резултатът обаче не би бил различен, като се направи изчислението в обратния ред, т.е. като поради продължителността на нарушението началният размер от 70 милиона евро се увеличи с 35 % и след това се удвои с възпираща цел. Основният размер на глобата на AWA би останал същия като посочения в съображение 417.

558 При това положение следва да се отхвърлят правните основания, свързани с продължителността на нарушението.

Е — По правното основание, изведено от нарушението на принципите на пропорционалност и на равно третиране, както и от грешка във фактическата преценка

559 Поради отегчаващото обстоятелство, което се състои в ролята на ръководител в нарушението, Комисията е увеличила с 50 % основния размер на наложената на AWA глоба (съображение 424 от решението).

560 Следва в самото начало да се отбележи, че вземането предвид на ролята на ръководител отговаря на съдебната практика и на Насоките.

561 Както произтича от съдебната практика, когато е било извършено нарушение от няколко предприятия, при определянето на размера на глобите следва да се разгледа относителната тежест на участието на всяко от тях (Решение по дело Suiker Unie и др./Комисия, точка 446 по-горе, точка 623), което предполага в частност да се установят съответните им роли в нарушението по време на участието им в него (Решение по дело Комисия/Anic Partecipazioni, точка 149 по-горе, точка 150 и Решение на Първоинстанционния съд от 17 декември 1991 г. по дело Enichem Anic/Комисия, T-6/89, Recueil, стр. II-1623, точка 264). От това следва по-конкретно, че ролята на „ръководител“, изпълнявана от

едно или повече предприятия в рамките на един картел, трябва да бъде взета предвид за целта на изчисляването на размера на глобата, доколкото изпълнявалите подобна роля предприятия трябва поради това обстоятелство да носят особена отговорност по отношение на останалите (Решение на Съда по дело IAZ и др./Комисия, точка 121 по-горе, точки 57 и 58 и Решение на Съда от 16 ноември 2000 г. по дело Finnboard/Комисия, C-298/98 P, *Resueil*, стр. I-10157, точка 45; Решение по дело Maug-Melnhof/Комисия, точка 446 по-горе, точка 291). Съгласно тези принципи точка 2 от Насоките установява под заглавието „Отегчаващи обстоятелства“ неизчерпателен списък на обстоятелствата, които могат да доведат до увеличаване на основния размер на глобата, включващ по-конкретно „ролята на водач или на подбудител на нарушението“ (Решение по дело ADM/Комисия, точки 238—240).

562 Въпреки това AWA твърди, че не съществуват или са налице малко доказателства за неговото лидерство в нарушението и че във всички случаи увеличаването с 50 % е несъразмерно и в противоречие с принципа на равно третиране по отношение на други предприятия, които са поели лидерска роля в нарушението.

1. Грешка във фактическата преценка

563 Според съображения 418 и 419 от решението съвкупност от фактори показва, че AWA е поело ръководна роля в нарушението, която се състои по-конкретно в свикването и воденето на определени заседания, в неговата роля на подбудител на реструктурирането на картела, пускането на ценови повишения и наблюдаването на прилагането на картела.

564 AWA отговаря точка по точка на всяко от тези твърдения. Поемането на конкретното организиране на определени заседания не го превръщало в лидер на картела, още повече че други предприятия се занимавали с резервиране на залите за общите или местните заседания на картела. При липса на по-точни данни, като се предположи, че неговата твърдяна роля на подбудител трябва да

се постави във връзка с функцията на АЕПСХ, поета тогава от г-н В., АWA твърди, че тази функция не би могла да съставлява доказателство за каквото и да е лидерство от негова страна. Твърдените ценови повишения, в чиято основа било то, не били подкрепени с никакви доказателства и почивали върху изявления на Mougeot, които не били надеждни. АWA не било единственото обявило ценови повишения [дружество] и обстоятелството, че било първото, се обяснявало с неговото положение на лидер на пазара — положение, което било безупречно и не го превръщало в лидера на нарушението. АWA оспорва, че е упражнявало натиск върху който и да е производител и не съществувало доказателство за ефективно използване на неговото положение на лидер на пазара за осигуряване на спазването на споразуменията или поне доказателство за заплахи в този смисъл. Дори ако се приеме, че тези изявления на Mougeot са точни, те доказвали най-много че АWA понякога е използвало твърд език по отношение на други производители.

565 Следва да се отбележи, че определени доказателства сами по себе си не са оспорени от АWA, а по-скоро в тълкуването, дадено им от Комисията. Така АWA не оспорва, че е поело конкретното организиране на някои заседания, нито че г-н В. ръководел АЕПСХ по време на нейното реструктуриране, нито дори че е обявило ценови повишения и че е било първото направило това [дружество], нито, накрая, че е поискало и получило разрешение да провери сведенията за обемите на продажби на Sarrió в помещенията на това предприятие.

566 От съображение 423 обаче следва, че именно съвкупността от тези фактори е довела Комисията до извода за ръководната роля на АWA:

„Последователна съвкупност от доказателства показва, че АWA, което е било икономически лидерство на пазара на самокопираща хартия и е било в състояние да упражнява натиск върху конкурентите си поради обстоятелството, че купувало или разпределяло голяма част от продукцията на някои дребни доставчици, е играло също ключова роля в наблюдението и прилагането на споразуменията.“ [неофициален превод]

567 Още в ИН Комисията твърди:

„Без съмнение AWA, което е водещ производител на самокопираща хартия в Европа, е било главният организатор на картела в цялото ЕИП, с изключение на Испания. Фактическите доказателства [...] относно съглашателските заседания показват, че някои от тях са били свикани и водени от представители на AWA. [...] По-нататък, определени данни създават впечатлението, че ценовите повишения, договорени на поне две от общите заседания и на редица национални заседания, били предприемани по инициатива на AWA и че [то] изисквало от останалите участници да прилагат същите повишения. Поетата от AWA роля на водач на картела впрочем е потвърдена с някои документи, показващи, че AWA е било първото обявило повишения на пазарните цени [дружество] и че други конкуренти са последвали това. В протокола от общото заседание на картела от 2 февруари 1995 г. е посочено изрично, че AWA било първото [дружество], обявило договорените на заседанието ценови повишения.“

568 Следва на първо място да се установи, че дори ако, както изтъква AWA, други предприятия са могли по някакъв повод да резервират зали, да свикат определени заседания или да обявят ценови повишения, няма друго предприятие, по отношение на което да са налице толкова съвпадащи сведения, които да сочат ролята на лидер, както за AWA. В тази връзка например, макар че считано от януари 1995 г., Koehler също е председателствало АЕПСХ, ролята на г-н F. (Koehler) не би могла да се сравни с тази на г-н B. (AWA), който е променил функционирането на картела.

569 Установява се на второ място, че членовете на картела не са изтъкнали нищо, което да отслаби изпълняваната от AWA роля на лидер. Обратно, посочените в съображения 95, 97, 104, 108, 120, 141, 143, 193, 194, 210, 234 и 246 от решението изявления на Mougeot, и по-конкретно посочените в точка 439 по-горе, целят да потвърдят ролята на лидер на AWA.

570 Все пак AWA оспорва доказателствената стойност на изявленията на Mougeot, които били продиктувани от интереса на това предприятие да изглежда като жертва на упражняван от AWA натиск и да се възползва от снизходителността на Комисията в замяна на подобни сведения.

571 В това отношение трябва да се установи, че дори да съществуват определени спорове между Mougeot и AWA, изявленията на Mougeot общо взето съвпадат по много точки, по-конкретно относно структурата и историята на картела, с тези на AWA, с които освен това се цели възползване от разпоредбите на Известието относно съдействието (вж. по-конкретно точки 163—168 и 261 по-горе). Достоверността на изявленията на Mougeot не би могла оттам насетне да бъде поставяна под съмнение само що се отнася до ролята на лидер на AWA, още повече че тази ръководна роля е потвърдена с една съвкупност от последователни и съвпадащи доказателства.

572 Впрочем следва да се подчертае, че освен изявленията на Mougeot, тази съвкупност от доказателства включва открити от Комисията у Sarrі документи (съображение 103 от решението), декларации и известия на последното предприятие (вж. съображение 181, както и препращането в съображения 228 и 233 към страница 7 от преписката на Комисията, съдържаща изявления на Sarrі). Следователно не би могло да се твърди, че тезата на Комисията се потвърждава единствено от изявленията на Mougeot.

573 Накрая, колкото до упражнявания от AWA натиск върху други предприятия, Комисията уточнява в писмената си защита, че не е обвинила AWA в подтикване на други предприятия към участие в картела, макар че някои, като Carrs и Torrasrapel, били твърдели в отговорите си на ИН, че са действали под натиска на AWA.

574 Със сигурност обаче в съображение 425 от решението, в рамките на разглеждането на свързаните с чисто пасивната роля смекчаващи обстоятелства, Комисията споменава факта, че „Carrs, Copigraph и Torraspapel твърдят, че са играли чисто пасивна роля в нарушението и са били принудени да участват в картела поради натиска, упражняван върху тях от ръководителя на картела, AWA“ [неофициален превод] и че „Koebler поддържа също, че отправените от AWA заплахи били фактор, който го е мотивирал да вземе участие в съглашателството“. [неофициален превод] Все пак тук става дума за излагане на доводите, изтъкнати от тези страни в отговор на ИН, за да постигнат смекчаващи обстоятелства на това основание, които доводи Комисията отхвърля впоследствие в съображения 426 и 427 от решението.

575 Следва впрочем да се установи, че изтъкнатите от Комисията в съображения 418—423 от решението данни за установяване на ръководната роля на AWA не са свързани с подобно подтикване или отправяне на заплахи от негова страна, целящи да накарат предприятия да участват в картела. Следователно AWA не би могло да твърди, че е неоснователно обвинено в подобни заплахи, нито че не е имало достъп до посочените в тях изявления на предприятията. От съображения 420—422 от решението и от писмените изявления на AWA следва, че то е разбрало всички аспекти от твърдението за нарушение относно ролята му на водач и е упражнило правото на защита, като е оспорило твърдението за нарушение. В това отношение дружеството не би могло да изтъква нарушение на правото на защита.

576 Всички гореизложени съображения довеждат Първоинстанционния съд до извода, че Комисията не е допуснала грешка в преценката, като на основата на съвкупност от последователни и съпадащи улики е приела, че AWA е поело ролята на ръководител в нарушението.

577 Следва понастоящем да се провери дали тази роля е оправдавала увеличаване с 50 % на глобата на AWA.

2. Нарушение на принципа на пропорционалност

- 578 АWA изтъква, че дори и да е било лидер при извършване на нарушението, подобно обстоятелство не оправдавало увеличаване на глобата с 50 %. За да установи несъразмерния характер на това увеличаване, то се основава на практиката на Комисията и сравнява своето положение с това на другите предприятия, чиято глоба е била увеличена на същото основание.
- 579 Все пак доводът, според който увеличаване с 50 % било по-високо от увеличаването, прилагано обикновено в другите решения на Комисията, не е от естество да установи нарушение на принципа на пропорционалност (вж. в този смисъл Решение по дело ADM/Комисия, точка 248).
- 580 В това отношение е достатъчно да се припомни, че според постоянната съдебна практика при определянето на размера на всяка глоба Комисията разполага с право на преценка и не е длъжна да прилага за тази цел точна математическа формула (Решение на Първоинстанционния съд от 6 април 1995 г. по дело Martinelli/Комисия, T-150/89, Recueil, стр. II-1165, точка 59 и Решение по дело Mo och Domsjö/Комисия, точка 67 по-горе, точка 268, потвърдено по жалба с Решение на Съда от 16 ноември 2000 г. по дело Mo och Domsjö/Комисия, C-283/98 P, Recueil, стр. I-9855, точка 47).
- 581 С цел изчерпателност и в отговор на довода, според който ставката от 50 % представлява, изразена в проценти, най-високото увеличаване, прилагано някога поради ръководна роля, а в абсолютна стойност — второто основано на подобен мотив увеличаване, следва да се отбележи, че тази ставка не би могла да се счита за изключителна.
- 582 Действително в Решение 2002/271/ЕО от 18 юли 2001 година относно процедура по прилагане на член 81 от Договора за ЕО и на член 53 от

Споразумението за ЕИП (преписка COMP/E-1/36.490 — Графитни електроди) (ОВ L 100, 2002 г., стр. 1) Комисията налага на SGL Carbon AG увеличаване с 85 % поради отегчаващи обстоятелства. Всъщност ръководната роля не е била единственото отегчаващо обстоятелство, тъй като SGL Carbon е било упрекнато във възпрепятстване на разследването на Комисията и в отказ да преустанови нарушенията. В случая на UCAR International Inc. увеличаването възлиза на 60 % за ролята му на водач и на подбудител, както и за продължаването на нарушението след проверките. В Решение 1999/210/ЕО на Комисията от 14 октомври 1998 година относно процедура по прилагане на член 85 от Договора за ЕО (преписка IV/F-3/33.708 — British Sugar plc, преписка IV/F-3/33.709 — Tate & Lyle plc, преписка IV/F-3/33.710 — Napier Brown & Company Ltd, преписка IV/F-3/33.711 — James Budgett Sugars Ltd) (ОВ L 76, стр. 1), увеличаването е 75 %. British Sugar plc е санкционирано за ролята си на подбудител и за „движещата сила зад нарушението“, но също и защото било нарушило своите задължения за спазване на общественото право и било извършило две нарушения на правилата на конкуренция на същия пазар.

583 Впрочем ставката на увеличаване от 50 % е била приложена на други предприятия поради тяхната ръководна роля, например на F. Hoffmann-La Roche AG с Решение 2003/2/ЕО на Комисията от 21 ноември 2001 година относно процедура за прилагане на член 81 от Договора за ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП (преписка COMP/E-1/37.512 — Витамини) (ОВ L 6, стр. 1), както и на Archer Daniels Midland и на Ajinomoto с Решение 2001/418/ЕО на Комисията от 7 юни 2000 година относно процедура за прилагане на член 81 от Договора за ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП (преписка COMP/36.545/F3 — Аминокиселини) (ОВ L 152, стр. 24).

584 АВА обаче оценява, че според практиката на Комисията прилагането на тази ставка от 50 % изисква елемент на подбудителство или на принуда.

585 Колкото до елемента на подбудителство, следва да се отбележи, че с Решение 2001/418 на АДМ е било наложено увеличаване от 50 %, като същевременно

ролята на подбудител е била изрично вменена на Ajinomoto. В резултат на това този пример свидетелства против тезата на AWA за необходимостта от елемент на подбудителство за прилагането на ставка от 50 %.

586 Все пак, дори да следваше да се приеме тезата на AWA, според която прилагането на ставка на увеличаване от 50 % изисква елемент на подбудителство, той не би липсвал в случая. В действителност AWA свиква и води редица заседания на картела, то е „подбудителят на преструктурирането на картела“ [неофициален превод] (съображение 418 от решението), поема инициативата за редица ценови повишения и често е първото [дружество], обявило ценовите повишения на пазара. Следователно увеличаването с 50 % не би могло да се счита за несъразмерно (вж. точки 568—576 по-горе).

587 Що се отнася до елемента на принуда, следва да се отбележи с цел изчерпателност, че сред отегчаващите обстоятелства Насоките споменават и мерките на реторсия върху други предприятия с оглед да се осигури спазването на противоположните решения или практики. Тези мерки следователно са сами по себе си отегчаващо обстоятелство, различно от ролята на водач или на подбудител към извършване на нарушението.

588 Впрочем в дадения случай според съображение 104 от решението изявленията на Mougeot съдържат заплахи, понеже „[г-н В.] съвсем изрично е заявил, че няма да толерира повишаването на цените да не бъде съблюдавано и че лично ще се заеме с всички, които не спазват правилата на играта.“ [неофициален превод]

589 Освен това не би могло да се изключи, че неоспоримото икономическо лидерство на AWA на пазара на самокопираща хартия, му осигурявало определена мощ, която му позволявала да упражнява натиск. Посочените в точка 439 по-горе изявления на Mougeot са в този смисъл.

590 При това положение увеличаването на размера на глобата на AWA с 50 % поради неговата ръководна роля не нарушава принципа на пропорционалност.

3. Нарушение на принципа на равно третиране

591 Според AWA увеличаването на размера на глобата с 50 % поради неговата ръководна роля нарушава и принципа на равно третиране, доколкото няколко предприятия са играли роля, идентична с неговата. Koehler организирано редица заседания. Torrasrapel, Mougeot и МНТР играли движеща роля в националните споразумения, като поемали конкретното организиране на заседанията. Решението описвало Torrasrapel като лидера на картела на испанския пазар. Следователно неувеличаването на глобата и на тези предприятия би съставлявало неоправдана дискриминация.

592 Следва да се отбележи, че по отношение на никое от тези предприятия не съществува съвкупност от последователни и съвпадащи доказателства от същото естество и важност като тази, която посочва AWA за ръководител на визираното нарушение. Фактът, че едно или друго от тези предприятия е могло да има определена функция в картела, не го прави ръководител. Това качество е придадено на AWA от добавянето на определен брой елементи, потвърдени с изявленията на редица предприятия (вж. точки 568—576 по-горе).

593 Следователно Комисията основателно е увеличила размера на глобата на AWA с 50 % поради отегчаващи обстоятелства.

Ж — По правните основания, изведени от нарушението на член 253 ЕО, на член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и на принципите на пропорционалност и на равно третиране, от липсата на индивидуално определяне на глобите, от твърде ограничително тълкуване на Насоките в областта на глобите, както и от явни грешки в преценката, произтичащи от невземането предвид на определени смекчаващи обстоятелства

1. Чисто пасивна или последователска роля в картела

⁵⁹⁴ Няколко жалбоподатели (Bolloré, Zanders, Mougeot, Divipa и Zicuñaga) изтъкват, че са играли само пасивна, последователска или маргинална роля в картела. Комисията следователно трябвало да намали размера на тяхната глоба поради смекчаващите обстоятелства.

⁵⁹⁵ Комисията отхвърля техните доводи по съображение, че всички участници в картела са били негови активни членове.

⁵⁹⁶ Следва да се припомни, че когато дадено нарушение е извършено от няколко предприятия, трябва да се разгледа относителната тежест на участието в нарушението на всяко от тях (Решение по дело Suiker Unie и др./Комисия, точка 446 по-горе, точка 623 и Решение по дело Комисия/Anic Partecipazioni, точка 149 по-горе, точка 150), за да се определи дали в техния случай съществуват отегчаващи или смекчаващи обстоятелства.

⁵⁹⁷ Точки 2 и 3 от Насоките предвиждат промяна на основния размер на глобата в зависимост от определени отегчаващи или смекчаващи обстоятелства. В частност „чисто пасивната или последователска роля“ на дадено предприятие в извършването на нарушението съставлява, ако бъде установена, смекчаващо обстоятелство съгласно точка 3, първо тире от Насоките, като се уточнява, че

тази пасивна роля предполага поведението на засегнатото предприятие да е безлично, т.е. то да не взема активно участие в изработването на антиконкурентното споразумение или споразумения (Решение на Първоинстанционния съд от 9 юли 2003 г. по дело Cheil Jedang/Комисия, T-220/00, Recueil, стр. II-2473, точки 165—167).

598 Впрочем жалбоподателите не биха могли да поддържат, че обстоятелството, че не са били ръководители на картела, е трябвало да доведе до намаляване на размера на тяхната глоба. В действителност като твърдят, че не са играли активна роля, те изтъкват единствено липсата на отегчаващо обстоятелство (вж. в този смисъл Решение на Първоинстанционния съд по дело Lögstör Rör/Комисия, точка 93 по-горе, точка 322 и Решение на Първоинстанционния съд от 20 март 2002 г. по дело Dansk Rørindustri/Комисия, T-21/99, Recueil, стр. II-1681, точка 230).

599 Според Bolloré от редовното участие на Copigraph в заседанията на картела и в инициативите за ценови повишения Комисията е направила извода, че то не е играло чисто пасивна роля. По негово мнение обаче редовното участие в заседанията и в мерките за ценови повишения не позволява да се изключи, че засегнатото предприятие е играло само роля на последовател в картела. Комисията била задължена да провери конкретно степента на участие на засегнатото предприятие в картела от количествена и качествена гледна точка. На заседанията обаче Bolloré полагало най-малко старание измежду членовете на АЕПСХ.

600 Следва в това отношение да се отбележи, че степента на участие на Copigraph, както Bolloré признава в своята жалба, а именно 15 от 21-то заседания на АЕПСХ, 8 от 11-те заседания, проведени между 14 септември 1993 г. и септември 1995 г. и 3 от 4-те общи заседания, без да се отчита участието му в националните заседания на френския пазар и в 4 от 6-те засягащи испанския пазар, не е пренебрежимо. Във всеки случай то не установява, че е налице чувствително по-спорадичен характер на участията му в заседанията в сравнение с тези на обикновените членове на картела по смисъла на Решение по дело BPB de Eendracht/Комисия, точка 501 по-горе (точка 343). Участието му в тези заседания и в инициативите за ценови повишения, както и признанието за участието му в картела следователно не свидетелстват за чисто пасивна или последователска роля.

601 Въпреки това Bolloré изглежда твърди, че щом дадено предприятие изтъква пасивна роля, Комисията трябва да приеме, че са налице в негова полза смекчаващи обстоятелства и да намали размера на наложената му глоба, освен ако се докаже, че предприятието действително е имало активна роля. Тази теза не би могла да бъде възприета.

602 Действително в Насоките не се указва, че Комисията трябва винаги да взема предвид всяко от изброените в точка 3 смекчаващи обстоятелства поотделно. Следва да се приеме, че дори обстоятелствата, изброени в списъка, посочен в точка 3 от Насоките, да са със сигурност сред тези, които могат да бъдат взети предвид от Комисията в даден случай, тя не е длъжна автоматично да предостави допълнително намаляване на това основание, когато дадено предприятие изтъква данни от естество да насочат към наличието на едно от тези обстоятелства. Действително подходящият характер на евентуално намаляване на размера на глобата поради смекчаващи обстоятелства трябва да се преценява от обща гледна точка, като се вземат предвид всички релевантни обстоятелства. При липса на задължително указание в Насоките по отношение на смекчаващите обстоятелства, които могат да бъдат взети предвид, следва да се приеме, че Комисията запазва определена свобода на преценка, за да прецени по общ начин значимостта на евентуално намаляване на размера на глобите поради смекчаващи обстоятелства.

603 Във всички случаи Насоките споменават сред примерите за смекчаващи обстоятелства една „изключително“ пасивна или последователска роля в извършването на нарушението. Когато някой участва в мнозинството съгласителски заседания, той изпълнява достатъчно активна роля и не може да бъде квалифициран като изключително „пасивен“ или „обикновен“ последовател.

604 Mougéot се оплаква от несъразмерния характер на наложената му глоба с оглед на неговата степен на отговорност в картела. Въпреки това изтъкнатите от него доводи не биха могли да установят, че то е изпълнявало чисто пасивна или последователска роля — нещо, което то впрочем не твърди. Също така фактът, че то не е играло роля на водач, не би могъл да доведе до намаляване на размера на глобата поради посочената в точка 598 по-горе причина.

- 605 Diviра изтъква, че Комисията не е отчела неговата чисто пасивна и подчинена роля в картела. То твърди, че не е участвало в никое заседание, нито във вземане на решения на производителите на самокопираща хартия, и е поддържало с тях единствено отношения от чисто вертикален характер в качеството си на обикновен дистрибутор. Въпреки това Първоинстанционният съд е постановил, че следвало да се отхвърли правното основание на Diviра, с което се цели да се оспори неговото участие в нарушението (вж. точки 155—221 по-горе). Тъй като участието му в съглашателски заседания на испанския пазар било установено, ролята му не би могла да бъде квалифицирана като чисто пасивна. Участието му в тези заседания в качеството на дистрибутор не би могло да промени този извод.
- 606 Zicuñaga посочва сред смекчаващите обстоятелства, взети предвид от Комисията при изчисляването на наложената му глоба, своята чисто пасивна или последователска роля в нарушението. В подкрепа на това твърдение то изтъква единствено решения на Комисията, в които тя е третирила различно ръководителите и обикновените членове.
- 607 Тъй като Комисията обаче е установила участието на Zicuñaga в засягащи испанския пазар съглашателски заседания (вж. точки 155—243 по-горе), Zicuñaga не би имало основание да се ползва от намаляване на размера на наложената му глоба, като се позовава само на своята чисто пасивна или последователска роля, без да представя никакво доказателство от естество да я докаже.
- 608 Колкото до Zanders, то не оспорва, че е било член на картела през периода от януари 1992 г. до септември 1995 г. включително, което впрочем му е позволило да постигне намаляване на размера на глобата на основание на Известието относно съдействието, но отрича активната и дори първостепенна роля, която Комисията го упреква, че е играло в картела. То оспорва присъствието си на определени заседания и добавя, че преките доказателства на разположение на Комисията установяват, че то не е участвало във важни аспекти на картела или поне че е участвало в него в по-малка степен от други предприятия, като се е ограничило до роля на последовател. Zanders отрича в частност участието си в неофициалните заседания на АЕПСХ след нейното реструктуриране през есента на 1993 г.

609 Следва да се отбележи, че обстоятелството, че участието на Zanders в определени заседания би могло да не е установено и че то е било по-активно в съглашателските споразумения на национално, отколкото на европейско равнище, не доказва, че то е имало чисто пасивна или последователска роля. Освен това самото Zanders не отрича по принцип, че с него е провеждано съгласуване след някои заседания, на които то не е присъствало. Впрочем въпреки неговото решение да не участва повече в неофициалните заседания на АЕПСХ, считано от нейното реструктуриране, Zanders признава на съдебното заседание, че е пропуснало да уведоми другите членове, че се разграничава от картела или вече не участва в него. Следователно то е продължило да бъде възприемано от другите участници като пълноправен член и да бъде уведомявано за резултата от съглашателските заседания. Накрая, от изявленията на Zanders на съдебното заседание следва, че то е прилагало решенията, взети на заседанията, на които не е било представлявано, освен в няколко случая, когато не се е съобразило с тях. Следователно тези данни поставят под съмнение тезата за чисто пасивно отношение на Zanders.

610 Изглежда Zanders преди всичко се опитва да установи, че не е играло „първостепенна роля“. Според цитираната в точка 598 по-горе съдебна практика обаче с това твърдение то не прави друго, освен да изтъква липсата на отегчаващо обстоятелство.

611 Що се отнася до дискриминацията, на която Zanders било предмет, по отношение на други предприятия, несъмнено по-активни в картела според него, преценката на чисто пасивната или последователска роля в картела трябва да се направи поотделно за всяко предприятие. Фактът, че други предприятия са могли да бъдат по-активни, не означава автоматично, че Zanders е имало чисто пасивна или последователска роля. Само пълната пасивност би могла да се отчете, а такава не е установена.

612 В заключение Комисията основателно изтъква, че всички участващи в картела предприятия са били негови активни членове, доколкото са участвали в заседания, по време на които са обменяли сведения и са вземали решения за

ценовите повишения, които впоследствие са били обявявани на клиентите. Макар не всичките непременно да са били също толкова активни във всички аспекти на нарушението и на целия пазар, никое не е играло чисто пасивна или последователска роля в строг смисъл. Комисията следователно правилно е приложила Насоките, които не предвиждат степенуване между ролята на водач и чисто пасивната или последователска роля.

2. Размер и влияние върху пазара на предприятието нарушител

613 Divipa оценява, че не е трябвало да бъде класирано в същата категория като Carrs и Zicuñaga, защото е семейно предприятие с малък размер, което развива своята дейност по преработка и разпределение единствено на местно равнище. Нарушението, за чийто извършител се смята то, нямало никакво ограничително действие върху конкуренцията.

614 Комисията твърди, че е взела предвид ограниченото влияние на Divipa, като го е класирала в петата категория. Тъй като всички предприятия — членове на картела, са нарушили правилата на конкуренция, доводите на Divipa не биха могли да доведат до класирането му в по-ниска категория от тази на Carrs и Zicuñaga.

615 В това отношение трябва да се установи, от една страна, че малкият размер на Divipa надлежно е бил взет предвид, понеже то е било класирано в последната категория с глоба, чийто начален размер е бил определен на 1,4 милиона евро, докато за нарушение, квалифицирано като много тежко, този размер е можело за бъде над 20 милиона евро. От друга страна, Първоинстанционният съд вече е постановил, че обстоятелството, според което жалбоподателят представлява средно по размер семейно предприятие, не може по никакъв начин да съставлява смекчаващо обстоятелство (Решение по дело LR AF 1998/Комисия, точка 45 по-горе, точка 338).

616 Колкото до довода, че нарушението, за чийто извършител се счита Divipa, нямало никакво ограничително действие върху конкуренцията, преценката на последиците на картела не би могла да се ограничи единствено до пазара, върху който Divipa твърди, че действа, докато картелът е обхващал целия общ пазар и впоследствие цялото ЕИП. Следователно търговията между държави-членки е засегната така, че е приложим член 81 ЕО. Ако следваше този довод да се тълкува като изтъкващ липсата на конкретно въздействие на нарушението върху конкуренцията, за чийто извършител се счита то, би следвало да се препрати към точки 445—459 по-горе.

617 При това положение не е следвало да се приема, че е налице смекчаващо обстоятелство в полза на Divipa по причина на неговия размер и на ограниченото му влияние.

3. Поведение на пазара през периода на нарушението

618 Divipa твърди, че никога не е прилагало споразуменията, за които се твърди, че са сключени по време на заседанията, в които то не е участвало. Неговото търговско поведение не съответствало на съдържанието на посочените споразумения. Следователно въздействието на неговото поведение върху пазара е било нищожно, дори несъществуващо.

619 Torrassapel изтъква, че Комисията не е взела предвид факта, че то не е спазило ценовите споразумения въпреки оказвания му натиск. Развитието на неговата ценова политика никак не съответствало на твърдените ценови споразумения. Неговото поведение по отношение на цените редовно проваляло антиконкурентното действие на картела, което било достатъчно, за да трябва Комисията да приеме в негова полза наличието на смекчаващо обстоятелство.

620 Zisuiþaga твърди, че на основание на Насоките и на практиката на Комисията следва да се вземе предвид като смекчаващо обстоятелство фактът, че забраненото споразумение не е било приложено или е било само частично приложено.

- 621 Комисията изтъква, че не е задължена да приеме като смекчаващо обстоятелство неспазването на неправомерно споразумение. Тя посочва в това отношение по-конкретно Решение от 14 май 1998 г. по дело SCA Holding/Комисия, точка 468 по-горе (точка 142).
- 622 Както вече беше припомнено, когато дадено нарушение е било извършено от няколко предприятия, следва да се разгледа относителната тежест на участието в нарушението на всяко от тях (Решение по дело Suiker Unie и др./Комисия, точка 446 по-горе, точка 623 и Решение по дело Комисия/Anic Partecipazioni, точка 149 по-горе, точка 150), за да се определи дали съществуват по отношение на тях отегчаващи или смекчаващи обстоятелства.
- 623 В точка 3 „Смекчаващи обстоятелства“ от Насоките се съдържа неизчерпателен списък на обстоятелства, които могат да доведат до намаляване на основния размер на глобата, сред които ефективното неприлагане на споразуменията (точка 3, второ тире).
- 624 Следва да се установи, че изброяването в този текст на смекчаващи обстоятелства, които Комисията е задължена да вземе предвид, не е обвързващо. Вследствие на това Комисията запазва определена свобода да прецени по общ начин значимостта на евентуално намаляване на размера на глобите поради смекчаващи обстоятелства.
- 625 Важно е да се провери в това отношение дали изтъкнатите от жалбоподателите обстоятелства са от естество да установят, че през периода, в който са се присъединили към противоправните споразумения, те действително са се отклонили от тяхното прилагане, като са възприели конкурентно поведение на пазара (Решение по дело ADM/Комисия, точка 268; вж. в този смисъл и Решението „Цимент“, точка 49 по-горе, точки 4872—4874).

626 В дадения случай представените от жалбоподателите доказателства не позволяват да се приеме, че те действително са се отклонили от прилагането на разглежданите противоположни споразумения, като са възприели конкурентно поведение на пазара.

627 Що се отнася до Torraspapel, макар от съображения 157, 166 и 216 от решението да може да се изведе, че това предприятие невинаги е следвало договорените ценови повишения или ги е следвало със закъснение, многобройни други доказателства (вж. по-конкретно съображения 204, 206, 215, 225—227 и 236—238 от решението) позволяват да се установи, че то до голяма степен е прилагало тези споразумения. От съображения 204 и 206 например следва, че AWA, Koehler, Sappi, Stora и Torraspapel обявяват през периода между януари и май 1994 г. включително ценови повишения, съвпадащи с решенията на общото заседание на 19 януари 1994 г. Също така за септември и октомври 1994 г., AWA, Sappi, Stora, Torraspapel и Zanders са обявили ценови повишения, съвпадащи с решенията на общото заседание на 21 юни 1994 г. (съображение 215). Що се отнася до периода от декември 1994 г. до февруари 1995 г., Комисията твърди в съображение 225, че е открила, че всички участници в общото заседание на 22 септември 1994 г. — AWA, Koehler, Sappi, Stora, Torraspapel и Zanders — са обявили ценови повишения, съвпадащи с решенията по време на това заседание. Накрая, в един документ с дата 16 февруари 1995 г., предаден от Sappi и цитиран в съображение 238, може да се прочете, че „лидерите на пазара Sarrió/Stora/AWA обявяват повишаване с 6 % [рула] към 1 март 1995 г.“ От представените от Комисията документи следва и че Torraspapel понякога сключва отделни споразумения за определени големи клиенти, като отлага договореното ценово повишаване. Все пак в цифровите данни, които представя в подкрепа на своя довод, изведен от неприлагането на договорените ценови повишения, жалбоподателят сравнява средните месечни цени, без да хвърля светлина върху тези закъснения или отлагания на прилагане.

628 Колкото до Divipa, неговата претенция да се представи като обикновен дистрибутор, който не е в конкуренция с другите участвали предприятия, не е основателна. Макар и да купувало големи рула от производителите, самото то произвеждало листове и малки рула, които доставяло, както други участващи предприятия, на трети лица. На испанския и португалския пазар определени производители продавали сами своите продукти, а други минавали през други независими дистрибутори (съображение 153 от решението). Интегрираните производители контролирали целия процес и диктували цената на печатарите,

докато вертикално неинтегрираните производители трябвало да обсъждат продажните цени с дистрибутора. В този случай трябвало да се определят две ценови нива: изискваното от производителя на дистрибутора и изискваното от дистрибутора на третите лица. Бележката относно заседанието в Барселона на 19 октомври 1993 г. обаче (документ № 4474, посочен в съображение 192 и припомнен в точка 173 по-горе) доказва, че картелът се отнасял и до последната цена. Като участвало в картела, Divipa следователно имало възможността да въздейства върху неговия марж на печалба.

629 По-нататък Комисията установява, че Divipa е участвало в съглашателски заседания на испанския пазар, по време на които са били вземани решения за ценови повишения. Divipa изтъква все пак, че не е прилагало тези споразумения. В дадения случай представените от жалбоподателя доказателства не позволяват все пак да се приеме, че то не е прилагало спорните споразумения, тъй като в това отношение се е отличавало с поведение на пазара, което би могло да противостои на антиконкурентните действия на установеното нарушение. Действително приложените от Divipa към неговата жалба таблици показват например, че през 1994 г. неговите търговски надценки и продажна цена безспорно са нараснали, въпреки структурните свръхкапацитети и наличието на спад на пазара. Освен това, ако би бил доказан самият факт, че то е можело да няма напълно съответстващо на договорените споразумения поведение, той не би бил достатъчен, за да задължи Комисията да приеме в негова полза наличието на смекчаващи обстоятелства. Наистина жалбоподателят би могъл чрез своята повече или по-малко независима политика на пазара просто да се опита да използва картела в своя полза (Решение от 14 май 1998 г. по дело SCA Holding/Комисия, точка 468 по-горе, точка 142 и Решение от 14 май 1998 г. по дело Cascades/Комисия, точка 451 по-горе, точка 230).

630 Същите съображения като развитите в предходната точка в случая на Divipa са приложими към Ziciñaga. Комисията е установила участието на Ziciñaga в съглашателски заседания на испанския пазар, по време на които са взети решения за ценови повишения. Ако обаче е вярно, че Ziciñaga изтъква като смекчаващо обстоятелство тяхното неприлагане, то не го установява. В рамките на неговите доводи, свързани със смекчаващите обстоятелства, то само препраща към няколко решения на Комисията, по-голямата част от които освен това предхождат прилагането на Насоките. Изтъква и обстоятелството, че в тези решения в преценката на тежестта на нарушението Комисията била взела предвид неприлагането илиограниченото прилагане на разглежданите

споразумения. С оглед обаче на оценката на смекчаващите обстоятелства, съгласно принципа на индивидуалност на нарушенията и на наказанията следва да се разгледа относителната тежест на участието на предприятието в нарушението (Решение по дело ADM/Комисия, точка 265).

631 Във всички случаи предоставените от Zicuñaga данни в други откъси от жалбата му, които не се отнасят до смекчаващите обстоятелства, потвърждават, че цените на Zicuñaga и на Divipa са претърпели успоредно развитие. От жалбата впрочем следва и че цените на Zicuñaga са нараснали от 174,99 ESP през ноември 1993 г. на 210,99 ESP през декември 1994 г. Обстоятелството, че практикуваните от Zicuñaga цени не отговарят точно на решенията по време на различните съглашателски заседания цени, не би могло само по себе си да докаже, че Zicuñaga не е приложило разглежданите споразумения.

632 В това отношение следва да се подчертае, че Комисията твърди в съображение 397 от решението, че „доказателствата, свързани със заседанията и с ценовите увеличения [...] показват, че понякога решенията увеличения са били отлагани за последващи дати, че са били прилагани повишения, малко по-ниски от предвиденото [...] или че за изменение на споразумението са били организирани други заседания“. [неофициален превод] Комисията заключава от това, че картелът е имал „въздействие върху политиката на определяне на цените на членовете на картела, дори ако приложените повишения понякога са били по-ниски от договореното ниво или забавени.“

633 В резултат на това Комисията не е твърдяла, че всички решени ценови повишения са били приложени според определения по време на разглежданото заседание размер. Неприлагането на точния размер на решеното по време на едно или друго заседание повишаване не би могло да докаже, че картелът не е имал въздействие върху политиката на определяне на цените на членовете на картела, сред които било Zicuñaga. Не би могло освен това да се изключи, че като прилагало цени, които не съответствали на тези, които се очаквало да последват от прилагането на споразуменията, и същевременно продължавало да участва в съглашателските заседания на испанския пазар, Zicuñaga се е

стремяло да получи от другите членове на картела разрешението да продава на по-ниски в сравнение с посочените в общото решение цени (вж. в този смисъл Решение по дело LR AF 1998/Комисия, точка 45 по-горе, точка 342, потвърдено по жалба от Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 409 по-горе). Посочената в точка 177 по-горе ръкописна бележка на Mougeot от 21 октомври 1994 г. във всеки случай удостоверява, че Ziciñaga е получило това разрешение, което може да представлява друг начин да се печели от картела.

⁶³⁴ При тези условия Първоинстанционният съд преценява, че въз основа на предоставените в решението доказателства и от предоставение от Ziciñaga данни е достатъчно осведомен, за да потвърди, без да иска допълнителни сведения от Комисията, че не следва да се признае смекчаващо обстоятелство в полза на Ziciñaga на основание на действителното неприлагане на споразуменията или противоправните практики.

⁶³⁵ Следователно Комисията основателно е решила да не приеме наличието на смекчаващи обстоятелства в полза на жалбоподателите поради ефективно неприлагане на споразуменията или противоправните практики.

4. Наличие на заплахи и на натиск

⁶³⁶ Няколко жалбоподатели (Koehler, Bolloré за Copigraph и Torraspapel) изтъкват, че Комисията не е взела предвид заплахите или натиска, оказан(и) върху тях, главно от страна на AWA.

637 Ако е вярно, че в съображения 104, 106 и 425 от решението Комисията описва отпавени от AWA заплахи, тя твърди в съображение 427:

„Заплахите (на ръководителя на картела в дадения случай) не биха могли да оправдаят нарушения на общностните и на правилата на ЕИП в областта на конкуренцията. Вместо да се присъединят към картела, предприятията е трябвало да уведомят компетентните органи, по-конкретно Комисията, за незаконното поведение на конкурентите си, с оглед последните да го преустановят.“

638 Следва да се установи, че съществуването на заплахи и оказването на натиск не е част от изброените, макар и неизчерпателно, смекчаващи обстоятелства в Насоките.

639 В действителност в каквато и степен да е бил оказан, натискът не би могъл да представлява смекчаващо обстоятелство. Съществуването на подобен натиск с нищо не променя действителността и тежестта на извършеното нарушение (Решение от 28 юни 2005 г. по дело Dansk Røhrindustri и др./Комисия, точка 409 по-горе, точка 370). Жалбоподателите са могли по-скоро привлекат вниманието на компетентните органи към оказвания им натиск и да подадат искане пред Комисията в съответствие с член 3 от Регламент № 17, отколкото да участват в картела (вж. в този смисъл Решение по дело LR AF 1998/Комисия, точка 45 по-горе, точка 339). Това съображение важи за всички засегнати предприятия в дадения случай, без да следва да се прави разграничение между тях в зависимост от твърдяната степен на интензитет на предполагаемия натиск.

640 Комисията следователно не е била задължена да вземе предвид твърденията от някои жалбоподатели заплахи като смекчаващо обстоятелство.

5. Преустановяване на нарушението

⁶⁴¹ Bolloré, МНТР и Zanders изтъкват, че в техния случай Комисията не е взела предвид като смекчаващо обстоятелство преустановяването на нарушението още след първата ѝ намеса. Zisiñaga твърди от своя страна, че в редица предходни решения Комисията е намалявала размера на глобата, поради това че нарушението е било преустановено преди приемането на окончателното решение.

⁶⁴² Комисията отговаря на МНТР в съображение 429 от решението, че при преценката на нарушението е взела предвид единствено ограничения период, за който е приела, че разполага с достатъчно доказателства. Тя добавя, че тъй като се касае за явно нарушение, следва да се отхвърли искането на МНТР, според което преждевременното преустановяване на нарушението трябва да се счита за смекчаващо обстоятелство.

⁶⁴³ Следва да се установи, че преустановяването на нарушенията веднага след първата намеса на Комисията е сред смекчаващите обстоятелства, изрично изброени в точка 3 от Насоките.

⁶⁴⁴ Все пак следва да се подчертае, че като общо правило Комисията не може да бъде задължена нито да приеме продължаването на нарушението като отегчаващо обстоятелство, нито да отчете преустановяването на нарушението като смекчаващо обстоятелство (Решение по дело АBB/Комисия, точка 213).

⁶⁴⁵ В дадения случай се установява, че датата на края на нарушението, в което засегнатите жалбоподатели са упрекнати, а именно най-късно септември 1995 г., предхожда първата намеса или проверките на Комисията, които се провеждат до януари 1997 г.

646 В този случай обаче прилагането на намаляване съгласно Насоките би съставлявало повторно вземане предвид на продължителността на нарушенията при изчисляването на глобите. Това вземане предвид има за цел именно да санкционира по-строго предприятията, които нарушават правилата в областта на конкуренцията през продължителен период, отколкото онези, чиито нарушения са с малка продължителност. По този начин намаляването на размера на глоба с мотива, че дадено предприятие е преустановило своите противоправни действия преди първите проверки от страна на Комисията, би имало за ефект да предостави за втори път предимство на отговорните за нарушения с малка продължителност.

647 Все пак от съображение 348 от решението следва, че Комисията не е успяла да установи датата, на която е преустановен картелът. Тя е определила края на нарушението през септември 1995 г., защото е разполагала с писмени доказателства единствено до тази дата. Комисията не изключва въпреки това съглашателството да е продължило и след това. Това не променя факта, че събитията след септември 1995 г. не са били взети предвид при изчисляването на размера на разглежданите глоби, така че следва да се отхвърли всяко искане за намаляване на размера на глобите на това основание.

648 С цел изчерпателност, ако следва да се разгледат доводите на страните, целящи намаляване на размера на глобата поради преустановяването на нарушението вследствие на намесата на Комисията, решението не би било различно.

649 Действително, за да подкрепи своето искане за намаляване на размера на наложената му глоба поради преустановяването на нарушението преди намесата на Комисията, Zicliŋa само цитира решения на Комисията в този смисъл.

650 Следва да се отбележи, че според постоянната съдебна практика Комисията не е обвързана от предходните си решения, още повече че всички посочени решения предхождат прилагането на Насоките. Zicliŋa впрочем не е

изтъкнало никакво специфично за неговото положение доказателство, което би оправдало намаляването на размера на наложената му глоба поради преждевременното преустановяване на нарушението. Обстоятелството, че продължителността на нарушението, в което то е упреknато, е по-кратка от продължителността на вмененото на другите предприятия нарушение, вече е било взето предвид, доколкото увеличаването, което било приложено спрямо него поради продължителността, е по-малко от това на другите предприятия.

651 Bollore и МНТР не предоставят повече доказателства от естество да установят, че по отношение на преустановяването на нарушението те се намират в особено положение, което би оправдало намаляване на размера на глобата им.

652 Zanders, напротив, не изтъква не само преустановяването на нарушението, но и активната роля, която е играло в това отношение. То изтъква няколко факта. Неговият управителен съвет по време на заседание през есента на 1995 г. със засегнатите ръководни кадри на предприятието бил изискал строго спазване на правилата на правото на конкуренцията. Това заседание бележело началото на важна програма за привеждане в съответствие, в рамките на която служителите на предприятието са получили обучение по право на конкуренцията. Председателят на International Paper бил изпратил през пролетта на 1996 г. писмо (приложение 8 към жалбата) до всички сътрудници на дружеството, като ги призовал към спазване на правилата на конкуренцията — писмо, към което били приложени указания относно спазването на европейското право на конкуренцията. Впрочем по отношение на външния свят председателят на управителния съвет на Zanders, станал председател на АЕПСХ на 1 януари 1996 г., бил посочил в тази рамка на конкурентите, без ни най-малка възможност за недоразумение, че Zanders било „обърнало гръб на“ картела. Броят на заседанията на АЕПСХ бил намалял през 1996 г. и Zanders повече не било представлявано на тайните заседания.

653 Разбира се ако все пак е важно, че жалбоподателят е взел мерки да попречи на извършването в бъдеще на нови нарушения на общностното право на конкуренцията от членове на неговия персонал, този факт с нищо не променя действителността на нарушението, която е била установена в дадения случай. Това обстоятелство не задължавало Комисията да намали, на основание на смекчаващо обстоятелство, размера на глобата на жалбоподателя (Решение от

28 юни 2005 г. по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 409 по-горе, точка 373, потвърждаващо по жалба Решение по дело LR AF 1998/Комисия, точка 45 по-горе, точка 345). Този извод важи още повече в дадения случай, тъй като Комисията не е взела предвид при изчисляването на размера на глобата периода, по време на който Zanders твърди, че е взело мерки за прекратяване на нарушението.

654 С цел изчерпателност следва да се отбележи, че активната роля, която Zanders било играло в преустановяването на картела, по-конкретно в качеството си на председател на АЕПСХ, изглежда трудно съвместима с чисто пасивната или последователска роля, която то твърди, че е играло в нарушението.

655 Накрая и във всички случаи, по отношение на всички изтъкващи това правно основание предприятия, Комисията никак не би могла да бъде задължена да предостави, в рамките на свободата си на преценка, намаляване на размера на глобата за преустановяване на явно нарушение, независимо дали това преустановяване е настъпило преди или след нейната намеса.

656 В дадения случай, тъй като определянето на цените в сектора на самокопиращата хартия несъмнено е било явно нарушение, основателно квалифицирано от Комисията като „много тежко“ (вж. точки 434—442 по-горе), жалбоподателите неправилно упрекуват Комисията, че не им е предоставила намаляване на размера на глобата поради преустановяването на тяхното участие в това нарушение преди започването на разследването.

6. Икономическото положение в сектора на самокопиращата хартия

657 Множество жалбоподатели (Bolloré, Zanders, Mougeot, AWA, поддържано от Кралство Белгия, Koehler) се оплакват, че противно на установената практика Комисията не е взела предвид кризата към спорния момент в сектора на самокопиращата хартия.

658 В точка 5, озаглавена „Общи бележки“, Насоките предвиждат, че според обстоятелствата следва да се вземат предвид „определени обективни данни, като специфичен икономически контекст.“

659 От съображения 24, 25 и 392 от решението следва, че пазарът на самокопираща хартия се характеризирал със структурен свръхкапацитет и намаляващо търсене поради използването на електронни носители. Редица предприятия твърдят, че са претърпели значителни загуби през спорния период.

660 Самата Комисия признава в съображение 392 от решението, че през обхванатия от решението период „е бил отбелязан спад на пазара на самокопираща хартия“. Въпреки това тя приема в съображение 431, че получените в отговор на ИН сведения и докладът на дружество Mikulski Hall Associates (наричан по-нататък „докладът МНА“), поръчан от АЕПСХ, не позволяват да се направи извод, че през периода на нарушението, между 1992 г. и 1995 г., секторът на самокопиращата хартия е бил в положение на криза, сравнима с тази в засегнатите сектори, посочени от предприятията в предходни дела за конкуренция.

661 Комисията изтъква, че картелите често се зараждат в положение на икономическа криза, така че възможността да се вземат предвид икономическите затруднения в съответния сектор може да се предвиди единствено при напълно изключителни обстоятелства. Периодът на нарушението обаче не би могъл да бъде квалифициран като период на особено тежка криза. Действително, въпреки началото на една фаза на спад, нивото продажбите било останало високо.

662 Комисията твърди, че въпросът за съществуването и за евентуалния обхват на криза в засегнатия сектор предполага от нейна страна преценката на сложни икономически данни, по отношение на които контролът на общността съдия

е ограничен до проверката на спазването на правилата относно процедурата и относно мотивиране, на материалната точност на фактите, на липсата на явна грешка в преценката и на злоупотреба с власт.

663 По отношение на положението в сектора на самокопиращата хартия е достатъчно да се припомни, че в Решение по дело *Lögstör Rör*/Комисия, точка 93 по-горе (точки 319 и 320) Първоинстанционният съд е постановил, че Комисията не е задължена да приема за смекчаващо обстоятелство лошото финансово положение в разглеждания сектор. Първоинстанционният съд е потвърдил и че фактът, че в предходни дела Комисията е взела предвид икономическото положение в сектора като смекчаващо обстоятелство, не означава, че тя трябва непременно да продължи да спазва тази практика (Решение от 10 март 1992 г. по дело *ICI*/Комисия, точка 56 по-горе, точка 372). Действително, както Комисията основателно отбелязва, по общо правило картелите се създават в момент, когато даден сектор изпитва затруднения. Ако се следваше логиката на жалбоподателите, глобата трябваше редовно да бъде намалявана в почти всички случаи. Следователно е безполезно да се проверява повече дали фактите по дадения случай и онези по други решения, в които структурни кризи са били приемани за смекчаващи обстоятелства, са били наистина сравними (Решение от 29 април 2004 г. по дело *Tokai Carbon* и др./Комисия, точка 496 по-горе, точка 345).

664 С цел изчерпателност следва да се установи, че Комисията е взела предвид положението в сектора на самокопиращата хартия и че жалбоподателите не са доказали, че направеният от Комисията анализ на положението на пазара е бил опорочен от явна грешка в преценката, нито от злоупотреба с власт. В тази връзка следва да се припомни практиката на Съда (Решения от 11 юли 1985 г. по дело *Remia* и др./Комисия, 42/84, *Recueil*, стр. 2545, точка 34 и Решение от 17 ноември 1987 г. по дело *BAT* и *Reynolds*/Комисия, 142/84 и 156/84, *Recueil*, стр. 4487, точка 62), според която, ако общностният съдия упражнява по общ начин цялостен контрол над въпроса дали условията за прилагането на член 81, параграф 1 ЕО са спазени или не, контролът, който той упражнява върху направените от Комисията сложни икономически преценки, се ограничава по необходимост до проверката на спазването на правилата относно процедурата и относно мотивиране, както и на материалната точност на фактите, на липсата на явна грешка в преценката и на злоупотреба с власт (Решение на Съда от 28 май 1998 г. по дело *Deere*/Комисия, C-7/95 P, *Recueil*, стр. I-3111, точка 34).

665 Отново с цел изчерпателност, от доклада МНА (съображения 25—28 от решението) следва, че ако увеличаването на търсенето се е забавило, считано от 1990/1991 г., истинският спад е настъпил през 1995 г., т.е. към края на установеното в решението нарушение. Страните не са представили никакво доказателство от естество да породи съмнение относно тези данни. Последните обаче оставят впечатлението, че ако е вярно, че е бил налице спад на пазара, началото на кризата съвпада с края на нарушението.

666 Следователно Комисията основателно е приела, че положението на пазара на самокопираща хартия не съставлява смекчаващо обстоятелство.

7. Липса на печалба, извлечена от нарушението и финансово положение на предприятието нарушител

667 Няколко жалбоподатели изтъкват, че през периода на нарушението са осъществили минимални печалби и дори са претърпели загуби.

668 Mougeot и Bolloré изтъкват загубите си в рамките на правно основание, изведено от невземането предвид на тежките икономически условия, и следователно в това отношение трябва да се препрати към точки 657—666 по-горе.

669 За Koehler вземането предвид на извлечените от картела печалби има за следствие вземането предвид на претърпените загуби. От това според него следва, че Комисията е трябвало да намали размера на наложената му глоба по съображения за справедливост, защото в действителност то е претърпяло значителни загуби през целия период на нарушението и следователно от участието си в картела е извлякло много ограничена, дори никаква печалба..

670 Това правно основание не би могло да бъде уважено.

671 Действително Първоинстанционният съд е постановил в Решение „Цимент“ (точка 4881), че фактът, че дадено предприятие не е извлякло никаква печалба от нарушението, не би могъл да предотврати налагането на глоба, за да не отнеме на последната нейния възпиращ ефект. От това следва, че при определяне на глобите Комисията не е задължена да установи, че нарушението е осигурило непревомерно предимство на засегнатите предприятия, нито при необходимост да вземе предвид липсата на печалба, извлечена от разглежданото нарушение.

672 Следва да се добави, както основателно твърди Комисията, че фактът, че изтъкнатите от жалбоподателя цифрови данни сочат загуби в сектора на самокопиращата хартия през периода на нарушение, не изключва, че неговото положение би било по-лошо при липсата на картел и че следователно то въпреки всичко е извлякло определена печалба от него. Според предоставените от Koehler в неговата жалба цифрови данни, загубите му били значителни през 1992 г., но безспорно спаднали през 1993 г. Жалбоподателят впоследствие реализирал печалба през 1994 г., а после, през 1995 г., отново понесъл загуби в размер, все пак по-нисък от този от 1993 г. Следователно не би могло да се изключи, че картелът е позволил на Koehler да ограничи загубите си.

673 От това следва, че Комисията не е допуснала никаква грешка, като е направила извода, че не е имало смекчаващи обстоятелства в дадения случай.

3 — По правните основания, изведени от нарушението на принципите на защита на оправданите правни очаквания, на пропорционалност и на равно третиране при прилагането на Известието относно съдействието, както и от погрешно прилагане на това известие

674 Няколко жалбоподатели (Zicuñaga, МНТР, Mougeot, AWA и Koehler) възразяват срещу прилагането от страна на Комисията на Известието относно съдействието, като изтъкват нарушение на принципа на равно третиране.

1. Zicuñaga

⁶⁷⁵ Zicuñaga изтъква, че използването на този режим на намаляване на размера или на отмяна на глобата въз основа на съдействие на Комисията фактически съставлява накърняване на принципа на равно третиране, който изисква еднаквост на санкцията за едно и също поведение.

⁶⁷⁶ Следва да се отбележи най-напред, че ако Zicuñaga възнамерява с това да оспорва законността на Известието относно съдействието, то не е изтъкнало неговата неприложимост на основание на член 241 ЕО.

⁶⁷⁷ Следва да се подчертае по-нататък, че намаляването на размера на глобата поради съдействие в хода на административното производство е оправдано единствено ако поведението на разглежданото предприятие е позволило на Комисията с по-малко трудности да установи съществуването на нарушение и при необходимост да го прекрати (Решение от 16 ноември 2000 г. по дело SCA Holding/Комисия, точка 149 по-горе, точка 36). От това следва, че не би могло да има дискриминация между предприятието, което свободно избира да съдейства, и това, което отказва, понеже поведението на първото е различно от това на второто, което оправдава по този начин различната санкция.

⁶⁷⁸ Следва да се отбележи в това отношение, че възможността за съдействието е била на разположение и на Zicuñaga (вж. в този смисъл Решение от 28 юни 2005 г. по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 409 по-горе, точка 419). То обаче не се е възползвало. При това положение то не би могло да се позовава на дискриминация по отношение на него в тази област.

⁶⁷⁹ Следователно правното основание, изтъкнато от Zicuñaga в това отношение, трябва да се отхвърли.

2. МНТР

680 МНТР изтъква, че Комисията е нарушила принципите на защита на оправданите правни очаквания и на равното третиране, като е намалила размера на наложената му глоба едва с 10 %, докато то е признало фактите и нарушението. То твърди, че към момента, когато е съдействало на Комисията, решенията за прилагане на Известието относно съдействието предоставяли намаляване на размера на глобата с поне 20 %, тъй като намаляването с 10 % било запазено за предприятия, които не са признали нарушението. То следователно законно очаквало да се ползва от намаляване с 20 %, понеже било отказало да упражнява правото на защита и било признало своето участие в нарушението преди изпращането на ИН.

681 Следва да се отбележи, че случаят на МНТР попада под точка Г от Известието относно съдействието, съгласно която „[к]огато дадено предприятие съдейства, без всички условия по [точки] Б и В да са спазени, то се ползва от намаляване от 10 до 50 % на глобата, която би му била наложена при липсата на съдействие.“ Това известие уточнява:

„Такъв може по-конкретно да бъде случаят, ако:

- преди изпращането на известие за нарушенията едно предприятие предостави на Комисията сведения, документи или други доказателства, които допринасят да се потвърди съществуването на извършеното нарушение,
- след получаването на известието за нарушенията едно предприятие уведоми Комисията, че не оспорва фактите, на които Комисията основава своите обвинения.“

682 В дадения случай, на основание на точка Г, параграф 2, второ тире от Известието относно съдействието, Комисията е предоставила на МНТР намаляване с 10 % за това, че не е оспорило материалността на фактите (съображение 458 от решението). Тя не му е предоставила намаляване на основание на точка Г, параграф 2, първо тире от същото известие. Действително, ако Комисията признава в съображение 446 от Решението, че МНТР ѝ е предоставило сведения преди известието за нарушенията, в съображение 450 тя подчертава:

„Отговорът на МНТР (Stora) е бил най-неясен: то признава съществуването на обсъждания относно цените между конкуренти, но твърди, че не е било сключено никакво споразумение, отнасящо се до повишаване. Тези общи и необосновани данни не биха могли да бъдат квалифицирани като информация или като документ, допринесъл да се потвърди съществуването на извършеното нарушение, и следователно не оправдават никакво намаляване на размера на глобата.“

683 Следва да се отбележи, че МНТР не изтъква никакво доказателство от естество да установи, че сведенията, които то е предоставило на Комисията преди ИН, допринасяли да се установи съществуването на извършеното нарушение.

684 Колкото до сравнението на дадения случай с предходната практика на Комисията, следва да се подчертае, че фактът, че Комисията е предоставяла в предишната си практика даден процент на намаляване във връзка с определено поведение, сам по себе си не означава, че тя е задължена да предоставя същото пропорционално намаляване при преценката на подобно поведение в рамките на последваща административна процедура (Решение по дело *Maug-Melnhof/Комисия*, точка 446 по-горе, точка 368 и Решение по дело *ABB/Комисия*, точка 239).

685 В Решение по дело *ABB/Комисия* Първоинстанционният съд се придържа към тази констатация, за да изключи нарушението на принципа на равно третиране спрямо предходните решения на Комисията, без да разглежда същите. Действително подробното изследване в точки 240—245 от това решение на

спазването на принципа на равно третиране се отнася единствено до сравнението на положението на различните участници в картела.

686 МНТР цитира Решението на Първоинстанционния съд по дело *Limburgse Vinyl Maatschappij* и др./Комисия, точка 459 по-горе (точка 1232), за да установи, че Първоинстанционният съд вече е разглеждал искания, основани на неравно третиране по отношение на други дела. Всъщност е вярно, че в същото решение се разглежда този въпрос, но доводът, изведен от неспазването на принципа на равно третиране от Комисията спрямо нейната предходна практика, се отхвърля. Според Първоинстанционния съд определянето на размера на глобите се основава върху различни критерии, които трябва да бъдат оценявани поотделно, в зависимост от обстоятелствата по дадения случай и прилагането от Комисията в миналото на глоби на определено ниво към определени видове нарушения не би могло да я лиши от възможността да повиши това ниво, ако е необходимо, за да се гарантира прилагането на политиката на конкуренция. Това решение следователно не подкрепя на твърденията на МНТР.

687 Във всички случаи трябва да се установи, че предвиденият в точка Г от Известието относно съдействието диапазон се разширява от 10 % на 50 %, без да определят конкретни критерии за смекчаване на намаляването в рамките на този диапазон. Тя следователно не създава оправдани очаквания за ползване от конкретен процент на намаляване.

688 Съвкупността от тези съображения довежда до отхвърляне от Първоинстанционния съд на това правно основание.

3. Mougéot

689 В самото начало следва да се припомни, че постоянната съдебна практика е в смисъл, че Комисията не би могла в рамките на своята преценката на

оказаното от членовете на един картел съдействие да нарушава принципа на равно третиране (вж. Решение от 29 април 2004 г. по дело Tokai Carbon и др./Комисия, точка 496 по-горе, точка 394 и цитираната съдебна практика). Все пак на Комисията следва да се признае широка свобода на преценка, за да оцени качеството и полезността на оказаното от различните членове на един картел съдействие, като само явно превишаване на пределите на тази свобода може да бъде оспорено.

690 Mougeot твърди, че е дискриминирано по отношение на Sappi, което е постигнало намаляване на глобата със 100 %, и че Комисията е трябвало да му предостави предимството по част Б от Известието относно съдействието, което включва намаляване със 75 %.

691 Следва да се установи, както следва от съображения 436—445 от решението, че Sappi, което разкрива картела, е единственото предприятие, което изпълнявало кумулативните условия на точка Б от Известието относно съдействието. Като е представило доказателства за съществуването на картела едва след като Комисията е извършила проверки въз основа на решение, Mougeot не можело да се ползва от разпоредбите на тази точка Б. За да попадне под разпоредбите на точка Б, Mougeot трябвало да изпълни условията, посочени в точка Б, букви б)—д). Самото Mougeot обаче признава в жалбата си, че не било първото предприятие, съобщило на Комисията свързани с картела данни. Впрочем обратно на Sappi, самото то поело инициативата да разкрие картела на Комисията през есента на 1996 г., Mougeot е сътрудничило само в отговор на искането за сведения, което Комисията му е изпратила през март 1999 г.

692 В това отношение следва да се подчертае, че от текста на точка Б, буква б) от Известието относно съдействието следва, че „първото“ предприятие не трябва да е предоставило всички доказателства, доказващи пълните подробности относно функционирането на картела, а че е достатъчно да представи определящи доказателства. В частност този текст не изисква представените доказателства да бъдат сами по себе си „достатъчни“ за изготвянето на известие за нарушенията, нито пък за приемането на окончателно решение, с което се установява съществуването на нарушение. При това положение единствено фактът, че Mougeot е могло да представи на свой ред оказали се решаващи доказателства, тъй като позволявали на Комисията да докаже

нарушението, не би могъл да отнеме на Sappi неговото качество на първо предприятие, разкрило картела, и да доведе спрямо Mougeot до прилагането на разпорежба, запазена за това първо предприятие, разкрило картела преди проверките на Комисията.

⁶⁹³ Следователно Комисията основателно е приложила към Mougeot точка Г от Известието относно съдействието. Като му е предоставила на това основание намаляване от 50 %, т.е. максималното предвидено намаляване, Комисията надлежно е взела предвид важността на доказателствата, които Mougeot било представило, и на неговото сътрудничество при проверките на място и по време на проучването.

4. AWA

⁶⁹⁴ AWA поддържа, що се отнася до него, че е трябвало да се ползва от също толкова значимо намаляване като това на Mougeot, защото се е свързало с Комисията преди него и защото доказателствата, които е предоставило, са били по-полезни от представените от Mougeot.

⁶⁹⁵ Следователно трябва да се провери, в светлината на цитираната в точка 689 по-горе съдебна практика, дали като е предоставила намаляване от 35 % на AWA срещу 50 % на Mougeot, Комисията явно е превишила широката свобода на преценка, която ѝ е призната в тази област.

696 Колкото до хронологията на предоставянето на сведения на Комисията, следва да се установи, че AWA, разбира се, е изпреварило Mougeot в обявяването на намерението си да съдейства на Комисията, но че Mougeot е било първото от двете, което действително е изпратило сведения на Комисията на 14 април 1999 г. Действителният принос на AWA датира наистина от 30 април 1999 г.

697 В това отношение следва да се подчертае, че Комисията не е била задължена да приеме за решаващ факта, че едното от предприятията се е оказало малко по-бързо от останалите. Действително от Известието относно съдействието ясно личи важноста на факта то да бъде първото предприятие, предоставило решаващи доказателства за прилагането на точки Б и В. В дадения случай обаче това условие е било изпълнено от Sappi (вж. точки 691 и 692 по-горе). Следователно случаите на AWA и Mougeot попадали в обхвата на точка Г, която не се позовава и не предоставя никакво предимство на предходността на съдействието на дадено предприятие в сравнение с друго.

698 Впрочем фактът, че AWA е можело да поиска да уведоми другите членове на картела за своето намерение да съдейства, преди да се свърже с Комисията, е без значение за неговото съдействие на Комисията.

699 Напротив, тъй като предоставените от AWA и от Mougeot сведения са били изпратени на Комисията след тези на Sappi и след направените от Комисията проверки, следва да се провери дали те са „от подобно качество.“

700 В това отношение следва да се отнесем към съображения 447 и 448 от решението:

„Mougeot доброволно е направило изявления и е предоставило документи, съдържащи подробни сведения относно заседанията на картела (засягащи главно неговия вътрешен пазар във Франция), по-конкретно за датите на заседанията, самоличността на участниците, дневния ред и сключените споразумения.

AWA доброволно е предоставило на Комисията сведения относно заседанията на картела, като е уточнило периодите, през които заседанията са се провеждали в различни държави — членки на Общността, и имената на участващите предприятия. Относно дневния ред на заседанията AWA е заявило, че „на някои от тези заседания [...] цените на самокопиращата хартия са били обсъждани, [...] включително обмена на намерения относно обявяването на ценовите повишения.“

701 По-нататък, в съображение 252 от решението Комисията изброява доказателствените материали, свързани с картела в неговата цялост. Сред тях са изявленията на Mougeot и на Sappi и доказателствата, предоставени от AWA в неговия отговор на искането за сведения на Комисията относно „неподходящите“ заседания, както и предадените от Mougeot и Sappi протоколи и подробни изявления за националните или регионални заседания.

702 Сравнението на тези съображения показва, че предоставените от Mougeot сведения имали подробен характер, за разлика от тези на AWA. Mougeot по-конкретно било уточнило датите на заседанията, докато AWA било посочило само периоди. Все пак, макар и първоначалното изявление на AWA да не е било толкова точно, колкото това на Mougeot, според съображение 61 от решението в отговора си на искането за сведения AWA е предало на Комисията „списък на заседания или на групи „неподходящи“ (improper) заседания, проведени между конкуренти от 1992 г. до 1998 г.“ Този списък обаче изброява заседания, проведени на точни дати, за чието установяването AWA било допринесло. Впрочем периодът, за който се отнасят изявленията на AWA, е по-дълъг от този, за който се отнасят изявленията на Mougeot.

Заседанията, които изтъква последното в изявлението си от 14 април 1999 г. (документи № 7647—7655, посочени в точка 165 по-горе), са се провеждали действително от 1 октомври 1993 г. до лятото на 1995 г. Следователно няма безспорна разлика между Mougeot и AWA, що се отнася до сведенията, придобити за провеждането на съглашателските заседания.

703 Кolkото до участниците в съглашателските заседания, предоставянето от Mougeot на данни относно „самоличността на участниците“ почти не се различава от посочването от AWA на „имената на участващите предприятия“. Във всички случаи от приложение II към решението следва, че изявленията на AWA (документ № 7828) са били много полезни на Комисията за установяването на участието на всяко предприятие в заседанията. Обстоятелството, че този документ се оказва далеч най-цитираният в бележките под линия в подкрепа на списъка на заседанията и на участниците в тях, го потвърждава.

704 Накрая, съображения 447 и 448 хвърлят светлина върху ограничаването на изявленията на Mougeot главно до „вътрешния пазар във Франция“, докато сведенията на AWA се отнасят до заседания „в различни държави — членки на Общността.“ Обстоятелството обаче, че няколко предприятия са оспорили картела на европейско равнище, засилва важността на предоставените от AWA в това отношение сведения.

705 При това положение Комисията е допуснала явна грешка в преценката, като е предоставила намаляване на Mougeot с 50 %, а на AWA с 35 %. Действително, макар и обратно на AWA, Mougeot да е предоставило документи, които да са с дата от спорния момент, и изявленията му по определени точки да са по-подробни, дадените от AWA сведения се отнасят до по-дълъг период и имат по-обширен географски обхват. Следователно трябва да се приеме, че сътрудничеството на AWA и на Mougeot са със сходно качество. Не би могло да се поддържа, че сътрудничеството на всяко от тях се различава с оглед неговата полезност за Комисията. Освен това от направеното по-горе

разглеждане от Първоинстанционния съд на испанския пазар (вж. точки 161—168 по-горе) или на съглашателския характер на официалните заседания на АЕПСХ преди септември или октомври 1993 г. (вж. точки 256—310 по-горе) следва, че предоставените от AWA и от Mougeot сведения съвпадат в голямата си част и заедно с тези на Sarrі образуват съвкупност от улики, абсолютно необходими, за да се разбере функционирането на картела и да се установи неговото съществуване.

706 От това следва, че правното основание, изведено от AWA от недостатъчния и дискриминационен характер на намаляването, което му е било предоставено поради неговото съдействие, трябва да бъде прието.

707 Като упражнява правомощието си да се произнася по целия предмет на спора, Първоинстанционният съд приема, че тъй като предоставените от Mougeot и AWA доказателства са със сходно качество, на AWA следва на основание на неговото съдействие да се предостави същото намаляване като на Mougeot, т.е. 50 %. Следователно наложената на AWA глоба трябва в резултат на това да бъде намалена.

5. Koehler

708 Koehler всъщност счита, че Комисията не е взела предвид неговото безрезервно съдействие както преди, така и след изпращането на ИИ. По негово мнение обстоятелството, че за разлика от него Carrs, MHTP и Zanders се ползват от снизходителността, противоречи на принципа на равно третиране.

709 Според съображения 457 и 458 от решението:

„(457) Koehler заявява, че не оспорва „определени факти“, изложени в известието за нарушенията. То оспорва обаче важни части от фактическото описание на участието си в картела за целия му период. В частност Koehler оспорва направеното от Комисията описание на споразуменията за предоставяне на квоти и за подялба на пазара и съществуването на система за контрол. Комисията прави следователно извода, че Koehler не е оказал действително съдействие.

(458) Комисията предоставя на Carrs, МНТР и Zanders намаляване с 10 % затова, че не са оспорили материалността на фактите.“ [неофициален превод]

710 Колкото до периода преди изпращането на ИН, Koehler твърди, че е съдействал безрезервно на Комисията. То добавя, че „по този начин направената при Koehler на 9 и 10 декември 1997 г. проверка е проведена без прибегване до принуда, понеже [г-н F.], член на управителния съвет, е дал съгласието си предварително.“

711 В това отношение не следва да се счита, че със самия факт, че се дава съгласие за проверка, се установява безрезервно съдействие. Известието относно съдействието предвижда значително намаляване на размера на глобата, когато преди изпращането на известие за нарушенията предприятие предостави на Комисията сведения, документи или други доказателства, допринасящи да се потвърди съществуването на извършеното нарушение. Koehler не е предоставил нищо подобно и впрочем не го твърди. Тезата на Koehler следователно не би могла да бъде възприета.

- 712 Що се отнася до последвалия получаването на ИН период, Известието относно съдействието предвижда значително намаляване на размера на глобата, когато дадено предприятие уведоми Комисията, че не оспорва материалността на фактите, върху които Комисията основава обвиненията си. Следва да се провери дали, както Koehler твърди, то попада в този случай, и това също в сравнение с другите предприятия, ползвали се от тази разпоредба.
- 713 В становището си по ИН Koehler декларира, че признава „фактите и твърденията за нарушения, надлежно разследвани и доказани от Комисията“. То добавя в жалбата си, че „[к]олкото до това, че [то] е направило признанията си с резерва, то е, защото е считало за неприемливо, че трябва да приеме за вярно нещо, което е невярно, с единствената цел да постигне намаляване на размера на глобата.“
- 714 Все пак трябва да се установи, че макар да се опитва впоследствие да оправдае някои от резервите си с настъпила по-късно промяна в позицията на Комисията, Koehler признава, че е формулирало резерви и е „релативизирало констатациите на Комисията относно споразуменията за предоставяне на квоти и за подялба на пазара“. По-нататък, когато признава съществуването на обмен на сведения за продадените на регионално равнище количества — като същевременно ги отрича на европейско равнище — Koehler добавя, че става дума за изключения, отнасящи се за минали периоди.
- 715 Впрочем вярно е, че на съдебното заседание Koehler изтъква, че оспорването се е отнасяло единствено до периода, предхождащ октомври 1993 г., и че за последващия период, въпреки няколко може би неясни или неопределени формулировки, то е съдействало на Комисията. Въпреки това от неговото становище по ИН не следва, че Koehler изрично е ограничило оспорването си до първия период. Обратно, в уводните си бележки то излага, че няма да оспорва определени факти, а именно тези, които Комисията правилно е установила и преценила в ИН. По-нататък, част III относно оспорването на

фактите, в които е упрекнуто, съдържа точка 3, озаглавена „Без споразумения за предоставяне на квоти или за разпределяне на пазари на европейско равнище“ и точка 4, озаглавена „Без система за контрол“. Тези неограничени във времето оспорвания не биха могли да се считат за неопределени или неточни.

716 Следва да се припомни обаче, че намаляването на размера на глобата е оправдано само ако поведението на засегнатото предприятие е позволило на Комисията с по-малко затруднения да установи нарушението, а при необходимост и да го преустанови (вж. Решение на Първоинстанционния съд от 13 декември 2001 г. по дело Krupp Thyssen Stainless и Acciai speciali Terni/Комисия, T-45/98 и T-47/98, Recueil, стр. II-3757, точка 270 и цитираната съдебна практика). Комисията разполага с право на преценка в това отношение, както следва от текста на точка Г 2 от Известието относно съдействието, и в частност от встъпителните думи „Подобен може да бъде случаят [...]“ Освен това и преди всичко, намаляване на основание на Известието относно съдействието би могло да бъде оправдано само когато предоставените сведения и, по-общо, поведението на засегнатото предприятие биха могли в това отношение да се считат за доказващи истинско съдействие от негова страна (Решение от 28 юни 2005 г. по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 409 по-горе, точки 394 и 395).

717 Придружените с резерви или с двусмислени изявления признания въпреки това не отразяват истинско съдействие и не са от естество да улеснят задачата на Комисията, понеже се нуждаят от проверки. Това важи в още по-голяма степен, когато тези резерви се отнасят до въпроси като, в дадения случай, продължителността на нарушението, квотите за продажба, пазарните дялове или обмяната на сведения.

718 Доколкото чрез резервите си Koehler е оспорило многобройни съставни елементи на картела, или най-малкото не е помогнало на Комисията в нейната задача за разследване и за санкциониране на картела, то не би могло да претендира за значително намаляване на размера на наложената му глоба поради неоспорването на материалността на фактите.

719 Следва накрая да се провери дали, както твърди Koehler, отказът да му бъде предоставено намаляване на размера на глоба на това основание нарушава принципа на равно третиране, тъй като Carrs, MHTP и Zanders от своя страна са постигнали намаляване на размера на глобата с 10 %.

720 Доколкото в това отношение Koehler възразява срещу процента на намаляване, предоставен на другите предприятия, защото не са оспорили фактите, в които са били упрекнати, дори да се предположи, че Комисията е намалила твърде много размера на наложената на другите предприятия глоба, трябва да се припомни, че спазването на принципа на равно третиране трябва да се съвмести със спазването на принципа на законност, според който никой не може да се позовава в своя полза на незаконност, извършена в услуга на друго (Решение от 14 май 1998 г. по дело SCA Holding/Комисия, точка 468 по-горе, точка 160, Решение по дело Mayr-Melnhof/Комисия, точка 446 по-горе, точка 334 и Решение по дело LR AF 1998/Комисия, точка 45 по-горе, точка 367).

721 Впрочем доколкото оспорването на Koehler визира факта, че то не е постигнало намаляване на размера на глобата на основание на Известието относно съдействието, трябва да се препрати към точки 708—718 по-горе, от които следва, че при обстоятелствата по дадения случай то не би могло да претендира за това.

722 С цел изчерпателност следва относно оспорването на материалността на фактите от останалите предприятия, постигнали намаляване на размера на глобата си с 10 %, да се отбележи, че Carrs признава съществуването на картела и участието си в него през цялата продължителност на нарушението, описано в решението. То обаче казва, че е участвало само в заседанията, свързани с пазарите на Обединеното кралство и на Ирландия, и че не е знаело за картела на европейско равнище. Така то не оспорва материалността на фактите. Впрочем фактът, че Carrs твърди ограниченото действие на картела, не е в противоречие с признаването на материалността на фактите.

- 723 Колкото до Zanders и до МНТР, Koehler твърди, че съображения 455 и 456, според които те не били оспорили фактите, не са съвместими с констатацията в съображение 395, че МНТР и Zanders били отrekli прилагането на споразуменията, целящи да приложат определянето на цените и разпределянето на квотите.
- 724 Следва да се отбележи, че възпроизведените в съображение 395 доводи на МНТР и Zanders целят да оспорят ефикасността на споразуменията с оглед да им бъде призната по-малка тежест. Те не поставят под съмнение съществуването на картела и при това положение не са в разрез с неоспорването на фактите.
- 725 Колкото до обстоятелството, че МНТР е признало, че е участвало в картела едва от края на 1992 г. (съображения 270 и 271), следва да се отбележи, че Комисията е взела това предвид. Според съображение 456 от решението действително „МНТР казва, че не оспорва фактите, които са дали повод за установяването на нарушение между 1992 г. и средата на 1995 г.“
- 726 Впрочем държанието на МНТР, което е оспорило само началната дата на нарушението, не би могло да бъде прието за сравнимо с това на Koehler, чиито резерви са се отнасяли до множество съставни елементи на картела.
- 727 При тези условия Koehler не е установило, че е било подложено на неравно третиране. От всички тези съображения следва, че Комисията основателно не е намалила размера на наложената му глоба на основание на Известието относно съдействието.

III — По искането за представяне на документи от страна на AWA

728 AWA поканва Първоинстанционния съд да поиска от Комисията представянето на вътрешни документи, имащи отношение към изчисляването на наложената му глоба, и на всички посочени в решението документи, с изключение на онези, които са му били изпратени на 1 август 2000 г.

729 В самото начало следва да се припомни, че съгласно член 49 от Процедурния правилник Първоинстанционният съд може на всеки етап от производството да вземе решение за всякакво процесуално-организационно действие или събиране на доказателства по членове 64 и 65 от Процедурния правилник. Искането за представяне на документи е част от него.

730 За да се позволи на Първоинстанционния съд да определи дали е полезно за правилния ход на производството да се разпреди представянето на определени документи, страната, която прави искането за това, трябва да идентифицира исканите документи и да предостави на Първоинстанционния съд поне минимални доказателства, установяващи полезността на тези документи за нуждите на производството (Решение по дело Baustahlgewerbe/Комисия, точка 256 по-горе, точка 93).

731 Следва обаче да се установи, че както са формулирани в жалбата, нито искането за представяне на вътрешни документи, имащи връзка с изчисляването на глобата, нито искането, визиращо всички посочени в решението документи, различни от изпратените на AWA на 1 август 2000 г., идентифицират исканите документи с достатъчна точност, за да се позволи на Първоинстанционния съд да прецени тяхната полезност за целите на производството.

732 Следователно и двете искания трябва да бъдат отхвърлени.

733 В допълнение, AWA не е доказало полезността на тези документи за целите на производството.

734 Действително, колкото до искането му за представяне на вътрешни документи на Комисията, имащи връзка с изчисляването на наложената му глоба, изтъкнатият от АВА факт, че по-конкретно в няколко дела, довели до постановяването на решенията, известни като „Carton“ (а именно Решение от 14 май 1998 г. по дело *Stora Kopparbergs Bergslags/Комисия*, точка 483 по-горе), Първоинстанционният съд е поискал от Комисията да представи подобни документи, сам по себе си не би могъл да докаже тяхната полезност в дадения случай и да задължи Първоинстанционния съд да разпорежи същите мерки.

735 Впрочем, както подчертава Комисията, решенията, известни като „Carton“, предхождат прилагането на Насоките. Последните обаче целят именно да гарантират прозрачността и обективния характер на решенията на Комисията, като излагат схемата на новия метод, приложим за изчисляването на размера на глобата. В дадения случай решението, което ясно прилага Насоките, обяснява подробно изчисляването на глобата.

736 Накрая, от постоянната съдебна практика следва, че вътрешните документи на Комисията не се довеждат до знанието на страните, освен ако изключителните обстоятелства по дадения случай не изискват това на основата на сериозни улики, които те са длъжни да предоставят (Определение на Съда от 18 юни 1986 г. по дело *BAT и Reynolds/Комисия*, 142/84 и 156/84, *Recueil*, стр. 1899, точка 11, Решение на Първоинстанционния съд по дело *Krupp Thyssen Stainless и Acciai speciali Terni/Комисия*, точка 716 по-горе, точка 34; вж. в този смисъл и Решение на Първоинстанционния съд от 27 октомври 1994 г. по дело *Deere/Комисия*, Т-35/92, *Recueil*, стр. II-957, точка 31). АВА обаче не е предоставило сериозни улики в този смисъл.

737 Колкото до искането за предоставяне на всички посочени в решението документи, различни от изпратените на АВА на 1 август 2000 г., последното твърди, че това искане има за цел да му позволи да се запознае с доказателствата, които Комисията е посочила в решението, и да ги изследва.

738 В това отношение, макар и да се оплаква от неизползваемия характер на съдържанието (вж. точки 109—117 по-горе), AWA не оспорва, че е имало достъп до преписката на Комисията в хода на административното производство. Доколкото, за да обвини дадено предприятие в решението, Комисията не си служи с документи, различни от тези, до които предприятието е имало достъп в хода на административното производство, тя не би могла да бъде задължена да му даде достъп до всички цитирани в решението документи (вж. в този смисъл Решение по дело LR AF 1998/Комисия, точка 45 по-горе и цитираната съдебна практика).

739 Отправеното до Първоинстанционния съд искане се отнася до всички посочени в решението документи, различни от изпратените на AWA на 1 август 2000 г. Обратно на писмото, което AWA е изпратило на Комисията на 22 февруари 2002 г., това искане не уточнява, че визира по-конкретно отговорите на другите адресати на ИН и доклада PricewaterhouseCoopers.

740 Все пак дори да се приеме, че тези уточнения би трябвало да се вземат предвид спрямо общото искане, отправено до Първоинстанционния съд, и че искане, визиращо общо отговорите на другите адресати на ИН, би могло да бъде прието за идентифициращо с достатъчна точност исканите документи, AWA във всички случаи не установява полезността на тези документи за целите на производството.

741 Следователно трябва да бъде отхвърлено искането за процесуално-организационни действия, отправено до Първоинстанционния съд от AWA.

742 Въз основа на всички тези съображения подадените по дела T-109/02, T-122/02, T-125/02, T-126/02, T-128/02, T-129/02, T-132/02 и T-136/02 жалби трябва да бъдат отхвърлени. По дело T-118/02 размерът на наложената на AWA глоба се намалява на 141,75 милиона евро. По дело T-136/02 размерът на наложената на Zisuiņa глоба се намалява на 1,309 милион EUR.

По съдебните разноски

743 Съгласно член 87, параграф 2 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. В изпълнение на параграф 3, първа алинея от същата разпоредба Първоинстанционният съд може да разпредели съдебните разноски, ако страните са загубили съответно по едно или няколко от предявените основания.

744 По дела Т-109/02, Т-122/02, Т-125/02, Т-126/02, Т-128/02, Т-129/02 и Т-132/02 исканията на жалбоподателите са били отхвърлени. В резултат на това те ще понесат всички съдебни разноски съгласно исканията на ответника.

745 По дело Т-118/02, тъй като жалбата е частично уважена, ще бъде направена справедлива преценка на делото, като се реши, че жалбоподателят ще понесе две трети от направените от него съдебни разноски и две трети от съдебните разноски, направени от Комисията, и че последната ще понесе една трета от направените от нея съдебни разноски и една трета от съдебните разноски, направени от АВА. Тъй като Кралство Белгия е встъпило в подкрепа на исканията на жалбоподателя, целящи да се постигне намаляване на размера на глобата поради смекчаващи обстоятелства, свързани с изпитваните от сектора на самокопиращата хартия затруднения, следва то да бъде осъдено да понесе направените от него съдебни разноски, както и тези на Комисията, свързани с неговото встъпване, съгласно исканията на последната.

746 По дело Т-136/02, тъй като жалбата е частично уважена, ще бъде направена справедлива преценка на делото, като се реши, че жалбоподателят ще понесе две трети от направените от него съдебни разноски и две трети от съдебните разноски, направени от Комисията, и че последната ще понесе една трета от направените от нея съдебни разноски и една трета от съдебните разноски, направени от жалбоподателя.

По изложените съображения

ПЪРВОИНСТАНЦИОННИЯТ СЪД (пети състав)

реши:

1) По дело T-109/02 Bolloré/Комисия:

- отхвърля жалбата,**
- осъжда жалбоподателя да заплати съдебните разноски.**

2) По дело T-118/02 Arjo Wiggins Appleton/Комисия:

- определя размера на глобата, наложена на жалбоподателя в член 3 от Решение 2004/337/ЕО на Комисията от 20 декември 2001 година**

относно процедура по прилагането на член 81 от Договора за ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП (преписка COMP/E-1/36.212 — Самокопираща хартия), на 141,75 милиона евро,

- **отхвърля жалбата в останалата ѝ част,**
- **осъжда жалбоподателя да заплати две трети от направените от него съдебни разноски и две трети от съдебните разноски, направени от Комисията, а последната да заплати една трета от направените от нея съдебни разноски и една трета от съдебните разноски, направени от жалбоподателя,**
- **осъжда встъпилата страна да понесе направените от нея съдебни разноски, както и тези на Комисията, свързани с встъпването.**

3) По дело T-122/02 Mitsubishi HiTec Paper Bielefeld/Комисия:

- **отхвърля жалбата,**
- **осъжда жалбоподателя да заплати съдебните разноски.**

4) По дело T-125/02 Papierfabrik August Koehler/Комисия:

- **отхвърля жалбата,**

— осъжда жалбоподателя да заплати съдебните разноси.

5) По дело T-126/02 M-realZanders/Комисия:

— отхвърля жалбата,

— осъжда жалбоподателя да заплати съдебните разноси.

6) По дело T-128/02 Papeteries Mougéot/Комисия:

— отхвърля жалбата,

— осъжда жалбоподателя да заплати съдебните разноси.

7) По дело T-129/02 Torrassapapel/Комисия:

— отхвърля жалбата,

— осъжда жалбоподателя да заплати съдебните разноси.

8) По дело T-132/02 Distribuidora Vizcaína de Papeles/Комисия:

- **отхвърля жалбата,**
- **осъжда жалбоподателя да заплати съдебните разноски.**

9) По дело T-136/02 Papelera Guipuzcoana de Zicuñaga/Комисия:

- **Определя размера на глобата, наложена на жалбоподателя в член 3 от Решение 2004/337/ЕО на Комисията от 20 декември 2001 година относно процедура по прилагането на член 81 от Договора за ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП (преписка COMP/E-1/36.212 — Самокопираща хартия), на 1,309 милиона евро,**
- **отхвърля жалбата в останалата ѝ част,**
- **осъжда жалбоподателя да заплати две трети от направените от него съдебни разноски и две трети от съдебните разноски, направени от Комисията, а последната да заплати една трета от направените от нея съдебни разноски и една трета от съдебните разноски, направени от жалбоподателя.**

Постановено в публично съдебно заседание в Люксембург на 26 април 2007 година.

Секретар

E. Coulon

Председател

M. Vilaras

Съдържание

Обстоятелства, предхождащи спора	II - 969
Производство и искания на страните	II - 975
От правна страна	II - 980
I — По правните основания, целящи отмяната на решението	II - 980
A — По правните основания, свързани с хода на административното производство	II - 980
1. По първото правно основание, изведено от нарушение на правото на изслушване, произтичащо от неразкриването в хода на административното производство на документи, квалифицирани от Комисията като поверителни	II - 980
а) Доводи на страните	II - 980
б) Съображения на Първоинстанционния съд	II - 981
2. По второто правно основание, изведено от нарушение на правото на достъп до преписката поради непредоставяне на документи, които не са включени в предоставената на CD-ROM преписка по разследването	II - 984
а) Доводи на страните	II - 984
б) Съображения на Първоинстанционния съд	II - 985
3. По третото правно основание, изведено от нарушение на правото на защита и на принципа на състезателност, произтичащо от несъгласуваност между ИН и решението	II - 988
а) Доводи на страните	II - 988
б) Съображения на Първоинстанционния съд	II - 989
4. По четвъртото правно основание, изведено от нарушение на правото на защита, на правото на справедлив процес и на принципа на презумпцията за невинност	II - 995
а) Доводи на страните	II - 995
б) Съображения на Първоинстанционния съд	II - 996
	II - 1189

5. По петото правно основание, изведено от нарушение на принципа на добра администрация при разследването по преписката и от липса на мотиви на решението	II - 998
а) Доводи на страните	II - 998
б) Съображения на Първоинстанционния съд	II - 999
6. По шестото правно основание, което се опира на нарушение на принципа на добра администрация, на правото на достъп до преписката и на правото на защита, произтичащо от трудно установимото местонахождение на определени документи в преписката по разследването и от неизползваемия характер на списъка на документи, съставляващи посочената преписка ...	II - 1004
а) Доводи на страните	II - 1004
б) Съображения на Първоинстанционния съд	II - 1005
7. По седмото правно основание, което се извежда от нарушение на принципа на добра администрация и на правото на защита поради късния характер на уведомлението за решението	II - 1007
а) Доводи на страните	II - 1007
б) Съображения на Първоинстанционния съд	II - 1007
Б — По правните основания, изведени от нарушение на член 81 ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП, както и от грешки в преценката на Комисията, свързани с участието на определени предприятия в нарушението	II - 1008
1. Положението на Bolloré	II - 1008
а) Доводи на страните	II - 1009
б) Съображения на Първоинстанционния съд	II - 1010
2. Положението на Diviřa и на Zicuřaga	II - 1017
а) Доводи на страните	II - 1017
б) Съображения на Първоинстанционния съд	II - 1018
По съществуването на съглашателски заседания, отнасящи се до испанския пазар	II - 1020

По участието на Divipa и на Zicuñaga в картела на испанския пазар	II - 1028
По участието на Divipa и на Zicuñaga в картела на европейския пазар	II - 1033
По участието на Zicuñaga в споразумения за определяне на квоти за продажби и на пазарни дялове	II - 1039
В — По правните основания, свързани с продължителността на нарушението	II - 1045
1. По правните основания, изтъкнати от Bolloré, MHTP, Koehler, Mougeot и Torgaspapel	II - 1046
a) По участието на жалбоподателите в нарушението преди септември или октомври 1993 г.	II - 1046
Доводи на страните	II - 1046
Решение	II - 1049
Съображения на Първоинстанционния съд	II - 1051
— По твърдяната система от съгласителски заседания ..	II - 1052
— Участие на жалбоподателите в заседания преди септември или октомври 1993 г.	II - 1068
б) По участието на Mougeot в нарушението след 1 юли 1995 г.	II - 1078
2. По правното основание, изтъкнато от Divipa	II - 1082
3. По правното основание, изтъкнато от Zicuñaga	II - 1084
II — По правните основания, целящи отмяната или намаляването на размера на глобите, определени в член 3, първа алинея от решението	II - 1085
A — По правното основание, изведено от нарушение на правото на защита и на принципа на защита на оправданите правни очаквания поради непълния и неточен характер на ИН относно глобите	II - 1085
1. Доводи на страните	II - 1085

2. Съображения на Първоинстанционния съд	II - 1086
а) По нарушението на правото на изслушване и незачитането на оправданите правни очаквания, доколкото Комисията се е отклонила от предходната си практика	II - 1086
б) По нарушението на правото на изслушване и на принципа на защита на оправданите правни очаквания, доколкото Комисията се е отклонила от Насоките	II - 1087
в) По нарушението на правото на изслушване, доколкото Комисията била определила глобата, като се основала на непосочени в ИН обстоятелства	II - 1092
Б — По правното основание, изведено от нарушение на принципа на недопускане на обратно действие	II - 1094
1. Доводи на страните	II - 1094
2. Съображения на Първоинстанционния съд	II - 1095
В — По правните основания, изведени от липса на достатъчно доказателства, от нарушението на принципите на презумпцията за невинност, на пропорционалност и на равно третиране, както и от грешки в преценката, що се отнася до констатациите на Комисията, свързани с участието на определени предприятия в европейския картел	II - 1096
Г — По правните основания, изведени от липса на достатъчно доказателства, от нарушението на член 253 ЕО, на член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и на принципите на пропорционалност, на равно третиране, на липсата на индивидуално определяне на глобите, от погрешни фактически констатации, от грешки в преценката и от грешки при прилагане на правото, в оценката на тежестта на нарушението	II - 1102
1. Естество на нарушението	II - 1102
2. Конкретно въздействие на нарушението	II - 1105
3. Класификация на участниците в картела с цел определяне на размерите на глобите	II - 1111
а) Избор на референтната година	II - 1113
б) Вземане предвид на погрешен общ оборот	II - 1114

в) Несъразмерен резултат от прилагането на метода на Комисията	II - 1116
Нарушение на принципа на пропорционалност	II - 1116
Нарушение на принципа на равно третиране	II - 1120
4. Увеличаване на глобата с възпираща цел	II - 1126
Д — По правните основания, свързани с продължителността на нарушението	II - 1133
Е — По правното основание, изведено от нарушението на принципите на пропорционалност и на равно третиране, както и от грешка във фактическата преценка	II - 1135
1. Грешка във фактическата преценка	II - 1136
2. Нарушение на принципа на пропорционалност	II - 1141
3. Нарушение на принципа на равно третиране	II - 1144
Ж — По правните основания, изведени от нарушението на член 253 ЕО, на член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и на принципите на пропорционалност и на равно третиране, от липсата на индивидуално определяне на глобите, от твърде ограничително тълкуване на Насоките в областта на глобите, както и от явни грешки в преценката, произтичащи от невземането предвид на определени смекчаващи обстоятелства	II - 1145
1. Чисто пасивна или последователска роля в картела	II - 1145
2. Размер и влияние върху пазара на предприятието нарушител .	II - 1150
3. Поведение на пазара през периода на нарушението	II - 1151
4. Наличие на заплахи и на натиск	II - 1156
5. Преустановяване на нарушението	II - 1158
	II - 1193

6.	Икономическото положение в сектора на самокопиращата хартия	II - 1161
7.	Липса на печалба, извлечена от нарушението и финансово положение на предприятието нарушител	II - 1164
3 —	По правните основания, изведени от нарушението на принципите на защита на оправданите правни очаквания, на пропорционалност и на равно третиране при прилагането на Известието относно съдействието, както и от погрешно прилагане на това известие ..	II - 1165
1.	Zicuñaga	II - 1166
2.	МНТР	II - 1167
3.	Mougeot	II - 1169
4.	AWA	II - 1171
5.	Koehler	II - 1175
III —	По искането за представяне на документи от страна на AWA	II - 1181
	По съдебните разноски	II - 1184